

Απρίλιος 2020

Κλαδική Μελέτη

Κέντρα Ξένων Γλωσσών

Αθήνα, Απρίλιος 2020

ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΚΕΝΤΡΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Απαγορεύεται η με κάθε μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο μέσο αντιγραφή, αναπαραγωγή ή ανατύπωση του παρόντος, η μετάφραση, διασκευή ή τροποποίηση αυτού, η θέση σε κυκλοφορία του πρωτοτύπου ή αντιτύπων του και γενικά η με οποιαδήποτε τρόπο δημοσίευσή του, ολόκληρου ή τμημάτων του, χωρίς την άδεια των δημιουργών του (Ν. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΟΨΗ	i
Μεθοδολογία και Περιορισμοί της Μελέτης	1
Μεθοδολογία Εκπόνησης των Κλαδικών Μελετών	1
Περιορισμοί της Μελέτης	2
1. Εισαγωγή – Γενικά Χαρακτηριστικά του Κλάδου	3
1.1 Εισαγωγή	3
1.2 Σύντομο Ιστορικό των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	3
1.3 Θεσμικό Πλαίσιο	4
2. Η Ζήτηση για τις Υπηρεσίες του Κλάδου	7
2.1 Γενικά	7
2.2 Οικονομικοί – Δημογραφικοί Παράγοντες	8
2.3 Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών	11
3. Η Προσφορά του Κλάδου	13
3.1 Δομή και Διάρθρωση του Κλάδου	13
3.2 Εξέλιξη Πιστοληπτικής Ικανότητας και Συναλλακτικής Συμπεριφοράς του Κλάδου	15
3.2.1 Πιστοληπτική Ικανότητα των Επιχειρήσεων του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης	15
3.2.2 Συναλλακτική Συμπεριφορά του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης	16
4. Χρηματοοικονομική Ανάλυση	18
4.1 Χρηματοοικονομική Ανάλυση Κέντρων Ξένων Γλωσσών	18
Κερδοφορία	18
Αποδοτικότητα	19
Ρευστότητα	20
Χρηματοοικονομική Διάρθρωση	21
Δραστηριότητα	22
4.2 Ανάλυση Ομαδοποιημένου Ισολογισμού (2014-2018)	23
Παράρτημα Κεφαλαίου 4	29
5. Αποτελέσματα Έρευνας στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών	31
Παράρτημα Κεφαλαίου 5	44
6. Η Αγορά των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	50
6.1 Δημόσιες Δαπάνες Εκπαίδευσης	50
6.2 Ιδιωτικές Δαπάνες Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών	50
6.3 Εξέλιξη Μαθητικού Πληθυσμού και Δαπανών στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών	53
Δίδακτρα	55
Πρόβλεψη Μαθητικού Πληθυσμού και Δαπανών για την εκμάθηση Ξένων Γλωσσών	55
7. Στοιχεία Ευρωπαϊκής Αγοράς	57
7.1 Γενικά	57
7.2 Μορφωτικό Επίπεδο στην Ευρώπη	57
7.3 Γλωσσομάθεια στην Ευρώπη	60
7.4 Εκπαιδευτικές Δαπάνες στην Ευρώπη	60
8. Συμπεράσματα – Προβλήματα – Προτάσεις – Προοπτικές	62
8.1 Ανάλυση Ανταγωνιστικού Περιβάλλοντος	62
Είσοδος Νέων Ανταγωνιστών	62

Κίνδυνοι από Υποκατάστατες Υπηρεσίες.....	62
Διαπραγματευτική Δύναμη Προμηθευτών	62
Διαπραγματευτική Δύναμη Αγοραστών	62
Ανταγωνισμός μεταξύ Επιχειρήσεων του Κλάδου	63
8.2 Ανάλυση SWOT	64
8.3 Προβλήματα.....	65
8.4 Προτάσεις.....	67
8.5 Προοπτικές.....	69
• Benchmarking Επιχειρήσεων του Κλάδου (σε ηλεκτρονική μορφή)	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 Εξέλιξη του καθαρού εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος (2007-2017)	8
Πίνακας 2.2 Υπολογιζόμενος Πληθυσμός (2001-2019)	9
Πίνακας 2.3 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσια): Σχολικές Μονάδες, Διδακτικό Προσωπικό και Μαθητές, έναρξη σχολικού έτους 2005/06 - 2017/18	9
Πίνακας 2.4 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκεια): Σχολικές μονάδες, Διδακτικό προσωπικό και Μαθητές, έναρξη σχολικού έτους 2005/06 - 2017/18	10
Πίνακας 2.5 Μηνιαίες Δαπάνες για εκμάθηση Ξένων γλωσσών ανά νοικοκυριό (2010 – 2018)	11
Πίνακας 3.1 Πιστοληπτική Ικανότητα του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης (2019)	16
Πίνακας 3.2 Συναλλακτική Συμπεριφορά του Κλάδου: “Ιδιωτική Εκπαίδευση” (2017 - 2019)	16
Πίνακας 4.1 Δείκτες κερδοφορίας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)	18
Πίνακας 4.2 Δείκτες αποδοτικότητας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018).....	20
Πίνακας 4.3 Δείκτες ρευστότητας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018).....	21
Πίνακας 4.4 Δείκτες χρηματοοικονομικής διάρθρωσης των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018).....	21
Πίνακας 4.5 Δείκτες δραστηριότητας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)	22
Πίνακας 4.6 Ομαδοποιημένος Ισολογισμός των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018, σε €).....	24
Πίνακας 4.7 Ποσοστιαίες Μεταβολές του Ομαδοποιημένου Ισολογισμού των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018).....	26
Π4.1 Τυπολόγιο χρηματοοικονομικών δεικτών	29
Πίνακας 5.1 Εκτίμηση Μεταβολής Μαθητικού Πληθυσμού των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022).....	39
Πίνακας 5.2 Εκτίμηση Μεταβολής Κύκλου Εργασιών των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022).....	40
Πίνακας 6.1 Δαπάνες Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (2018-2020)	50
Πίνακας 6.2 Ετήσιες και σωρευτικές μεταβολές των ιδιωτικών δαπανών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2011-2018).....	51
Πίνακας 6.3 Εξέλιξη του μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2011-2020).....	53
Πίνακας 6.4 Εξέλιξη δαπανών στα κέντρα ξένων γλωσσών (2011-2020)	54
Πίνακας 6.5 Εκτιμώμενη εξέλιξη μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2020-2022).....	56
Πίνακας 6.6 Εκτιμώμενη εξέλιξη δαπανών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2020-2022)	56
Πίνακας 8.1 Εκτιμώμενη εξέλιξη μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2020-2022).....	70
Πίνακας 8.2 Εκτιμώμενη εξέλιξη δαπανών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2020-2022)	70

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 2.1 Ετήσια μεταβολή ΑΕΠ* (2010-2019).....	8
Διάγραμμα 2.2 Εξέλιξη Αριθμού Μαθητών σε Γυμνάσια και Λύκεια (2008 – 2018)	10
Διάγραμμα 2.3 Μηνιαίες Δαπάνες ανά νοικοκυριό για εκμάθηση ξένων γλωσσών (2010 – 2018)	11
Διάγραμμα 3.1 Κατανομή των κέντρων ξένων γλωσσών ανά γεωγραφική περιφέρεια (2019).....	13
Διάγραμμα 3.2 Στατιστικά στοιχεία κέντρων ξένων γλωσσών ανά περιφέρεια (2012/2013)	14
Διάγραμμα 3.3 Εξέλιξη ICAP Score του κλάδου της ιδιωτικής εκπαίδευσης (2015-2019).....	15
Διάγραμμα 4.1 Εξέλιξη δεικτών κερδοφορίας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)	19
Διάγραμμα 4.2 Εξέλιξη δεικτών αποδοτικότητας (%) των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)	20
Διάγραμμα 4.3 Εξέλιξη δεικτών δραστηριότητας του κλάδου (2014-2018)	22
Διάγραμμα 4.4 Επιδείνωση και βελτίωση οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων του κλάδου (2017-2018)	27
Διάγραμμα 5.1 Γεωγραφική Κατανομή Κέντρων Ξένων Γλωσσών	35
Διάγραμμα 5.2 Κατανομή Κέντρων Ξένων Γλωσσών βάσει Δικτύου	36
Διάγραμμα 5.3. Μεταβολή (%) Αριθμού Μαθητών των Κέντρων Ξένων Γλωσσών (2019-2020)	36
Διάγραμμα 5.4 Ποσοστό μετακίνησης του Μαθητικού Πληθυσμού από ΚΕΓ σε Οικοδιδασκαλεία/Ιδιαίτερα Μαθήματα (2018/2019).....	37
Διάγραμμα 5.5 Κατανομή Μαθητικού Πληθυσμού ανά ξένη γλώσσα (2019/20)	37
Διάγραμμα 5.6 Μέσος Όρος Κύκλου Εργασιών Κέντρων Ξένων Γλωσσών (2017-2019)	38
Διάγραμμα 5.7 Κατανομή Κέντρων Ξένων Γλωσσών βάσει Καθαρών Κερδών (2018/2019)	38
Διάγραμμα 5.8 Εκτίμηση Μεταβολής Μαθητικού Πληθυσμού των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022)	39
Διάγραμμα 5.9 Εκτίμηση Μεταβολής Κύκλου Εργασιών των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022).....	40
Διάγραμμα 5.10 Εκτίμηση για την πορεία των Κέντρων Ξένων Γλωσσών.....	41
Διάγραμμα 5.11 Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά τον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	41
Διάγραμμα 5.12 Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	42
Διάγραμμα 5.13 Προβλήματα στον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	42
Διάγραμμα 5.14 Συλλογικές Δράσεις στον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	43
Διάγραμμα 5.15 Ατομικές Δράσεις στον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών	43
Διάγραμμα 6.1 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2011-2018).....	51
Διάγραμμα 6.2 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (2011-2018).....	52
Διάγραμμα 6.3 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (2011-2018)	52
Διάγραμμα 6.4 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών για άτομα που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης (2011-2018).....	53
Διάγραμμα 6.5 Μέγεθος μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2011-2020)	54
Διάγραμμα 7.1 Χώρες με Υψηλότερα Ποσοστά (%) πληθυσμού με ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 20-24 ετών)	58
Διάγραμμα 7.2 Ποσοστό (%) πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-8) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 25-54 ετών)	59

Διάγραμμα 7.3 Ποσοστό (%) πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-8) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 55-74 ετών)	59
Διάγραμμα 7.4 Ποσοστά (%) γλωσσομάθειας* στην Ευρώπη (2019).....	60
Διάγραμμα 7.5 Ποσοστά (%) δημόσιων εκπαιδευτικών δαπανών ως προς το ΑΕΠ σε χώρες της Ευρώπης (2016)	61

ΣΥΝΟΨΗ

- Ο κλάδος των κέντρων ξένων γλωσσών χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολύ **μεγάλου αριθμού εκπαιδευτηρίων** διεσπαρμένων σε όλη την επικράτεια.
- Η πλειοψηφία αυτών συναντάται στις περιφέρειες **Αττικής** (31%), Κεντρικής Μακεδονίας (17%) και Θεσσαλίας (9%) και αφορά, κατά κύριο λόγο, **ατομικές, ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες** επιχειρήσεις.
- Η μεγάλη **επιθυμία** των Ελλήνων για την **εκμάθηση** ξένων γλωσσών δημιουργεί σχετικά σταθερές συνθήκες **ζήτησης** για τις υπηρεσίες του κλάδου.
- Η πλειοψηφία των μαθητών στα κέντρα ξένων γλωσσών διδάσκεται, κυρίως, την **αγγλική** γλώσσα (σε ποσοστό **77%**) και ακολουθούν η γαλλική, η ισπανική, η ιταλική και η γερμανική με ποσοστό 7%, 5%, 4% και 3% αντίστοιχα.
- Ο κλάδος αντιμετωπίζει διαχρονικά πληθώρα **προβλημάτων** που αφορούν **αθέμιτο ανταγωνισμό** λόγω φαινομένων **παραοικονομίας, υπερφορολόγησης, απουσίας ελέγχου πιστοποίησης**, κλπ.
- Οι συνολικές **πωλήσεις** ενός δείγματος **κέντρων ξένων γλωσσών** παρουσίασαν **απώλειες** της τάξης του **18%** την περίοδο **2014-2018**. Τα **μικτά κέρδη** των εν λόγω επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά **11,6%** την περίοδο **2018/14**, ενώ τα **EBITDA** ενισχύθηκαν κατά **10,4%** την ίδια περίοδο.
- **Χαμηλά κέρδη** εμφανίζουν στην πλειοψηφία τους τα κέντρα ξένων γλωσσών, καθώς **4** στα 10 δηλώνουν **καθαρά (προ φόρου) αποτελέσματα** μεταξύ **€0–€5.000** ετησίως, ενώ **πολύ μικρό ποσοστό** δηλώνει κέρδη **άνω** των **€25.000**.
- Ο **αριθμός** των **μαθητών** που φοίτησαν στα κέντρα ξένων γλωσσών τη σχολική χρονιά **2019/2020** εκτιμάται σε περίπου **404.000**, ενώ αναμένεται να περιοριστεί σε **395.000** μαθητές το **2021/22**.
- Οι **δαπάνες** για την **εκμάθηση ξένων γλωσσών** εκτιμώνται σε περίπου **€580 εκατ.** την περίοδο **2019/2020**, ενώ αναμένεται να μειωθούν σε **€550 εκατ.** το **2021/22**.
- Σε χώρες όπως η Σουηδία, η Λετονία και η Δανία, το σύνολο σχεδόν του πληθυσμού ομιλεί τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα.
- Οι συνθήκες **πανδημίας** (Covid-19) που επικρατούν και στην ελληνική επικράτεια από τον Μάρτιο του **2020**, όξυναν το κλίμα αβεβαιότητας στην εγχώρια οικονομία, **πλήττοντας** καίρια και τον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών.

Μεθοδολογία και Περιορισμοί της Μελέτης

Μεθοδολογία Εκπόνησης των Κλαδικών Μελετών

Οι **κλαδικές μελέτες της ICAP** καλύπτουν τη συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη πληροφόρησης της αγοράς. Η παροχή τεκμηριωμένων πληροφοριών για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον εκάστοτε εξεταζόμενο κλάδο, αλλά και για τον ανταγωνισμό γενικότερα, η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, ο προσδιορισμός του μεγέθους της αγοράς, αλλά και η πρόβλεψη για την

μελλοντική εξέλιξη της ζήτησης, αποτελούν ορισμένα από τα βασικά στοιχεία των μελετών.

Η διοίκηση μιας εταιρείας αξιοποιώντας την εν λόγω πληροφόρηση έχει τη δυνατότητα να προσδιορίσει τη **θέση** της στην αγορά, να χαράξει την επιχειρησιακή στρατηγική της και να προγραμματίσει τις **μελλοντικές της ενέργειες**.

Η εκπόνηση των κλαδικών μελετών της ICAP βασίζεται κατά κύριο λόγο στην **πρωτογενή έρευνα** που διεξάγεται σε πλήθος επιχειρήσεων, μέσω προσωπικών και τηλεφωνικών συνεντεύξεων με στελέχη και εκπροσώπους επίσημων φορέων. Το γεγονός αυτό ενισχύει το **ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα**, καθώς παρέχουν αξιόπιστη και έγκαιρη πληροφόρηση για τις εξελίξεις της αγοράς.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΚΛΑΔΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΣΤΑΔΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΚΛΑΔΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Πρωτογενής έρευνα

Συλλογή πρωτογενών στοιχείων μέσω προσωπικών και τηλεφωνικών συνεντεύξεων με εκπροσώπους επιχειρήσεων και φορείς του κλάδου

Άντληση δεδομένων από ICAP DATABASE

Αξιοποίηση επιχειρηματικών και οικονομικών δεδομένων της ICAP DATABASE

Δευτερογενής Έρευνα

Συλλογή δευτερογενών στοιχείων από επίσημες πηγές πληροφόρησης (Υπουργεία, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Eurostat κ.ά.)

- Ζήτηση
- Προσφορά
- Αγορά

Επεξεργασία & Ανάλυση

Συγγραφή Κλαδικής Μελέτης

Κλαδική Μελέτη

Προσδιορισμός

- Συνολικού Μεγέθους Αγοράς
- Αγοράς σε Επιμέρους Κατηγορίες
- Εισαγωγών και Εξαγωγών
- Μεριδίων Αγοράς Κυριότερων Επιχειρήσεων

Αποτύπωση

- Παραγόντων που επηρεάζουν τη Ζήτηση
- Δομής και Διάρθρωσης του Κλάδου
- Στοιχείων Διεθνούς Αγοράς

Παρουσίαση

- Επιχειρήσεων του Κλάδου
- Εξέλιξης Πωλήσεων
- Χρηματοοικονομικών Δεικτών
- Πιστοληπτικής Ικανότητας Κλάδου
- Benchmarking Επιχειρήσεων

Ανάλυση

- Ανταγωνιστικού περιβάλλοντος του Κλάδου με βάση το υπόδειγμα των 5 δυνάμεων του Porter
- Πλεονεκτημάτων / Αδυναμιών (SWOT Ανάλυση)
- Τελευταίων Επιχειρηματικών Εξελίξεων
- Τάσεων και Προοπτικών

Περιορισμοί της Μελέτης

● Η παρούσα μελέτη δεν αποτελεί οδηγό διαφήμισης και προβολής των εταιρειών του κλάδου, αλλά **συμβουλευτικό εγχειρίδιο**, το οποίο περιλαμβάνει τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κλάδου.

● Τα στοιχεία που περιέχονται εντός της μελέτης προέρχονται από **πρωτογενείς πηγές** (συνεντεύξεις που πραγματοποιούμε με εκπροσώπους και στελέχη επιχειρήσεων), **δευτερογενείς πηγές** (ΕΛ.ΣΤΑΤ, Σύνδεσμοι, Υπουργεία, ιστοσελίδες επιχειρήσεων κλπ.) καθώς και από τη βάση δεδομένων της ICAP A.E..

● Η έλλειψη οικονομικών στοιχείων για προσωπικές επιχειρήσεις (Ο.Ε. και Ε.Ε), αλλά και ορισμένων ΑΕ και ΕΠΕ που δεν προβαίνουν σε δημοσίευση ισολογισμών, ενδέχεται να περιορίζει το εύρος της **χρηματοοικονομικής ανάλυσης**.

● Για την εκτίμηση του **συνολικών μεγεθών της ελληνικής αγοράς** (παραγωγής, κατανάλωσης) λαμβάνονται υπόψιν τα ποσοτικά μεγέθη των εταιρειών που διερευνώνται και παράλληλα εκτιμώνται τα αντίστοιχα μεγέθη των λοιπών μικρότερων εταιρειών που απαρτίζουν τον εκάστοτε εξεταζόμενο κλάδο.

1. Εισαγωγή – Γενικά Χαρακτηριστικά του Κλάδου

1.1 Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη διερευνά την εγχώρια αγορά των **κέντρων ξένων γλωσσών** και πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό του **Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών (ΕΕΑ)**. Στη σύγχρονη εποχή, η εκμάθηση ξένων γλωσσών αποτελεί εισιτήριο για την κατανόηση του κόσμου και βασικό κλειδί για τη διεκδίκηση μίας θέσης στην κοινωνία και την απασχόληση. Πλέον, γίνεται λόγος για την καλή γνώση όχι μίας μόνο ξένης γλώσσας, καθώς η πλειοψηφία των ατόμων επιδεικνύει αυξημένο ενδιαφέρον για την εκμάθηση δύο ή και τριών γλωσσών.

Οι ξένες γλώσσες συνιστούν κλάδο με σημαντική συνεισφορά στο οικονομικό περιβάλλον. Η εν λόγω αγορά επηρεάζεται από τη γενικότερη πορεία του εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος, ενώ σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν και οι δημογραφικές και πληθυσμιακές μεταβολές.

1.2 Σύντομο Ιστορικό των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

Από την σύσταση του νεοελληνικού κράτους κατά τον 19ο αιώνα, η Ειδική Επιτροπή Παιδείας προέβλεπε τη διδασκαλία ξένης γλώσσας στην εκπαίδευση. Για μια μακρά περίοδο τα Γαλλικά ήταν η κυρίαρχη γλώσσα. Από το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα όμως, λόγω της Αμερικανικής και της

Βρετανικής επιρροής στη μεταπολεμική Ελλάδα, η διδασκαλία των Αγγλικών ως ξένης γλώσσας κυριαρχεί με θεαματικό τρόπο¹.

Σύμφωνα με την «Έκθεση για τη ξενόγλωσση εκπαίδευση στο Δημόσιο σχολείο στην Ελλάδα» (Επιτροπή για την Ξενόγλωσση Εκπαίδευση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2017), μετά από πανευρωπαϊκή δημοσκόπηση, αναφέρεται ότι «το 98% των Ευρωπαίων δηλώνει ότι η εκμάθηση γλωσσών είναι σημαντική για τα παιδιά τους² και παρουσιάζει πληθώρα στοιχείων που αποδεικνύουν το ενδιαφέρον που δείχνουν όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ξενόγλωσση εκπαίδευση, η οποία θεωρούν πως πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παιδείας³.

Επίσης τονίζεται ότι, «ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών στην Ελλάδα επιθυμεί οι μαθητές, ολοκληρώνοντας τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, να γνωρίζουν πολύ καλά την Αγγλική γλώσσα και να κατέχουν πιστοποίηση που να αποδεικνύει την υψηλή γλωσσομάθειά τους⁴, καθώς επίσης και να συνεννοούνται ικανοποιητικά σε μια δεύτερη «ισχυρή» γλώσσα και τούτο να αποδεικνύεται από ένα πιστοποιητικό γλωσσομάθειας, οι επιθυμίες αυτές δεν ικανοποιούνται στο δημόσιο σχολείο».

Στην ίδια έκθεση επισημαίνεται ότι: «ενώ, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έρευνα Γλωσσικών Ικανοτήτων (ΕΕΓΙ), η επίδοση των Ελλήνων μαθητών στο γυμνάσιο, ιδιαίτερα στην αγγλική γλώσσα, είναι υψηλότερη από ό,τι σε αρκετές άλλες

¹ Πράξη «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο πρόγραμμα σπουδών, στους Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3, -Οριζόντια Πράξη», κωδικός ΜΙΣ 295450, Υποέργο 1: «Εκπόνηση Προγραμμάτων Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και οδηγών για τον εκπαιδευτικό «Εργαλεία Διδακτικών Προσεγγίσεων».

² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-679_el.htm

³ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf

⁴ Το 76% των γονέων επιθυμεί τα παιδιά τους ολοκληρώνοντας την υποχρεωτική εκπαίδευση να έχουν επίπεδο Β2 στην Αγγλική και ολοκληρώνοντας το Λύκειο να έχουν τουλάχιστον επίπεδο Γ1. Στη δεύτερη ξένη γλώσσα επιθυμούν να έχουν τα παιδιά τους ολοκληρώνοντας το σχολείο επίπεδο Β1.

ευρωπαϊκές χώρες, το επίπεδο γλωσσομάθειας, το οποίο επιθυμεί η ελληνική οικογένεια να έχουν τα παιδιά της, δεν κατακτιέται και τούτο διότι απαιτούνται περισσότερες ώρες διδασκαλίας οι οποίες στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου δεν προβλέπονται.

Κατά συνέπεια, οι γονείς, προκειμένου τα παιδιά τους να έχουν την επιθυμητή γλωσσομάθεια, καταφεύγουν είτε σε ιδιαίτερα μαθήματα, είτε σε κέντρα ξένων γλωσσών, είτε σε ιδιωτικά σχολεία – στα οποία προσφέρεται πρόσθετο πρόγραμμα ξενόγλωσσης εκπαίδευσης. Ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης⁵, αγοράζουν τα σχολικά εγχειρίδια διεθνών εκδοτικών οίκων και επιπλέον πληρώνουν για την πιστοποίηση γλωσσομάθειας των παιδιών τους υψηλά εξέταστρα σε ξένους οργανισμούς και ιδιωτικά κέντρα.»

1.3 Θεσμικό Πλαίσιο

Σε αυτή την ενότητα παρατίθεται συνοπτικά το **Βασικό Θεσμικό Πλαίσιο** που διέπει τους Ιδιωτικούς Φορείς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων των κέντρων ξένων γλωσσών) σύμφωνα με τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).

- **ΦΕΚ 287/10.09.1940 τ.Α' νόμος υπ' αριθμ.2545**
Περί ιδιωτικών σχολείων, φροντιστηρίων και οικοτροφείων.
- **ΦΕΚ 222/12.11.2012 τ.Α' νόμος υπ' αριθμ. 4093**

Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2012 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.

- **ΦΕΚ 3057/18.11.2012 τ.Β' Υ.Α. υπ' αριθμ. 10139/ΙΑ**

Καθορισμός των δικαιολογητικών που απαιτείται να υποβάλλονται με την αναγγελία έναρξης και επικαιροποίησης ασκήσεως της διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών και της κατ' οίκον διδασκαλίας.

- Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή της παραγράφου Θ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222) όπως τροποποιήθηκε έως σήμερα και ισχύει
- **ΦΕΚ 18/25.01.2013 τ.Α' νόμος υπ' αριθμ. 4111**

Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του ν.4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έγκριση των Σχεδίων των Συμβάσεων Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο «Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης», της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης

⁵ Για τα εγχειρίδια Γαλλικής και Γερμανικής στις Ε' και ΣΤ' τάξεις του Δημοτικού δεν πληρώνουν οι ίδιοι οι γονείς. Επιβαρύνεται το κράτος και το ποσό ανέρχεται ετησίως στις 700.000 ευρώ περίπου. Αναγκάζονται, ωστόσο, να αγοράσουν τα βιβλία του

Λυκείου –τόσο του Γενικού Λυκείου όσο και του Τεχνικού Λυκείου, με αποτέλεσμα ορισμένοι γονείς που αντιμετωπίζουν και ιδιαίτερα, επώδυνα, οικονομικά προβλήματα να αρνούνται να τα αγοράσουν και αυτό να είναι σε βάρος του μαθήματος.

Υποχρεώσεων ΣΙΤ» και της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤΤΕ, με τίτλο «Διευκόλυνση Αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων», παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων» και άλλες επείγουσες διατάξεις.

- **N. 4589/2019 (ΦΕΚ Α 13/2019), άρθρα 41-42**

Διατάξεις Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς και Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης

Στη συνέχεια παρατίθεντα και λοιποί νόμοι, προεδρικά διατάγματα καθώς και υπουργικές αποφάσεις που αφορούν τους εξεταζόμενους κλάδους.

- **ΦΕΚ Α' 159/06-09-2016, νόμος υπ' αριθμ. 4415**

Ρυθμίσεις για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις, Άρθρο 30

- **ΦΕΚ Α' 74/19-5-2017, νόμος 4472/2017**

Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις, Άρθρο 56

- **Υπουργική Απόφαση 77728/Ν1/2017 - ΦΕΚ 1773/Β/23-5-2017**

Τροποποίηση της υπ' αριθ. 6117/Α5/13-1-2017 υπουργικής απόφασης «Καθορισμός κριτηρίων χορήγησης επάρκειας προσόντων για τη διδασκαλία ξένης γλώσσας σε κέντρα ξένων γλωσσών» (ΦΕΚ Β' 324, διόρθωση σφάλματος στο Β' 562).

- **Υπουργική Απόφαση 6117/Α5/2017 - ΦΕΚ 324/Β/8-2-2017**

Καθορισμός κριτηρίων χορήγησης επάρκειας προσόντων για τη διδασκαλία ξένης γλώσσας σε κέντρα ξένων γλωσσών.

- **Υπουργική Απόφαση 182167/ΙΑ/2013 - ΦΕΚ 3087/Β/4-12-2013**

Υπαγωγή των διαδικασιών αδειοδότησης ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο, Φροντιστηρίου και Κέντρου Ξένων Γλωσσών, αναγγελίας διδασκαλίας σε φροντιστήρια/Κέντρα Ξένων Γλωσσών και αναγγελίας κατ' οίκον διδασκαλίας, για διεκπεραίωση και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης.

- **Υπουργική Απόφαση 151678/ΙΑ/2012 - ΦΕΚ 3324/Β/12-12-2012**

Καθορισμός απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη χορήγηση, την τροποποίηση και την επικαιροποίηση άδειας Ιδιωτικού Σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Φροντιστηρίου και Κέντρου Ξένων Γλωσσών ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο σε φυσικά, νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων και ΝΠΔΔ.

- **Υπουργική Απόφαση 10131/ΙΑ/2012 - ΦΕΚ 3057/Β/18-11-2012**

Καθορισμός διαδικασίας της υποβολής των προγραμμάτων σπουδών ιδιωτικού σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας

εκπαίδευσης, Κολλεγίου, ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου

• **Υπουργική Απόφαση 10138/ΙΑ/2012 - ΦΕΚ 3057/Β/18-11-2012**

Καθορισμός απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη μεταβίβαση άδειας Ιδιωτικού Σχολείου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κολλεγίου, Φροντιστηρίου και Κέντρου Ξένων Γλωσσών, ιδιωτικού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ι.Ε.Κ.), Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Ένα και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο σε φυσικά, νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων και ΝΠΔΔ.

• **Υπουργική Απόφαση 10139/ΙΑ/2012 - ΦΕΚ 3057/Β/18-11-2012**

Καθορισμός των δικαιολογητικών που απαιτείται να υποβάλλονται με την αναγγελία έναρξης και επικαιροποίησης ασκήσεως της διδασκαλίας σε Φροντιστήρια και Κέντρα Ξένων Γλωσσών και της κατ' οίκον διδασκαλίας.

• **Υπουργική Απόφαση 110975/Δ5/2011 - ΦΕΚ 2332/Β/17-10-2011**

Καθορισμός δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης Φροντιστηρίου σε νομικό πρόσωπο.

2. Η Ζήτηση για τις Υπηρεσίες του Κλάδου

2.1 Γενικά

Στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία η υψηλή εκπαιδευτική κατάρτιση ενός ατόμου ενισχύει σημαντικά την θέση του στην αγορά εργασίας. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, η εκπαίδευση να θεωρείται επένδυση στις δυτικές κοινωνίες. Στην ελληνική κοινωνία, η κατοχή πτυχίου ξένης γλώσσας θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική από την πλειοψηφία των ελληνικών οικογενειών. Συνεπώς, η απόκτηση πτυχίου πιστοποίησης ξένης γλώσσας μέσω εξετάσεων αποκτά βαρύνουσα σημασία και αποτελεί σημαντικό γεγονός στην εκπαιδευτική πορεία των μαθητών.

Συνεπώς, η **εκμάθηση ξένων γλωσσών** αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην Ελλάδα. Τα συμπεράσματα σύγχρονων διεθνών ερευνών καταλήγουν στο ότι η πολυγλωσσία βοηθά την εν γένει πνευματική ανάπτυξη του ατόμου, την αποδοχή της διαφορετικότητας και την οικονομική ανάπτυξη του τόπου⁶.

Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής για την Ξενόγλωσση Εκπαίδευση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής παρατηρείται ότι ενώ στο ελληνικό δημόσιο σχολείο οι μαθητές διδάσκονται υποχρεωτικά δύο ξένες γλώσσες από το Δημοτικό, οι μαθητές δεν αποκτούν το επίπεδο της γνώσης που η κοινωνία απαιτεί. Δεν εξασφαλίζεται στους Έλληνες μαθητές η γλωσσομάθεια, την οποία οι γονείς τους και οι ίδιοι θεωρούν επαρκή.

Επισημαίνεται ότι η ξένη γλώσσα είναι το μοναδικό μάθημα του σχολικού προγράμματος για το οποίο οι γονείς στέλνουν τα παιδιά τους σε φροντιστήριο από ολοένα και μικρότερη ηλικία και για πολλά χρόνια, ανεξάρτητα από την επίδοση που έχουν ή το βαθμό που παίρνουν στο μάθημα αυτό στο σχολείο. Τονίζεται ότι παρά την οικονομική κρίση στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί η πελατεία της νηπιακής ηλικίας στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών.

Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει το εύρημα μελέτης του **KANEP** (Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της ΓΣΕΕ) ότι οι **δαπάνες** της ελληνικής οικογένειας για να στείλει τα παιδιά της να μάθουν ξένη γλώσσα, εκτός σχολείου, **έχουν παραμείνει σχεδόν αναλλοίωτες** μολονότι έχουν μειωθεί σημαντικά οι ετήσιες δαπάνες για τρόφιμα και άλλα βασικά είδη (αγορές στα σουπερ μάρκετ).

⁶ Επιτροπή για την Ξενόγλωσση Εκπαίδευση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2017) «Έκθεση για την

Ξενόγλωσση Εκπαίδευση στο Δημόσιο Σχολείο στην Ελλάδα»

2.2 Οικονομικοί – Δημογραφικοί Παράγοντες

Η **οικονομική ύφεση** που έπληξε τη χώρα την περίοδο 2009-2016, επηρέασε σε μεγάλο βαθμό το σύνολο των κλάδων της ελληνικής οικονομίας (διάγραμμα 2.1). Όπως είναι φυσικό, οι οικονομικές συνθήκες που δημιουργήθηκαν τη χρονική αυτή περίοδο στη χώρα δεν ευνόησαν την ανάπτυξη των κέντρων ξένων γλωσσών. Χαρακτηριστικό γεγονός της ιδιαίτερα δύσκολης οικονομικής κατάστασης που βίωσαν τα νοικοκυριά, είναι η διαρκής μείωση του καθαρού εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος το διάστημα αυτό, όπως καταγράφεται στον πίνακα 2.1.

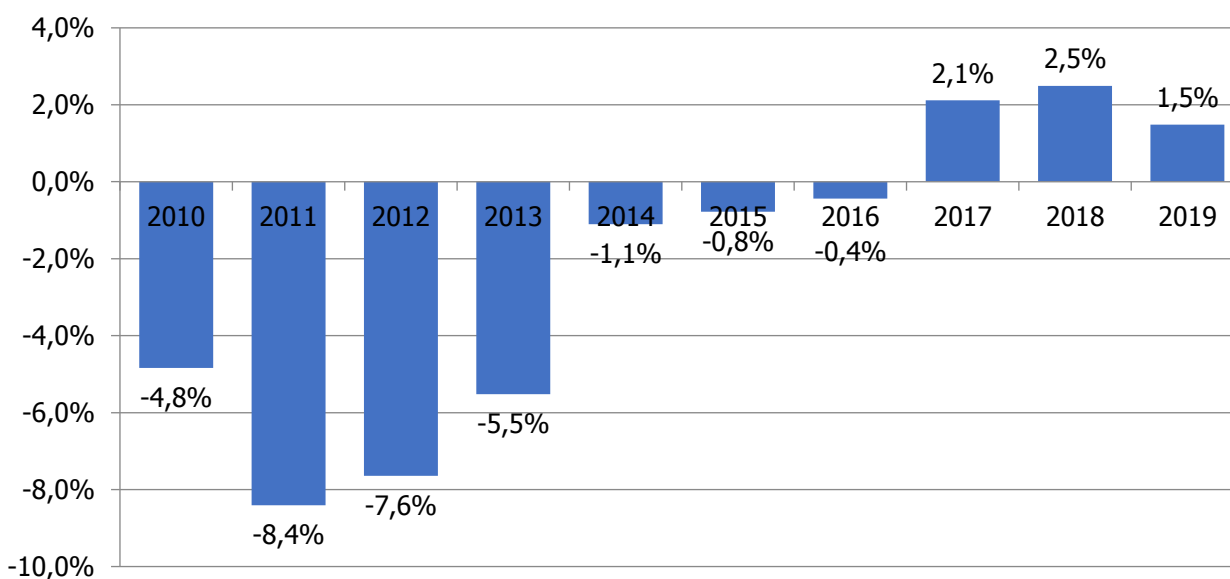
Μια άλλη σημαντική αρνητική παράμετρος είναι το χρόνιο **δημογραφικό πρόβλημα** της χώρας, το οποίο αποτελεί πηγή περιορισμού της δυνητικής ζήτησης για τις υπηρεσίες του κλάδου. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ο πληθυσμός των ηλικιών 10 έως 19 ετών παρουσιάζει διαχρονική συρρίκνωση από το 2001. Ωστόσο, ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι την τελευταία τριετία ο εν λόγω αριθμός ενισχύεται ελαφρώς.

Πίνακας 2.1 Εξέλιξη του καθαρού εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος (2007-2017)

Έτος	Καθαρό εθνικό διαθέσιμο εισόδημα (σε €)	Μεταβολή (%)
2007	17.371	4,7%
2008	17.854	2,8%
2009	17.409	-2,5%
2010	16.363	-6,0%
2011	14.661	-10,4%
2012	13.996	-4,5%
2013	13.386	-4,4%
2014	13.515	1,0%
2015	13.475	-0,3%
2016	13.519	0,3%
2017	13.991	3,5%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 2.1 Ετήσια μεταβολή ΑΕΠ* (2010-2019)

*σε τιμές έτους αναφοράς 2010

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας 2.2 Υπολογιζόμενος Πληθυσμός (2001-2019)

Έτος	Πληθυσμός ηλικίας 10 έως 19 ετών	Μεταβολή (%)
2001	1.240.594	-
2002	1.317.903	6,2%
2003	1.284.128	-2,6%
2004	1.247.735	-2,8%
2005	1.223.660	-1,9%
2006	1.202.881	-1,7%
2007	1.180.998	-1,8%
2008	1.166.531	-1,2%
2009	1.145.551	-1,8%
2010	1.127.013	-1,6%
2011	1.110.313	-1,5%
2012	1.095.201	-1,4%
2013	1.082.054	-1,2%
2014	1.077.770	-0,4%
2015	1.067.625	-0,9%
2016	1.062.324	-0,5%
2017	1.070.117	0,7%
2018	1.076.073	0,6%
2019	1.088.503	1,2%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Στους πίνακες 2.3 και 2.4 παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα για τα σχολικά έτη 2005/06 έως και 2017/18. Παρατηρείται ότι ο αριθμός των μαθητών των Γυμνασίων καταγράφει μείωση από το 2008/2009. Αυξητική πορεία παρατηρείται στον αριθμό των μαθητών Λυκείου από το σχολικό έτος 2014/15. Επίσης, όσον αφορά τα Γυμνάσια καταγράφεται μείωση στον αριθμό των σχολικών μονάδων την τελευταία δεκαετία, που θεωρητικά επηρεάζει σε τοπικό επίπεδο τη ζήτηση για τις υπηρεσίες του εξεταζόμενου κλάδου.

Πίνακας 2.3 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσια): Σχολικές Μονάδες, Διδακτικό Προσωπικό και Μαθητές, έναρξη σχολικού έτους 2005/06 - 2017/18

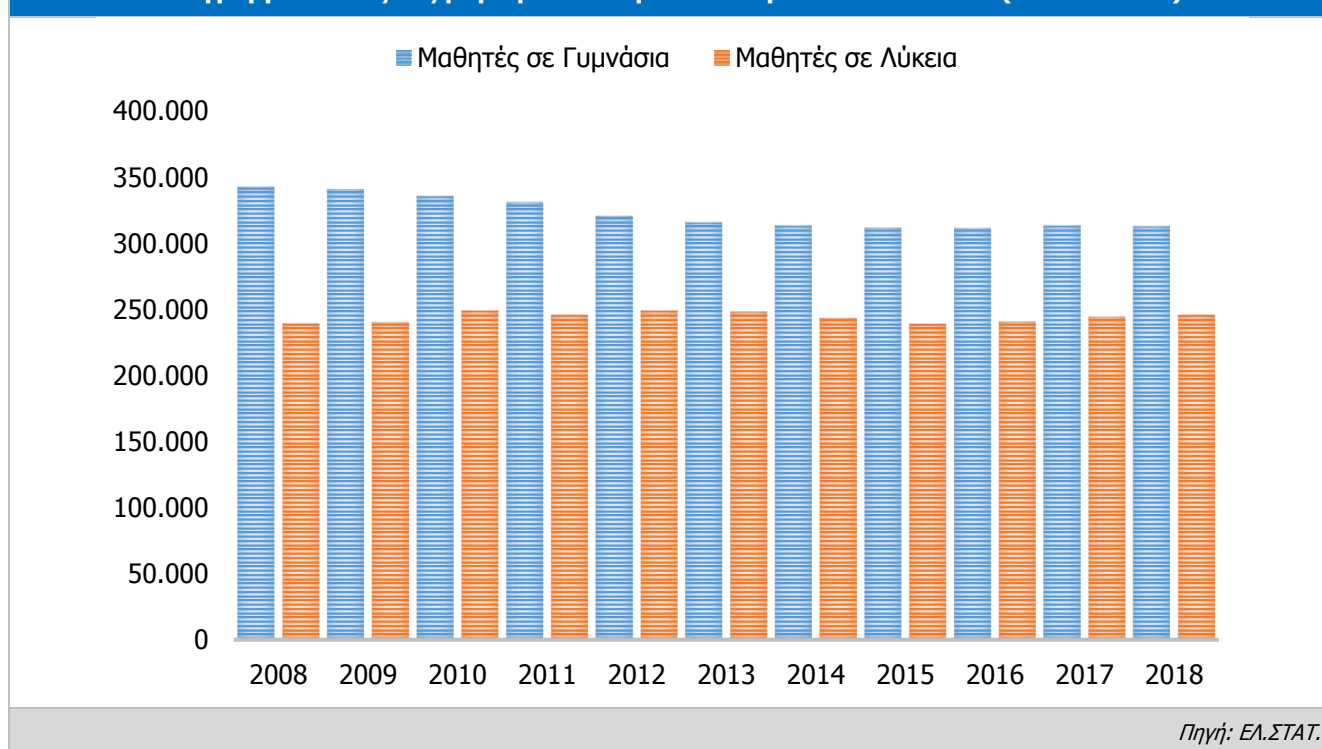
Σχολικό Έτος	Σχολικές Μονάδες	Διδακτικό Προσωπικό	Μαθητές	Ετήσια Μεταβολή Μαθητών (%)	Μαθητές ανά Διδάσκοντα
2005/06	1.969	37.679	334.359	-	8,9
2006/07	1.957	39.250	342.025	2,3%	8,7
2007/08	1.960	39.376	342.605	0,2%	8,7
2008/09	1.967	41.174	340.580	-0,6%	8,3
2009/10	1.980	41.865	335.602	-1,5%	8,0
2010/11	1.970	40.788	330.800	-1,4%	8,1
2011/12	1.857	39.225	320.375	-3,2%	8,2
2012/13	1.823	36.853	315.563	-1,5%	8,6
2013/14	1.747	34.428	313.227	-0,7%	9,1
2014/15	1.725	33.836	311.392	-0,6%	9,2
2015/16	1.819	38.929	311.236	-0,1%	8,0
2016/17	1.823	38.411	313.130	0,6%	8,2
2017/18	1.823	38.706	312.604	-0,2%	8,1

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας 2.4 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκεια): Σχολικές μονάδες, Διδακτικό προσωπικό και Μαθητές, έναρξη σχολικού έτους 2005/06 - 2017/18

Σχολικό Έτος	Σχολικές Μονάδες	Διδακτικό Προσωπικό	Μαθητές	Ετήσια Μεταβολή Μαθητών (%)	Μαθητές ανά Διδάσκοντα
2005/06	1.339	24.470	235.528	-	9,6
2006/07	1.404	25.215	231.098	-1,9%	9,2
2007/08	1.375	25.222	239.242	3,5%	9,5
2008/09	1.384	26.548	240.384	0,5%	9,1
2009/10	1.368	27.548	248.927	3,6%	9,0
2010/11	1.375	26.568	245.947	-1,2%	9,3
2011/12	1.360	26.275	248.923	1,2%	9,5
2012/13	1.339	25.158	248.251	-0,3%	9,9
2013/14	1.302	23.132	243.453	-1,9%	10,5
2014/15	1.269	22.827	239.054	-1,8%	10,5
2015/16	1.333	23.805	240.852	0,8%	10,1
2016/17	1.348	23.822	244.386	1,5%	10,3
2017/18	1.345	23.970	245.811	0,6%	10,3

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

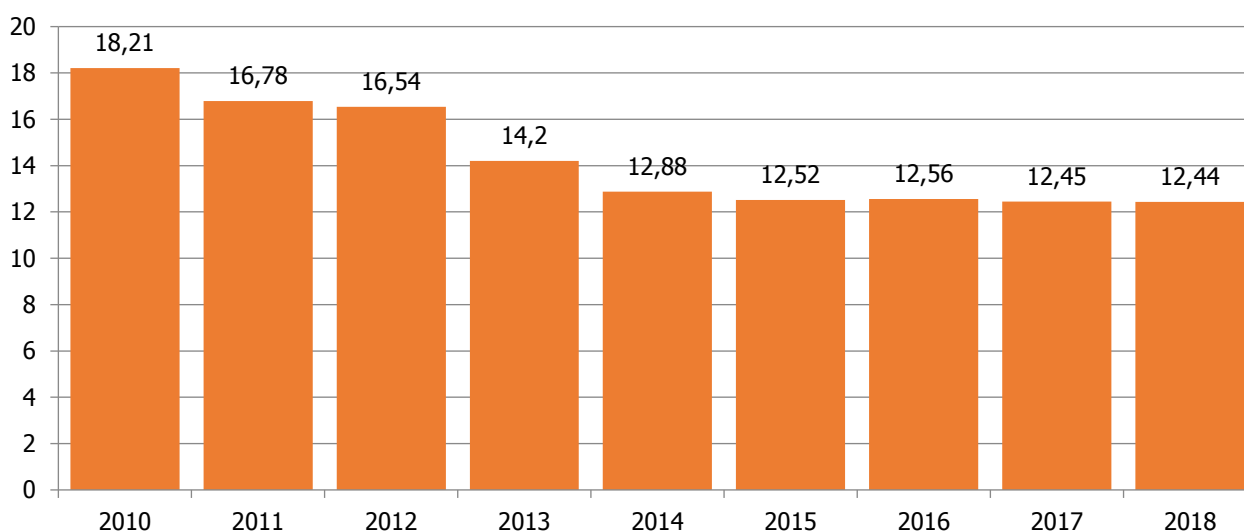
Διάγραμμα 2.2 Εξέλιξη Αριθμού Μαθητών σε Γυμνάσια και Λύκεια (2008 – 2018)

2.3 Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ερευνών Οικογενειακών Προϋπολογισμών της ΕΛΣΤΑΤ για την περίοδο 2010-2018 για τις κατηγορίες που αφορούν άμεσα τα κέντρα ξένων γλωσσών.

Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 2.3, οι δαπάνες για εκμάθηση ξένων γλωσσών εμφανίζουν πτωτική πορεία την περίοδο 2010-2014, ενώ τα επόμενα έτη (2015-2018) παρατηρείται στασιμότητα. Στον πίνακα 2.5 παρουσιάζονται αναλυτικά οι εν λόγω δαπάνες.

Διάγραμμα 2.3 Μηνιαίες Δαπάνες ανά νοικοκυριό για εκμάθηση ξένων γλωσσών (2010 – 2018)

σε ευρώ

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών)

Πίνακας 2.5 Μηνιαίες Δαπάνες για εκμάθηση ξένων γλωσσών ανά νοικοκυριό (2010 – 2018)

Έτος	Ξένες γλώσσες προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	Ξένες γλώσσες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ξένες γλώσσες για άτομα που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης	Σύνολο
2010	5,80	9,68	2,73	18,21
2011	4,59	9,41	2,78	16,78
2012	4,43	9,34	2,77	16,54
2013	3,95	8,15	2,10	14,20
2014	3,97	6,95	1,96	12,88
2015	3,68	6,91	1,93	12,52
2016	4,00	6,59	1,97	12,56
2017	4,32	6,53	1,60	12,45
2018	4,40	6,47	1,57	12,44

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών)

Συμπέρασμα

- Η επιλογή του **επιπέδου εκπαίδευσης** στο οποίο θα φτάσει το κάθε άτομο γίνεται, συνήθως, κατόπιν συγκρίσεως του κόστους των σπουδών με τα αναμενόμενα μελλοντικά οφέλη που προσδοκά ότι θα αποκομίσει.
- **Μείωση** παρουσίασε η μέση μηνιαία **δαπάνη** των νοικοκυριών που αφορούν τα κέντρα εκμάθησης ξένων γλωσσών την περίοδο 2010-2018.
- Το χρόνιο **δημογραφικό πρόβλημα** της χώρας αποτελεί πηγή περιορισμού της δυναμικής ζήτησης για τις υπηρεσίες του κλάδου.

3. Η Προσφορά του Κλάδου

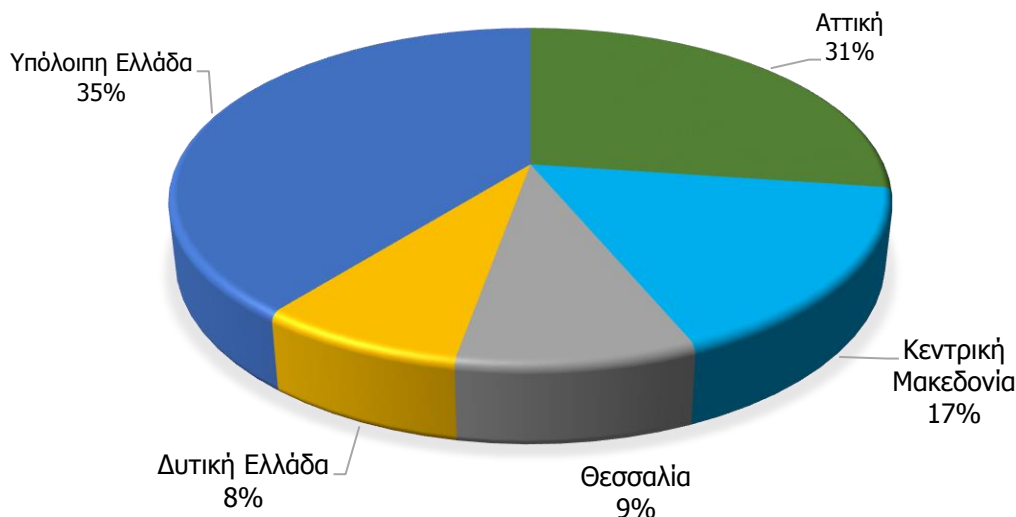
3.1 Δομή και Διάρθρωση του Κλάδου

Ο κλάδος των κέντρων ξένων γλωσσών χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολύ μεγάλου αριθμού εκπαιδευτηρίων διεσπαρμένων σε όλη την επικράτεια. Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ο αριθμός για τα **κέντρα ξένων γλωσσών** το 2019 εκτιμάται σε περισσότερα από **3.800**. Στο διάγραμμα 3.1 παρουσιάζεται η κατανομή των εκπαιδευτηρίων ανά γεωγραφική περιφέρεια, με την Αττική, την Κεντρική Μακεδονία καθώς και τη Θεσσαλία να καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις.

δεδομένα του διαγράμματος παρατηρείται μεγάλη διαφοροποίηση στον αριθμό των **μαθητών ανά κέντρο ξένων γλωσσών** στην Αττική σε σχέση με τις άλλες γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας. Στην Αττική το κάθε κέντρο ξένων γλωσσών διαθέτει (κατά μέσο όρο) σχεδόν 100 μαθητές (96,4), ενώ σε όλες τις υπόλοιπες περιφέρειες ο αριθμός των μαθητών δεν ξεπερνάει τους 70. Ο **μέσος όρος** μαθητών ανά κέντρο ξένων γλωσσών για όλη την επικράτεια διαμορφώνεται σε **71,4**.

Κάθε κέντρο ξένων γλωσσών σε πανελλαδικό επίπεδο **απασχολεί** κατά **μέσο όρο 3 καθηγητές**. Στην Αττική ο αντίστοιχος αριθμός διαμορφώνεται σε 4,5 καθηγητές.

Διάγραμμα 3.1 Κατανομή των κέντρων ξένων γλωσσών ανά γεωγραφική περιφέρεια (2019)

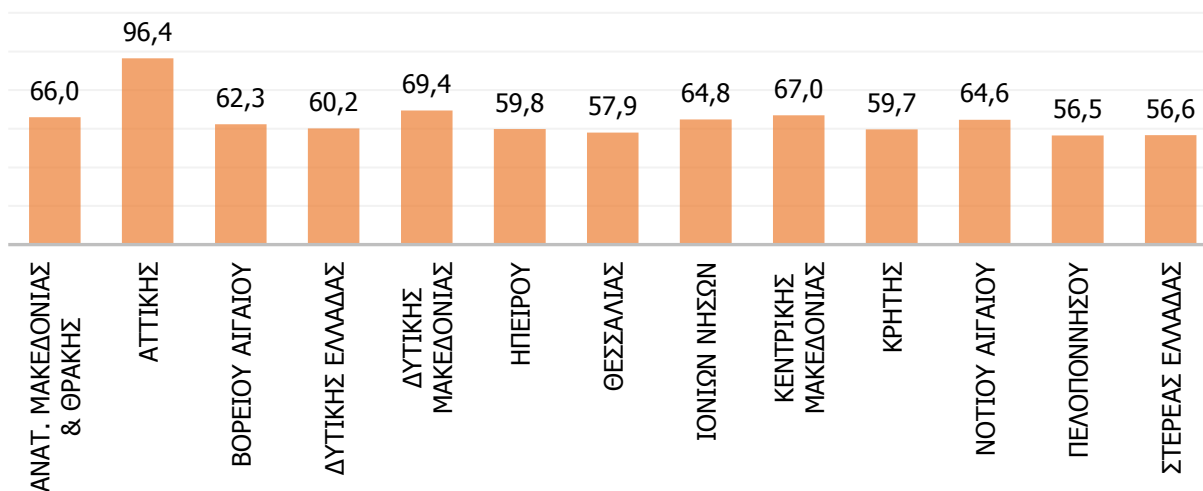
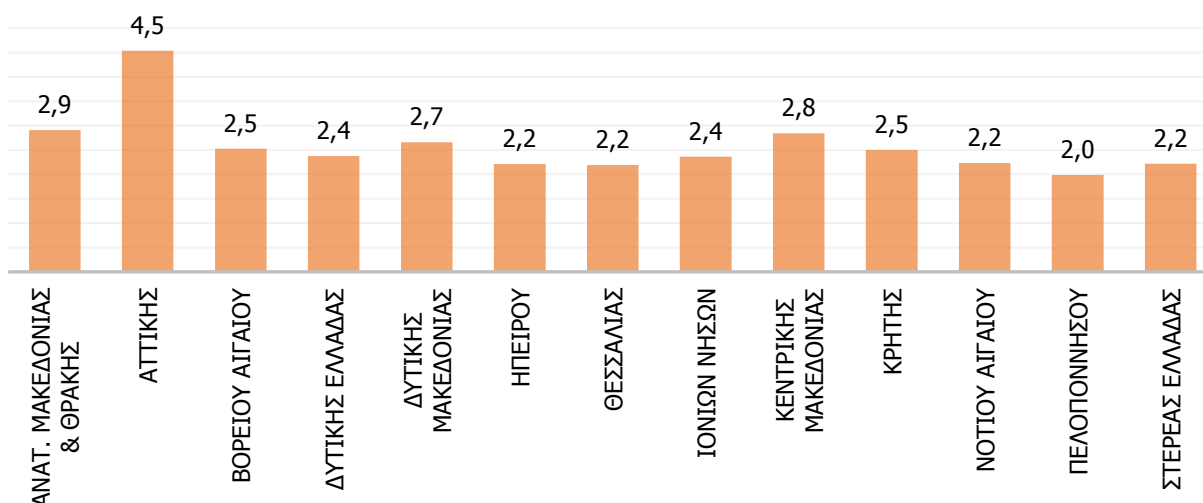
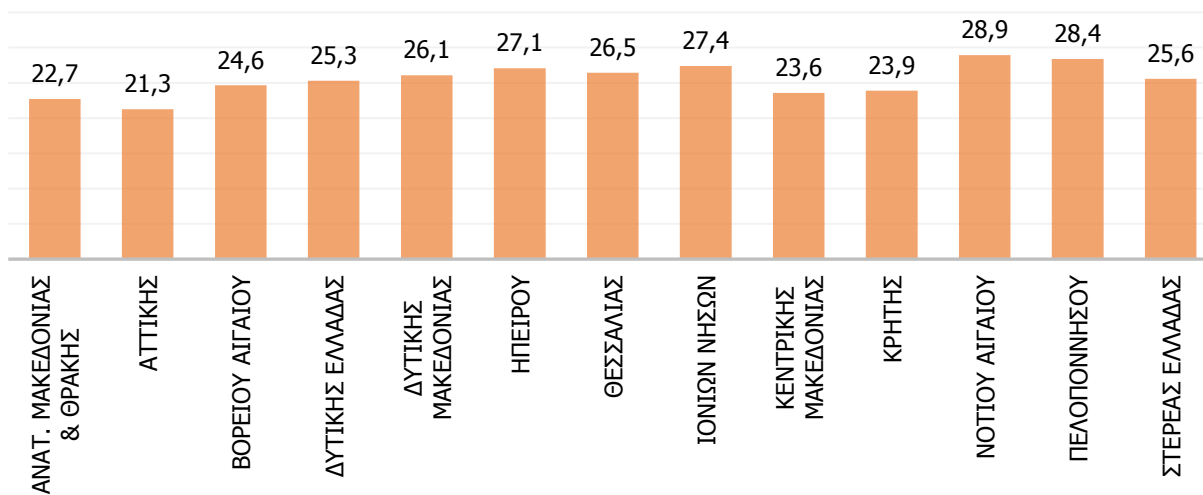

Πηγή: Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των μαθητών και των καθηγητών στα κέντρα ξένων γλωσσών από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων παρουσιάζονται στο διάγραμμα 3.2 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία). Σύμφωνα με τα

Η αναλογία **μαθητών ανά καθηγητή** κυμαίνεται από 21,3 για την Αττική και προσεγγίζει τους 29 μαθητές στην περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου (28,9). Ο **μέσος όρος** για όλη την χώρα ανήλθε στους **23,6 μαθητές**.

Διάγραμμα 3.2 Στατιστικά στοιχεία κέντρων ξένων γλωσσών ανά περιφέρεια (2012/2013)

ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ**ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΑΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ****ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ**

Πηγή: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Σημειώνεται ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του κλάδου λειτουργούν με τέτοια νομική μορφή (π.χ. ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη εταιρεία, ατομική, κλπ), η οποία δεν τους υποχρεώνει στη δημοσίευση των οικονομικών τους στοιχείων.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι μαθητές ξένων γλωσσών διδάσκονται την αγγλική γλώσσα (89,2%). Ακολουθεί η γερμανική με 5,2% και την τρίτη θέση καταλαμβάνει η γαλλική με 3,5%. Η ιταλική είναι η τέταρτη δημοφιλέστερη ξένη γλώσσα εκμάθησης (1,1%) και ακολουθεί η ισπανική με 0,6%.

3.2 Εξέλιξη Πιστοληπτικής Ικανότητας και Συναλλακτικής Συμπεριφοράς του Κλάδου

3.2.1 Πιστοληπτική Ικανότητα των Επιχειρήσεων του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

Η ICAP, εκμεταλλευόμενη τη μεγαλύτερη βάση δεδομένων για επιχειρήσεις στην Ελλάδα (ICAP DATABANK), δραστηριοποιείται επί σειρά ετών στη Μέτρηση του Πιστωτικού Κινδύνου και τη Διαβάθμιση της Πιστοληπτικής Ικανότητας των

επιχειρήσεων, έχοντας αναπτύξει την ανάλογη τεχνογνωσία.

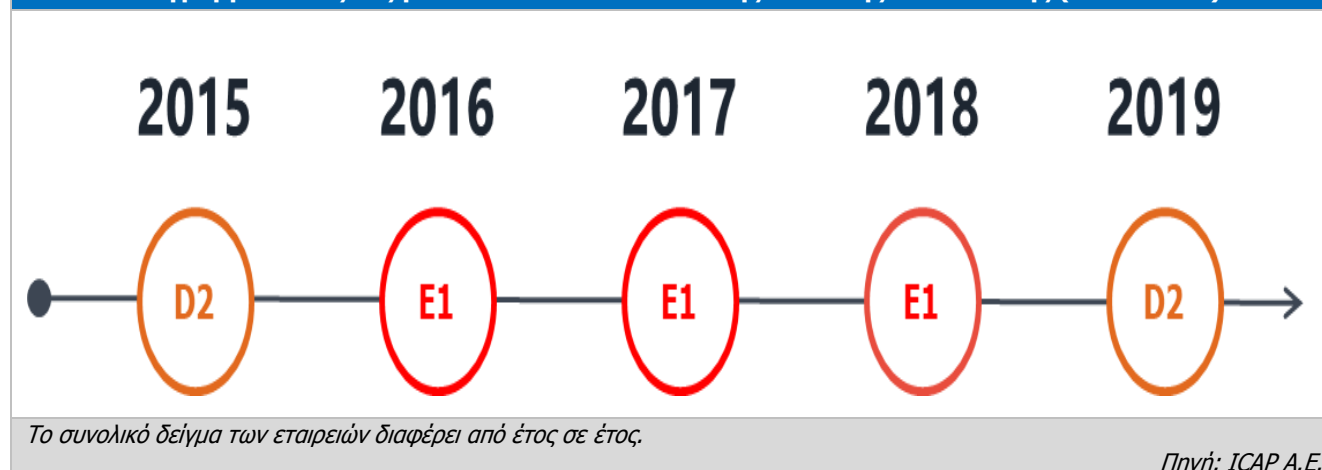
Το ICAP Score έχει ως στόχο την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων σε σχέση με την πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσής τους, σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στην ανάλυση εμπορικών και οικονομικών στοιχείων καθώς και στοιχείων συναλλακτικής συμπεριφοράς όπως αυτά προκύπτουν από δημοσιευμένα στοιχεία και πρωτογενή έρευνα της ICAP.

Κλίμακα ICAP Score

Χαμηλού Πιστωτικού Κινδύνου	A1, A2, B1, B2
Μέσου Πιστωτικού Κινδύνου	C1, C2, D1
Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου	D2, E1, E2

Η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων (ICAP Score) αποτυπώνεται σε δεκάβαθμη κλίμακα (A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2, E1 και E2) με την ακόλουθη λογική: όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας (B2 → A1) τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης. Αντίθετα, όσο η κατάταξη της

Διάγραμμα 3.3 Εξέλιξη ICAP Score του κλάδου της ιδιωτικής εκπαίδευσης (2015-2019)

επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας (D2 → E2) τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης.

Οι εταιρείες της μελέτης δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο της «Ιδιωτικής Εκπαίδευσης». Ο πίνακας 3.1 αποτυπώνει την κατανομή των εταιρειών ΑΕ και ΕΠΕ, που είναι καταχωρημένες στον κλάδο αυτό, βάσει ICAP Score για το 2019.

Πίνακας 3.1 Πιστοληπτική Ικανότητα του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης (2019)		
Διαβάθμιση ICAP Score	2019	
	Αριθμός Εταιρειών	Ποσοστό
Χαμηλού Πιστωτικού Κινδύνου	0	0,0%
Μέσου Πιστωτικού Κινδύνου	19	26,4%
Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου	53	73,6%
Σύνολο	72	100,0%

Πηγή: ICAP A.E., Business Information & Credit Ratings

Βάσει των στοιχείων διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των εταιρειών του κλάδου της κατατάσσεται στη ζώνη **Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου**, σε ποσοστό **73,6%** επί του συνολικού δείγματος το **2019**. Ακολουθεί η ζώνη Μέσου Πιστωτικού Κινδύνου, με ποσοστό 26,4%. Χαρακτηριστικό είναι ότι στη ζώνη **Χαμηλού Πιστωτικού Κινδύνου** δεν κατατάσσεται **καμία** επιχείρηση το 2019.

3.2.2 Συναλλακτική Συμπεριφορά του Κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης

Η εξέλιξη της Συναλλακτικής Συμπεριφοράς των εταιρειών ΑΕ και ΕΠΕ που είναι καταχωρημένες

στον κλάδο της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης παρουσιάζεται στον πίνακα 3.2.

Από την επεξεργασία των στοιχείων 131 εταιρειών του ευρύτερου κλάδου της ιδιωτικής εκπαίδευσης προκύπτει ότι το ποσοστό των ασυνεπών επιχειρήσεων κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα (**0,7%** του δείγματος το 2019, δηλαδή μία μόνο εταιρεία).

Πίνακας 3.2 Συναλλακτική Συμπεριφορά του Κλάδου: "Ιδιωτική Εκπαίδευση" (2017 - 2019)			
Δείγμα	Έτος	Ασυνεπείς Εταιρείες	Ποσοστό
131	2019	1	0,7%
	2018	4	3,1%
	2017	0	0,0%

Πηγή: ICAP A.E., Credit Risk Assessment Services

Συμπέρασμα

- Ο κλάδος των κέντρων ξένων γλωσσών χαρακτηρίζεται από την **παρουσία πολύ μεγάλου αριθμού εκπαιδευτηρίων** διεσπαρμένων **σε όλη την επικράτεια**.
- Η **Αττική**, η Κεντρική Μακεδονία και η Θεσσαλία καταλαμβάνουν τις **πρώτες** θέσεις όσον αφορά την κατανομή των εκπαιδευτηρίων ανά γεωγραφική περιφέρεια.
- Πολύ μεγάλες αποκλίσεις παρουσιάζει ο αριθμός των **καθηγητών ανά εκπαιδευτήριο** μεταξύ των περιφερειών της χώρας σε σχέση με την περιφέρεια Αττικής.
- Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι μαθητές ξένων γλωσσών διδάσκονται την **αγγλική** γλώσσα **(89,2%)** και ακολουθούν η γερμανική με 5,2% και η γαλλική με 3,5%.
- Η μεγάλη πλειοψηφία των εταιρειών του ευρύτερου κλάδου της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης κατατάσσεται στη ζώνη **Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου** σε ποσοστό **73,6%** του δείγματος.

4. Χρηματοοικονομική Ανάλυση

4.1 Χρηματοοικονομική Ανάλυση Κέντρων Ξένων Γλωσσών

Στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται χρηματοοικονομική ανάλυση για ορισμένα από τα κυριότερα **κέντρα ξένων γλωσσών** για την περίοδο 2014-2018, σύμφωνα με τα δημοσιευμένα οικονομικά τους στοιχεία.

Η χρηματοοικονομική ανάλυση εστιάζει σε δύο ομάδες επιχειρήσεων: το σύνολο των εταιρειών του δείγματος (**Ομάδα 17**), σε συγκριτική αντιπαράθεση με τις 8 μεγαλύτερες επιχειρήσεις (βάσει δημοσιευμένου κύκλου εργασιών την τελευταία διετία, **Ομάδα 8**).

Για κάθε επιχείρηση υπολογίζονται δεκατρείς (13) δείκτες για τα έτη 2014-2018, καθώς και οι αντίστοιχοι μέσοι όροι πενταετίας,

Κερδοφορία

Σε ικανοποιητικά επίπεδα διαμορφώθηκαν οι δείκτες κερδοφορίας των κέντρων ξένων γλωσσών του δείγματος. Το περιθώριο **μικτού κέρδους** για το σύνολο των εταιρειών παρουσίασε αυξομειώσεις και διαμορφώθηκε σε **39,2%** ως μέσος όρος πενταετίας.

Το περιθώριο **λειτουργικού κέρδους** διαμορφώθηκε στο **7,1%** για την ομάδα 17, ενώ στα ίδια επίπεδα κυμάνθηκε για την ομάδα 8 (7,0%).

Οι εταιρείες του κλάδου παρουσιάζονται κερδοφόρες σε γενικές γραμμές, εντούτοις υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των περιθωρίων κερδοφορίας τους. Το περιθώριο **καθαρού κέρδους** ως μέσος όρος πενταετίας για το σύνολο των εταιρειών ανήλθε στο **5,2%**, ενώ σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα διαμορφώθηκε για τις μεγαλύτερες εταιρείες (**4,7%**).

Το περιθώριο **EBITDA** κυμάνθηκε σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα και για τις δυο ομάδες εταιρειών. Για την ομάδα 17 διαμορφώθηκε σε **10,5%** και για την ομάδα 8 σε 9,1%.

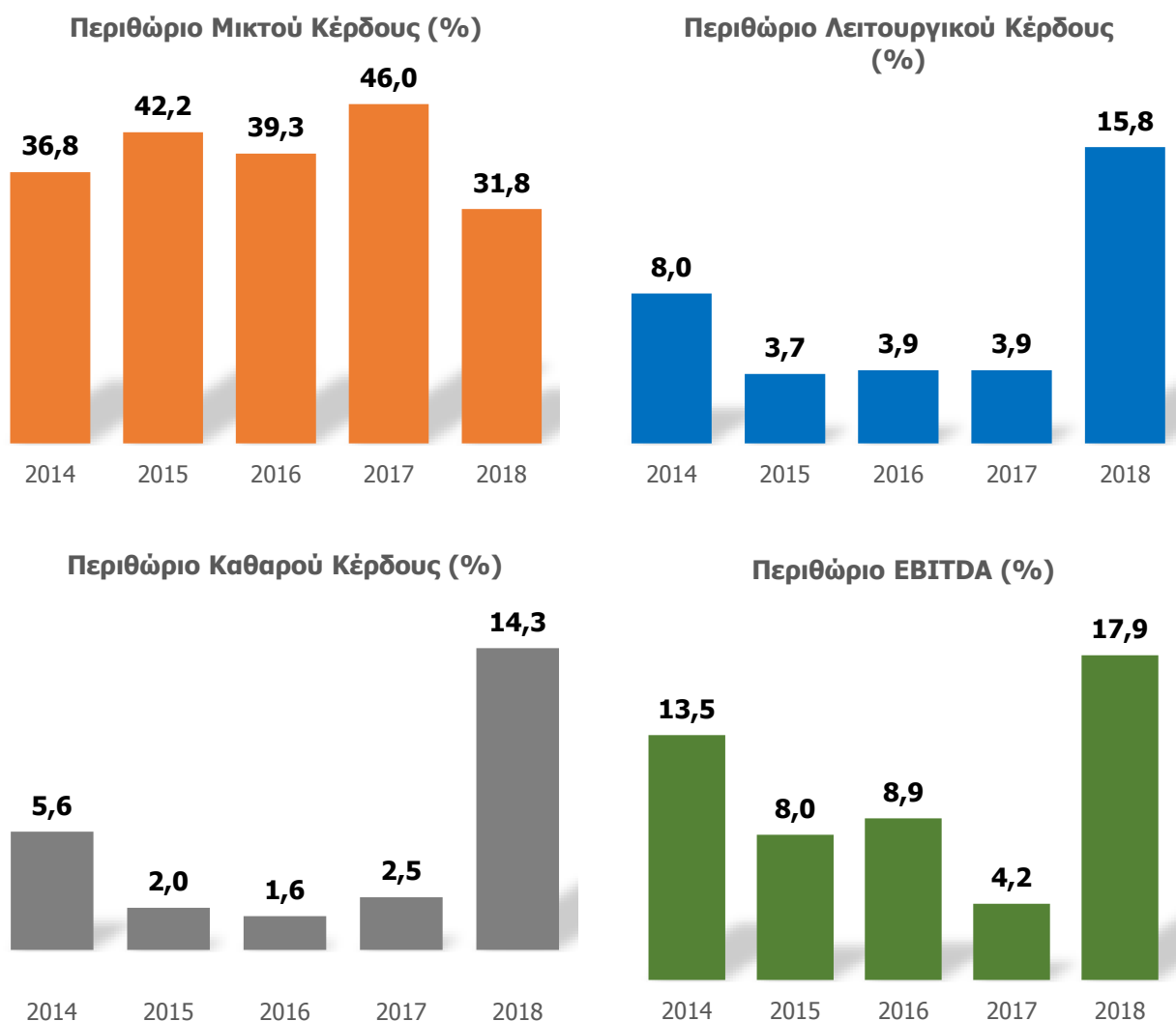
Πίνακας 4.1 Δείκτες κερδοφορίας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

Επωνυμία	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο.Δ.
Περιθώριο Μικτού Κέρδους (%)						
Ομάδα 8	31,2	34,4	35,5	37,9	31,8	34,2
Ομάδα 17	36,8	42,2	39,3	46,0	31,8	39,2
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους (%)						
Ομάδα 8	9,4	-1,2	8,3	4,1	14,5	7,0
Ομάδα 17	8,0	3,7	3,9	3,9	15,8	7,1
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (%)						
Ομάδα 8	4,9	-3,1	6,0	2,6	12,8	4,7
Ομάδα 17	5,6	2,0	1,6	2,5	14,3	5,2
Περιθώριο EBITDA (%)						
Ομάδα 8	12,3	0,3	11,2	6,1	15,7	9,1
Ομάδα 17	13,5	8,0	8,9	4,2	17,9	10,5

Μ.Ο.Δ.: Μέσος Όρος Δείκτη
Μ.Δ.: Μη Διαθέσιμο

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

Διάγραμμα 4.1 Εξέλιξη δεικτών κερδοφορίας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP A.E.

Αποδοτικότητα

Τα κέντρα ξένων γλωσσών παρουσιάζουν σχετικά χαμηλούς δείκτες αποδοτικότητας. Ο μέσος όρος πενταετίας της **αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων** του συνολικού δείγματος επιχειρήσεων παρουσίασε αυξομειώσεις κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, λαμβάνοντας την υψηλότερη τιμή του το 2016 (10,7%). Ο μέσος όρος πενταετίας διαμορφώθηκε σε **6,4%**, ενώ η αντίστοιχη **αποδοτικότητα απασχολουμένων**

κεφαλαίων διαμορφώθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα και συγκεκριμένα σε **2,4%**.

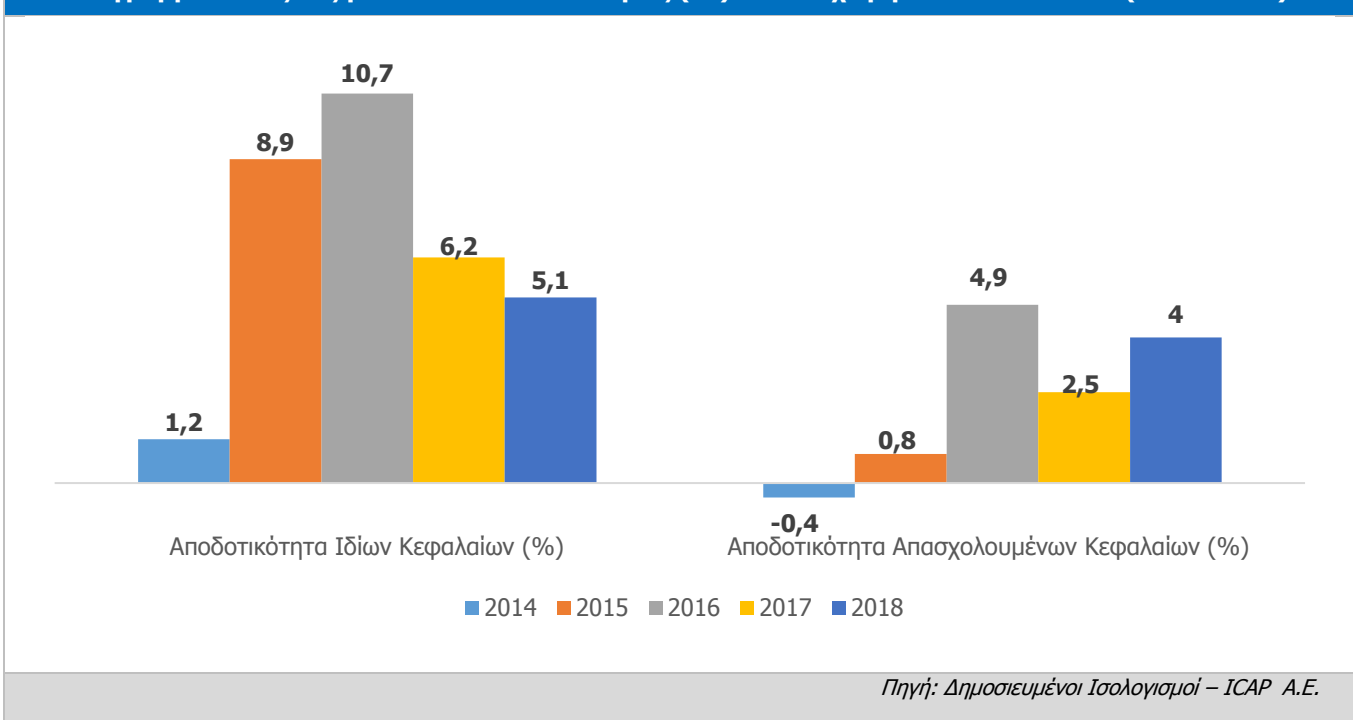
Επισημαίνεται ότι ο δείκτης επηρεάζεται από τις ιδιαίτερα υψηλές τιμές που εμφανίζουν ορισμένες εταιρείες του δείγματος.

Πίνακας 4.2 Δείκτες αποδοτικότητας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

Επωνυμία	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο.Δ.
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (%)						
Ομάδα 8	1,6	10,0	8,2	6,9	4,9	6,3
Ομάδα 17	1,2	8,9	10,7	6,2	5,1	6,4
Αποδοτικότητα Απασχολουμένων Κεφαλαίων (%)						
Ομάδα 8	-0,2	-1,4	4,4	2,4	4,1	1,9
Ομάδα 17	-0,4	0,8	4,9	2,5	4,0	2,4

Μ.Ο.Δ.: Μέσος Όρος Δείκτη
Μ.Δ.: Μη Διαθέσιμο

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

Διάγραμμα 4.2 Εξέλιξη δεικτών αποδοτικότητας (%) των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

Ρευστότητα

Η μέση **γενική ρευστότητα** του συνόλου των επιχειρήσεων του δείγματος κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα και παρουσίασε φθίνουσα πορεία την περίοδο 2014-2018, για να διαμορφωθεί τελικά σε **5,36** (ως μέσος όρος πενταετίας). Επισημαίνεται ότι ο δείκτης επηρεάζεται από τις ιδιαίτερα υψηλές τιμές που εμφανίζουν ορισμένες εταιρείες, ενώ για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων του δείγματος, ο δείκτης γενικής ρευστότητας διαμορφώθηκε σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα.

Πτωτική πορεία παρουσίασε και ο δείκτης **ταμειακής ρευστότητας** ο οποίος διαμορφώθηκε σε **1,08**. Για την ομάδα των 8 μεγαλύτερων επιχειρήσεων οι προαναφερόμενοι δείκτες ρευστότητας διαμορφώθηκαν σε 5,85 και 1,18 αντίστοιχα.

Πίνακας 4.3 Δείκτες ρευστότητας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

Επωνυμία	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο.Δ.
Γενική Ρευστότητα						
Ομάδα 8	6,02	7,13	2,56	8,86	4,68	5,85
Ομάδα 17	5,59	5,70	3,26	7,92	4,33	5,36
Ταμειακή Ρευστότητα						
Ομάδα 8	1,20	1,28	0,76	1,85	0,83	1,18
Ομάδα 17	1,65	1,23	0,52	1,29	0,71	1,08

Μ.Ο.Δ.: Μέσος Όρος Δείκτη
Μ.Δ.: Μη Διαθέσιμο

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

Χρηματοοικονομική Διάρθρωση

Τα κέντρα ξένων γλωσσών (στην πλειοψηφία τους) εμφανίζουν αξιόλογη κεφαλαιακή αυτάρκεια, καθώς οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης κυμαίνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Ο μέσος όρος πενταετίας του λόγου **ξένων προς ίδια κεφάλαια** διαμορφώθηκε σε **1,24:1** για το δείγμα των 8 μεγαλύτερων εταιρειών, ενώ σε ακόμα χαμηλότερα επίπεδα διαμορφώθηκε για το σύνολο του δείγματος (**1,08:1**).

Ο δείκτης **κάλυψης** των **χρηματοοικονομικών δαπανών** των επιχειρήσεων της ομάδας 17 διαμορφώθηκε (κατά μέσο όρο) σε **47,6**,

ενώ ο αντίστοιχος δείκτης της ομάδας 8 κυμάνθηκε σε ακόμα υψηλότερα επίπεδα (71,7). Θα πρέπει να τονιστεί ότι στο συγκεκριμένο δείκτη υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των παρουσιαζόμενων εταιρειών. Σημειώνεται ότι ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών δαπανών δεν ορίζεται, αφ' ενός στην περίπτωση εμφάνισης αρνητικών αποτελεσμάτων προ φόρων και τόκων, αφ' ετέρου σε περίπτωση έλλειψης αντίστοιχων δαπανών.

Πίνακας 4.4 Δείκτες χρηματοοικονομικής διάρθρωσης των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

Επωνυμία	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο.Δ.
Σχέση Ξένων προς Ίδια κεφάλαια (:1)						
Ομάδα 8	2,99	0,95	0,76	0,76	0,76	1,24
Ομάδα 17	2,22	1,20	0,59	0,63	0,74	1,08
Δείκτης Παγιοποίησης (%)						
Ομάδα 8	49,7	49,1	55,1	62,2	63,0	55,8
Ομάδα 17	37,5	34,6	38,5	48,0	56,5	43,0
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών						
Ομάδα 8	69,6	163,2	67,3	53,2	5,4	71,7
Ομάδα 17	36,6	88,4	67,1	40,9	5,0	47,6

Μ.Ο.Δ.: Μέσος Όρος Δείκτη
Μ.Δ.: Μη Διαθέσιμο

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

Δραστηριότητα

Ο μέσος όρος προθεσμίας **είσπραξης απαιτήσεων** παρουσιάζει διαχρονική μείωση την εξεταζόμενη πενταετία και ως μέσος όρος πενταετίας διαμορφώθηκε σε μόλις **50 ημέρες** για

το σύνολο των εταιρειών του δείγματος και σε 54 ημέρες για τις 8 μεγαλύτερες εταιρείες.

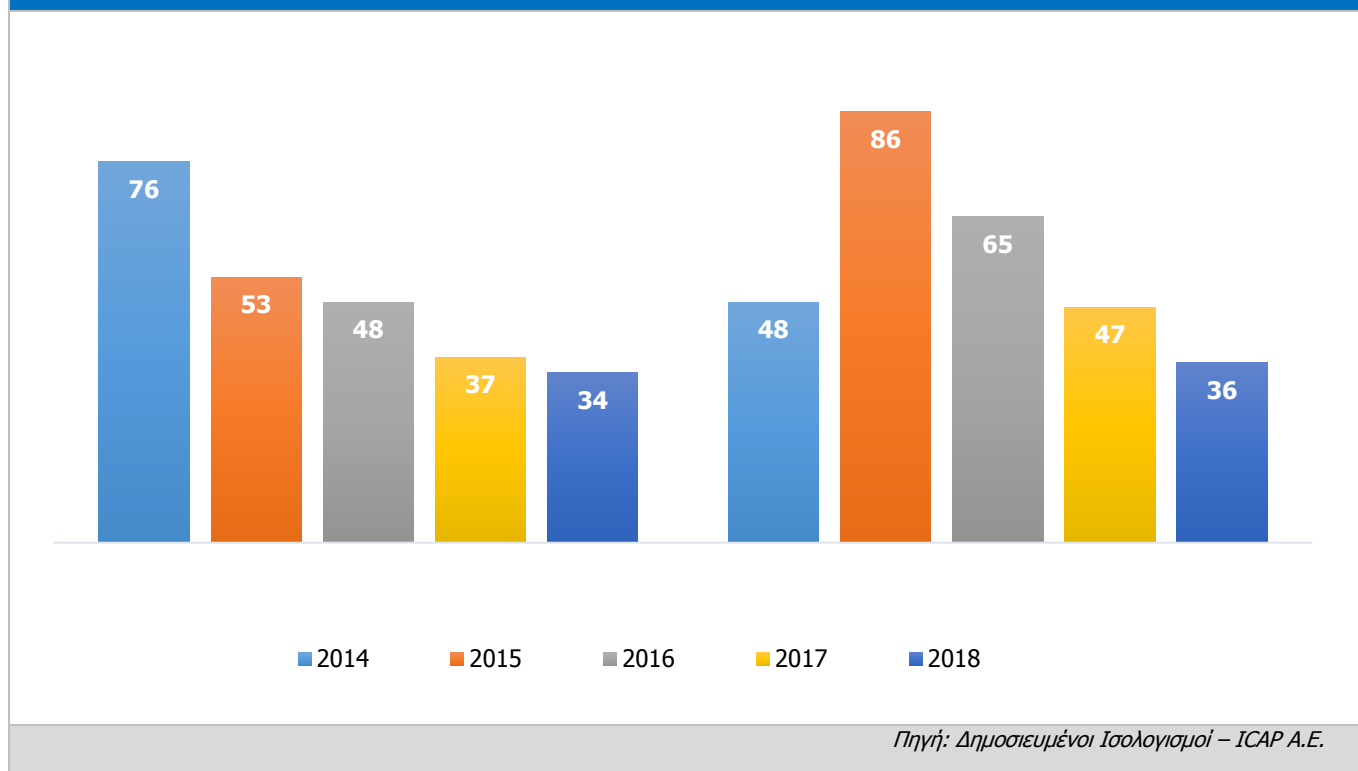
Αντίστοιχα, ο μέσος όρος προθεσμίας **εξόφλησης προμηθευτών** κυμάνθηκε σε παρόμοια επίπεδα (**56** και 54 ημέρες αντίστοιχα).

Πίνακας 4.5 Δείκτες δραστηριότητας των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)						
Επωνυμία	2014	2015	2016	2017	2018	Μ.Ο.Δ.
Μέσος Όρος Προθεσμίας Είσπραξης Απαιτήσεων (Ημέρες)						
Ομάδα 8	86	62	48	37	34	54
Ομάδα 17	76	53	48	37	34	50
Μέσος Όρος Προθεσμίας Εξόφλησης Προμηθευτών (Ημέρες)						
Ομάδα 8	64	74	47	47	36	54
Ομάδα 17	48	86	65	47	36	56

Μ.Ο.Δ.: Μέσος Όρος Δείκτη
Μ.Δ.: Μη Διαθέσιμο

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

Διάγραμμα 4.3 Εξέλιξη δεικτών δραστηριότητας του κλάδου (2014-2018)

4.2 Ανάλυση Ομαδοποιημένου Ισολογισμού (2014-2018)

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο ομαδοποιημένος ισολογισμός 8 επιχειρήσεων (Κέντρων Ξένων Γλωσσών) για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία για όλα τα έτη της πενταετίας 2014-2018.

Το σύνολο του **ενεργητικού** των εταιρειών του δείγματος παρουσίασε καθοδικές τάσεις την εξεταζόμενη πενταετία και διαμορφώθηκε σε €4,7 εκατ. περίπου το 2018. Τα **ίδια κεφάλαια** κινήθηκαν επίσης καθοδικά και διαμορφώθηκαν σε €3,6 εκατ., μειωμένα κατά 8,3% σε σχέση με το 2014. Μεγαλύτερη πτώση κατέγραψαν οι **μεσομακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και προβλέψεις** (2018/14: -47,9%), ενώ οι **βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις** περιορίστηκαν κατά 17,5% τη περίοδο 2014-2018 για να διαμορφωθούν τελικά σε €839,4 χιλ. το 2018.

Οι **συνολικές πωλήσεις** των εταιρειών παρουσίασαν σημαντικές απώλειες την εξεταζόμενη πενταετία (-17,6%). Εντούτοις, τα **μικτά κέρδη** αυξήθηκαν κατά 11,6% την περίοδο 2018/14 και σε συνδυασμό με την ενίσχυση των λειτουργικών εσόδων είχαν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση τόσο των λειτουργικών όσο και των **καθαρών κερδών**. Τέλος, τα **EBITDA** ενισχύθηκαν κατά 10,4% το 2018/14.

Το 2018 από τις **οκτώ εταιρείες** του δείγματος, οι **7** ήταν **κερδοφόρες**, έναντι 6 κερδοφόρων εταιρειών την περίοδο 2016-2017.

Πίνακας 4.6 Ομαδοποιημένος Ισολογισμός των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018, σε €)

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	2014	2015	2016	2017	2018
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	2.568.317	2.537.686	2.454.313	2.535.974	2.528.973
ΓΗΠΕΔΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ	355.369	339.831	339.831	339.831	816.945
ΚΤΙΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	8.084.037	7.244.233	7.371.443	7.135.425	6.283.848
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	27.756	27.756	27.756	27.756	27.756
ΑΣΩΜ.ΑΚΙΝΗΤ.ΔΑΠ.ΠΟΛ.ΑΠΟΣΒ.	172.535	160.735	167.485	168.107	168.107
ΜΕΙΟΝ ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	6.243.464	5.486.398	5.655.496	5.458.723	5.092.962
ΑΠΟΣΒ.ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	6.076.507	5.322.969	5.482.147	5.282.161	4.913.166
ΑΠΟΣΒ.ΜΗΧΑΝΟΛΟΓ.ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	9.335	11.753	14.171	16.589	19.007
ΑΠΟΣΒ.ΔΑΠ.ΠΟΛ.ΑΠΟΣΒ-ΑΣΩΜ.ΑΚΙΝ.	157.622	151.675	159.179	159.973	160.789
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	172.086	118.071	67.082	187.367	189.065
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	0	133.458	136.213	136.213	136.213
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	0	17.699	18.064	109.529	0
ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	0	0	0	109.529	0
ΗΜΙΚΑΤΕΡΓΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0	0	0	0	0
ΥΛΕΣ ΥΛΙΚΑ	0	17.699	18.064	0	0
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	2.251.565	2.110.662	1.799.502	1.549.631	1.675.601
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	562.868	440.614	358.863	301.663	196.792
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	117.388	0	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	1.571.308	1.670.049	1.440.638	1.247.968	1.478.809
ΤΑΜΕΙΟ - ΤΡΑΠΕΖΕΣ	568.753	827.417	543.186	481.898	470.198
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	5.388.633	5.493.465	4.815.065	4.677.033	4.674.772
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	3.934.025	3.948.546	3.508.068	3.542.159	3.607.499
ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	3.476.104	3.883.602	3.395.171	3.395.171	3.075.171
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	1.251.485	870.126	742.098	716.486	842.470
ΑΔΙΑΝ.ΚΕΡΔΗ ΣΥΣΣ. ΖΗΜΙΕΣ	-793.565	-805.181	-629.201	-569.498	-310.142
ΜΕΣΟ-ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	437.003	447.729	385.655	316.507	227.869
ΜΕΣΟΜΑΚΡ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	437.003	376.656	301.967	230.073	155.049
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0	71.073	83.688	86.434	72.820
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	1.017.606	1.097.191	921.342	818.369	839.403
ΟΦΕΙΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΔΟΣΕΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	125.759	166.367	160.094	154.716	143.927
ΓΡΑΜ.ΠΛΗΡΩΤ ΠΡΟΜΗΘ.ΠΙΣΤΩΤΕΣ	404.400	415.114	227.561	177.500	149.094
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ/ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗ	4.452	0	0	0	0
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	482.996	515.708	533.686	486.154	546.384
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	5.388.633	5.493.465	4.815.065	4.677.033	4.674.772
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	2.876.198	2.758.410	2.635.449	2.436.899	2.371.026
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	1.946.389	1.513.342	1.448.098	1.325.326	1.333.545
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	929.809	1.245.070	1.187.351	1.111.571	1.037.480
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	105.875	89.149	39.151	38.968	133.653
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	35.249	30.101	67.825	21.140	19.915
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	872.134	1.068.420	886.824	961.849	998.857
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	128.301	235.696	271.852	167.551	152.359
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	890	0	0	0	0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	42.077	0	0	0	0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	62.686	30.153	48.369	32.159	33.464
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	78.647	40.047	56.110	39.430	56.190
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	15.961	9.894	7.741	7.271	22.726
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	24.428	205.542	223.483	135.391	118.895
ΕΒΙΤΔΑ	176.465	275.441	347.160	195.849	194.883

Πίνακας 4.6 (συνέχεια)

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	2014	2015	2016	2017	2018
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ (%)	32,3	45,1	45,1	45,6	43,8
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ (%)	4,5	8,5	10,3	6,9	6,4
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ (%)	0,8	7,5	8,5	5,6	5,0
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΕΒΙΤΔΑ (%)	6,1	10,0	13,2	8,0	8,2
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (%)	0,6	5,2	6,4	3,8	3,3
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (%)	0,5	3,7	4,6	2,9	2,5
ΓΕΝΙΚΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	2,77	2,69	2,56	2,62	2,56
ΑΜΕΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	2,77	2,68	2,54	2,48	2,56
ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	0,67	0,75	0,59	0,59	0,56
ΣΧΕΣΗ ΞΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (:1)	0,37	0,39	0,37	0,32	0,30
ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (%)	47,7	46,2	51,0	54,2	54,1
ΚΑΛΥΨΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	1,7	7,8	4,3	7,4	7,0
ΒΡΑΧ. ΤΡΑΠΕΖ. ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (%)	3,2	4,2	4,6	4,4	4,0
ΒΡΑΧ. ΤΡΑΠΕΖ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ (%)	4,4	6,0	6,1	6,3	6,1
Μ.Ο ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (Ημέρες)	71	58	50	45	30
Μ.Ο ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ (Ημέρες)	76	100	57	49	41
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (Ημέρες)	-	4	5	30	-
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	0,53	0,50	0,55	0,52	0,51
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ (Ημέρες)	-	-38	-3	26	-
ΔΕΙΓΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	8	8	8	8	8
ΚΕΡΔΟΦΟΡΕΣ	7	7	6	6	7
ΖΗΜΙΟΓΟΝΕΣ	1	1	2	2	1

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

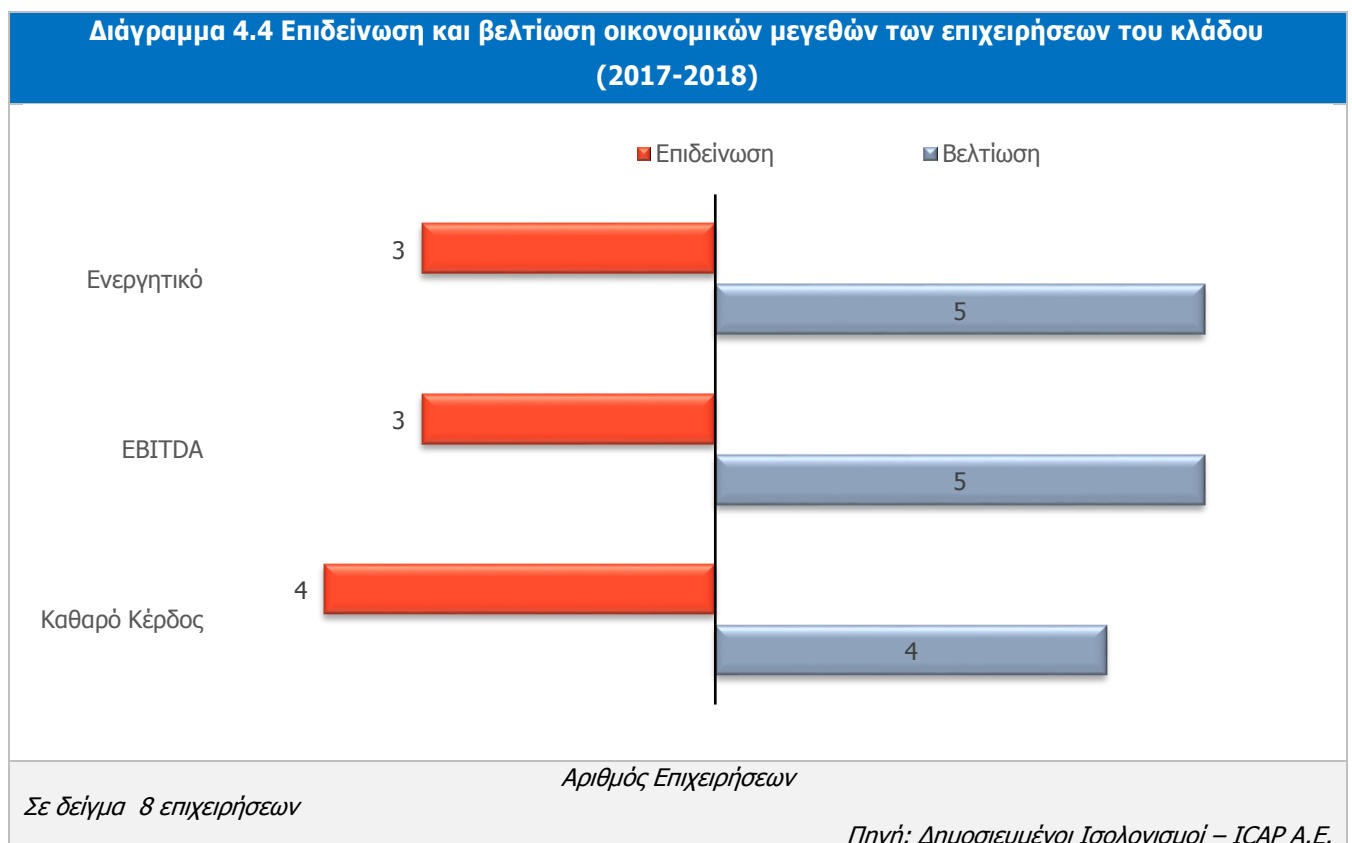
Πίνακας 4.7 Ποσοστιαίες Μεταβολές του Ομαδοποιημένου Ισολογισμού των επιχειρήσεων του κλάδου (2014-2018)

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	2015/14 (%)	2016/15 (%)	2017/16 (%)	2018/17 (%)	2018/14 (%)
ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ	-1,2	-3,3	3,3	-0,3	-1,5
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	-	2,1	506,3	-100,0	-
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	-6,3	-14,7	-13,9	8,1	-25,6
ΤΑΜΕΙΟ - ΤΡΑΠΕΖΕΣ	45,5	-34,4	-11,3	-2,4	-17,3
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1,9	-12,3	-2,9	-0,0	-13,2
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	0,4	-11,2	1,0	1,8	-8,3
ΜΕΣΟ-ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2,5	-13,9	-17,9	-28,0	-47,9
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	7,8	-16,0	-11,2	2,6	-17,5
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	1,9	-12,3	-2,9	-0,0	-13,2
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	-4,1	-4,5	-7,5	-2,7	-17,6
ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	-22,2	-4,3	-8,5	0,6	-31,5
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	33,9	-4,6	-6,4	-6,7	11,6
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤ.ΕΣΟΔΑ	-15,8	-56,1	-0,5	243,0	26,2
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	-14,6	125,3	-68,8	-5,8	-43,5
ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	22,5	-17,0	8,5	3,8	14,5
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	83,7	15,3	-38,4	-9,1	18,8
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	-100,0	-	-	-	-100,0
ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	-100,0	-	-	-	-100,0
ΑΠΟΣΒ.ΕΚΤΟΣ ΚΟΣΤ.ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	-51,9	60,4	-33,5	4,1	-46,6
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	-49,1	40,1	-29,7	42,5	-28,6
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ	-38,0	-21,8	-6,1	212,6	42,4
ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	741,4	8,7	-39,4	-12,2	386,7
ΕΒΙΤΔΑ	56,1	26,0	-43,6	-0,5	10,4

Πηγή: Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί – ICAP

4.4 Κατάταξη Εταιρειών Βάσει Επιλεγμένων Λογαριασμών

Συγκρίνοντας βασικά οικονομικά μεγέθη 8 εταιρειών για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα αντίστοιχα στοιχεία για το 2018 και για το 2017, παρατηρείται ότι πέντε (5) παρουσίασαν βελτίωση στο ενεργητικό τους και στα EBITDA. Μοιρασμένο ήταν το δείγμα στο καθαρό (προ φόρου) αποτέλεσμα, καθώς τέσσερις εταιρείες παρουσίασαν επιδείνωση και τέσσερις βελτίωση (διάγραμμα 4.4).

Συμπέρασμα

- Οι συνολικές **πωλήσεις** αντιπροσωπευτικού δείγματος **κέντρων ξένων γλωσσών** παρουσίασαν **απώλειες** κατά **17,6%** την περίοδο **2014-2018**.
- Τα **μικτά κέρδη** των εν λόγω επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά **11,6%** την περίοδο **2018/14**, ενώ τα **EBITDA** ενισχύθηκαν κατά **10,4%** την ίδια περίοδο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 4

Π4.1 Τυπολόγιο χρηματοοικονομικών δεικτών

Δείκτες Κερδοφορίας		
Περιθώριο Μικτού Κέρδους =	$\frac{\text{Μικτό Κέρδος}}{\text{Πωλήσεις}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Πωλήσεις = 0 ή Πωλήσεις = Μικτό Κέρδος Όρια τιμών: >= -500, <= 99
Περιθώριο Λειτουργικού Κέρδους =	$\frac{\text{Λειτουργικά Αποτελέσματα}}{\text{Πωλήσεις}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Πωλήσεις = 0 Όρια τιμών: >= -500, <= 500
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους =	$\frac{\text{Κέρδος προ Φόρου}}{\text{Πωλήσεις}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Πωλήσεις = 0 Όρια τιμών: >= -500, <= 500
Περιθώριο EBITDA =	$\frac{\text{EBITDA}}{\text{Πωλήσεις}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Πωλήσεις = 0 Όρια τιμών: >= -500, <= 500
EBITDA = Λειτουργικό Περιθώριο + Χρηματοοικονομικές Δαπάνες + Κοστολογηθείσες Αποσβέσεις Χρήσεως		
Δείκτες Αποδοτικότητας		
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων =	$\frac{\text{Κέρδος προ Φόρου}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Ίδια Κεφάλαια <= 0 Όρια τιμών: >= -500, <= 500
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων =	$\frac{\text{Κέρδος προ Φόρου}}{\text{Παθητικό}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Παθητικό = 0 Όρια τιμών: >= -500, <= 500
Δείκτες Ρευστότητας		
Γενική Ρευστότητα =	$\frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 0 Όρια τιμών: >= 0, <= 50
Κυκλοφορούν Ενεργητικό = Αποθέματα + Απαιτήσεις + Ταμείο, Τράπεζες		
Άμεση Ρευστότητα =	$\frac{\text{Απαιτήσεις + Ταμείο/ Τράπεζες}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 0 Όρια τιμών: >= 0, <= 30
Ταμειακή Ρευστότητα =	$\frac{\text{Χρεόγραφα + Ταμείο/ Τράπεζες}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 0 Όρια τιμών: >= 0, <= 15
Κυκλοφορούν Ενεργητικό =	$\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 0 Όρια τιμών: Δεν υπάρχουν όρια
Κυκλοφορούν Ενεργητικό = Αποθέματα + Απαιτήσεις + Ταμείο/Τράπεζες		

Π4.1 (συνέχεια)		
Δείκτες Χρηματοοικονομικής Διάρθρωσης		
Σχέση Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια =	$\frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Ίδια Κεφάλαια ≤ 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 100$
Δείκτης Παγιοποίησης =	$\frac{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Πάγιο Ενεργητικό = 0 Όρια τιμών: > 0
Κάλυψη Χρηματοοικονομικών Δαπανών =	$\frac{\text{Κέρδος προ Φόρου + Χρηματοοικονομικές Δαπάνες}}{\text{Χρηματοοικονομικές Δαπάνες}}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Χρηματοοικονομικές Δαπάνες = 0 ή Κέρδος προ Φόρου + Χρηματοοικονομικές Δαπάνες ≤ 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 1000$
Βραχυπρόθεσμος Τραπεζικός Δανεισμός προς Ίδια Κεφάλαια =	$\frac{\text{Τράπεζες & Δόσεις Μακροπρόθεσμων Δανείων}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Ίδια Κεφάλαια ≤ 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 500$
Βραχυπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις προς Πωλήσεις =	$\frac{\text{Τράπεζες & Δόσεις Μακροπρόθεσμων Δανείων}}{\text{Πωλήσεις}} \times 100$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Τράπεζες & Δόσεις Μακροπρόθεσμων Δανείων = 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 1000$
Δείκτες Δραστηριότητας		
Μέσος Όρος Προθεσμίας Είσπραξης Απαιτήσεων =	$\frac{\text{Απαιτήσεις Πελατών/ Γραμμάτια Εισπρακτέα}}{\text{Πωλήσεις}} \times 365$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Πωλήσεις = 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 720$
Μέσος Όρος Προθεσμίας Εξόφλησης Προμηθευτών =	$\frac{\text{Γραμμάτια Πληρωτέα/ Προμηθευτές/ Πιστωτές}}{\text{Κόστος Πωληθέντων}} \times 365$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Κόστος Πωληθέντων = 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 720$
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων =	$\frac{\text{Αποθέματα}}{\text{Κόστος Πωληθέντων}} \times 365$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Κόστος Πωληθέντων = 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 720$
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απασχολουμένων Κεφαλαίων =	$\frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Παθητικό}}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Παθητικό = 0 ή Πωλήσεις = 0 Όρια τιμών: $> 0, \leq 100$
Διάρκεια Εμπορικού Κύκλου =	$\text{Ημέρες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων} + \text{Ημέρες Είσπραξης Απαιτήσεων} - \text{Ημέρες Εξόφλησης Προμηθευτών}$	Ο δείκτης δεν υπολογίζεται όταν: Ημέρες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων = εκτός ορίων Ημέρες Είσπραξης Απαιτήσεων = εκτός ορίων Ημέρες Εξόφλησης Προμηθευτών = εκτός ορίων Όρια τιμών: Δεν υπάρχουν όρια

Πηγή: ICAP

5. Αποτελέσματα Έρευνας στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τη **Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών** της **ICAP**, για λογαριασμό του **Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών (ΕΕΑ)**, με τη συνδρομή και υποστήριξη του **Πανελληνίου Συνδέσμου Καθηγητών – Ιδιοκτητών Κέντρων Ξένων Γλωσσών** και έχει ως αντικείμενο τον κλάδο των «**Κέντρων Ξένων Γλωσσών**».

Σκοπός της έρευνας, μεταξύ άλλων, είναι:

- Η διερεύνηση της **πορείας** του κλάδου σε επίπεδο **εσόδων** και **μαθητικού πληθυσμού**.
- Η αποτύπωση της **γεωγραφικής κατανομής** των Κέντρων Ξένων Γλωσσών.
- Η καταγραφή των **πάγιων** και **μείζονων προβλημάτων** και **εμποδίων** που αντιμετωπίζει ο κλάδος.
- Ο εντοπισμός των **δράσεων** και **ενεργειών** στις οποίες είναι ανάγκη να προβεί, ατομικά και συλλογικά, ο κλάδος των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για την περαιτέρω ανάπτυξή του.

Ταυτότητα της Έρευνας

Χρόνος διεξαγωγής: 23 Δεκεμβρίου 2019 – 14 Φεβρουαρίου 2020

Μεθοδολογία: Αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) του διαδικτυακού συνδέσμου (link) για την ηλεκτρονική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου στην ειδική πλατφόρμα. Χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις: **i)** μιας μόνο απάντησης **ii)** πολλαπλών απαντήσεων και **iii)** ιεράρχησης των απαντήσεων κατά σημαντικότητα με βάση συγκεκριμένη κλίμακα.

Πληθυσμός της έρευνας: Το ερωτηματολόγιο απεστάλη σε περίπου **3.000 Κέντρα Ξένων Γλωσσών**.

Δείγμα: **476 Επιχειρήσεις-Κέντρα Ξένων Γλωσσών** (15,9% περίπου του πληθυσμού της έρευνας), που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Γεωγραφική Κατανομή

Όσον αφορά την **κατανομή** των **476** κέντρων ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην έρευνα, αυτή παρουσιάζει μεγάλη γεωγραφική **διασπορά**. Όπως είναι φυσικό, η πλειοψηφία αυτών διατηρούν την έδρα τους στην περιφέρεια **Αττικής**, σε ποσοστό που προσεγγίζει το **54%**. Ακολουθούν οι περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Πελοποννήσου με 12%, 5% και 5% αντίστοιχα (διάγραμμα 1).

Δίκτυο

Τα περισσότερα από τα εν λόγω κέντρα ξένων γλωσσών διαθέτουν **1 παράρτημα** (κατέλαβε ποσοστό **69%** των απαντήσεων), ενώ 1 στα 5 διαθέτει και 2^ο παράρτημα. Το 7% εξ' αυτών διαθέτει δίκτυο με 3 παραρτήματα, ενώ το 4% περισσότερα από 6 παραρτήματα (διάγραμμα 2). Σημειώνεται ότι η πλειοψηφία των κέντρων ξένων γλωσσών που διαθέτουν περισσότερα από 1 παραρτήματα, διατηρούν το δίκτυό τους εντός του νομού (και σε πολλές περιπτώσεις εντός του δήμου) στον οποίο έχουν και την έδρα τους.

Η συντριπτική πλειοψηφία των κέντρων ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα (σε ποσοστό **98%**) δεν ανήκει σε κάποιο δίκτυο που να λειτουργεί με το σύστημα της δικαιόχρησης (franchise). Επίσης, το μικρό ποσοστό που λειτουργεί ως μέρος κάποιας αλυσίδας, δηλώνει πως δεν αποτελεί τον διαχειριστή/ιδιοκτήτη της.

Απασχολούμενο Προσωπικό

Τα **476** κέντρα ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην έρευνα απασχολούν κατά μέσο όρο σχεδόν **6 άτομα** το καθένα. Το **83%** του συνολικού απασχολούμενου προσωπικού (**2.850 άτομα** περίπου) αφορά το διδακτικό προσωπικό,

ενώ το υπόλοιπο **17%** αφορά διοικητικούς υπαλλήλους.

Μαθητικός Πληθυσμός

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, ο **μαθητικός πληθυσμός** των εν λόγω κέντρων ξένων γλωσσών εμφανίζει αξιόλογη μεταβολή την τελευταία διετία. Ειδικότερα, το σχολικό έτος **2018/19** ο αριθμός των μαθητών αυξήθηκε κατά **3,7%** στα κέντρα ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην έρευνα, ενώ η αύξηση για το τρέχον σχολικό έτος (**2019/20**) εκτιμάται σε **2,5%** περίπου (διάγραμμα 3). Σημειώνεται ότι ο **μέσος όρος** μαθητών στα κέντρα ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν περίπου **120** το **2019/20**.

Σημαντικές μετακινήσεις του μαθητικού πληθυσμού καταγράφονται από τα κέντρα ξένων γλωσσών προς τα ιδιαίτερα μαθήματα και τα οικοδιδασκαλεία (πολλά εκ των οποίων είναι παράνομα). Το **30,5%** των επιχειρήσεων δηλώνει ότι είχε απώλειες μαθητών της τάξης του **5%**, ενώ το **35,6%** δηλώνει «**αποχωρήσεις**» που κυμάνθηκαν μεταξύ **10%** και **20%** (διάγραμμα 4) το **2018/2019**. Το παραπάνω εύρημα επιβεβαιώνει και αναδεικνύει ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει διαχρονικά ο κλάδος, το οποίο επισημαίνεται και στη συνέχεια.

Εκτός των μαθητών που βρίσκονται ακόμα στην υποχρεωτική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα εν λόγω κέντρα ξένων γλωσσών διαθέτουν και **μαθητικό πληθυσμό ενηλίκων**, ο οποίος σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας προσεγγίζει κατά μέσο όρο το **7%** σε κάθε εκπαιδευτήριο ξένων γλωσσών. Το **31,4%** των κέντρων ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην έρευνα, δηλώνει ότι ο συγκεκριμένος πληθυσμός **δεν μεταβλήθηκε** σημαντικά τα τελευταία έτη

(2017-2019), ενώ το **26%** αυτών δηλώνει **αύξησή** του κατά **10%** την ίδια περίοδο.

Γλώσσες Διδασκαλίας

Στο ερώτημα σχετικά με το ποιες **γλώσσες διδάσκονται** στα κέντρα ξένων γλωσσών, όπως είναι φυσικό, διαπιστώθηκε ότι η μεγάλη πλειοψηφία αυτών προσφέρει την εκμάθηση της **αγγλικής** (κατέλαβε ποσοστό **77%** των απαντήσεων), η οποία και παραμένει η δημοφιλέστερη και πιο διαδεδομένη γλώσσα. Ακολουθούν τα γαλλικά, τα ισπανικά, τα ιταλικά και τα γερμανικά με ποσοστό 7%, 5%, 4% και 3% αντίστοιχα (διάγραμμα 5).

Κύκλος Εργασιών – Καθαρό Αποτέλεσμα

Στο ερώτημα σχετικά με τα επίπεδα στα οποία διαμορφώθηκε ο **κύκλος εργασιών** των κέντρων ξένων γλωσσών, διαπιστώθηκε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των κέντρων ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στη έρευνα αφορά **πολύ μικρού μεγέθους** επιχειρήσεις (με βάση την κατηγοριοποίηση της ΕΕ), καθώς τα έσοδά τους κυμάνθηκαν μεταξύ **€58.000–€60.000** (διάγραμμα 6), την τελευταία τριετία (2017-2019).

Χαμηλά κέρδη φαίνεται ότι εμφάνισαν στην πλειοψηφία τους τα κέντρα ξένων γλωσσών, καθώς το **36,5%** αυτών δηλώνει καθαρά (προ φόρου) αποτελέσματα μεταξύ **€0–€5.000** ετησίως, ενώ **μόλις** το **3,7%** δηλώνει κέρδη άνω των **€25.000** (διάγραμμα 7).

Η πρώτη κατηγορία (ετήσια κέρδη **€0–€5.000**) αφορά κέντρα ξένων γλωσσών, με έδρα την περιφέρεια **Αττικής** (σε ποσοστό 75%), απασχολούμενο **προσωπικό 5 ατόμων** και πληθυσμό **84 μαθητών** (κατά μέσο όρο) το καθένα.

Η δεύτερη κατηγορία (ετήσια κέρδη άνω των **€25.000**) αφορά μεγαλύτερου μεγέθους κέντρα ξένων γλωσσών, με έδρα πάλι την περιφέρεια

Αττικής (σε ποσοστό 69%), απασχολούμενο **προσωπικό 10 ατόμων** και πληθυσμό **213 μαθητών** (κατά μέσο όρο) το καθένα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το **9,3%** των συμμετεχόντων δήλωσαν **ζημιές**, εύρημα που εν μέρει επιβεβαιώνει ότι μέρος του κλάδου δέχεται οικονομικές πιέσεις.

Το προφίλ αυτής της κατηγορίας αφορά κέντρα ξένων γλωσσών, με έδρα την περιφέρεια **Αττικής** (σε ποσοστό 72%), απασχολούμενο **προσωπικό 6 ατόμων** και πληθυσμό **117 μαθητών** (κατά μέσο όρο) το καθένα.

Εκτιμήσεις για την πορεία του κλάδου

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα, ο **μαθητικός πληθυσμός** στο σύνολο του κλάδου βαίνει **μειούμενος** την τριετία **2017-2019**, σε ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ **10%-20%**, ενώ με το ίδιο ποσοστό εκτιμούν ότι θα μειωθεί και το τρέχον έτος (διάγραμμα 8). Οι ίδιες πηγές εκτιμούν πως η μείωση θα συνεχιστεί και την προσεχή διετία (**2021-2022**), ενδεικτικό της **παρατεταμένης απαισιοδοξίας** που επικρατεί στον κλάδο (η μείωση την εν λόγω περίοδο εκτιμάται ότι θα είναι μικρότερη καθώς δεν θα υπερβεί το 10%).

Το ίδιο αίσθημα απαισιοδοξίας και **έντονου προβληματισμού** αποτυπώνεται και στην εκτίμηση για την εξέλιξη της πορείας των **εσόδων** στον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών. Σχεδόν 1 στους 2 συμμετέχοντες στην έρευνα εκτιμούν πως ο συνολικός **κύκλος εργασιών** είχε **απώλειες** που κυμάνθηκαν μεταξύ **10%-20%** την τριετία **2017-2019**, ενώ ανάλογη **πτώση** αναμένουν τόσο το τρέχον σχολικό έτος όσο και την περίοδο **2020/21** και **2021/22** (διάγραμμα 9).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι οι προαναφερόμενες εκτιμήσεις για την πορεία του

μαθητικού πληθυσμού και του συνολικού κύκλου εργασιών των κέντρων ξένων γλωσσών είχαν δοθεί πριν τη εξάπλωση του κορωνοϊού στη χώρα μας. Φορείς του κλάδου θεωρούν βέβαιο ότι οι εκτιμήσεις αυτές **διαφοροποιούνται**, καθώς οι τρέχουσες **συνθήκες (Covid-19)** που βιώνει η χώρα **επιδεινώνουν** περαιτέρω τα μεγέθη του κλάδου.

Επιπρόσθετα, δεν προκαλεί έκπληξη η πεποίθηση της πλειοψηφίας των συμμετεχόντων (**σχεδόν 8 στους 10**) ότι ο κλάδος διαγράφει **καθοδική** πορεία τα τελευταία χρόνια (διάγραμμα 10). Μόλις το **23%** αυτών θεωρεί ότι ο κλάδος βρίσκεται σε **θετική** τροχιά και ότι η ζήτηση για υπηρεσίες εκμάθησης είναι ανοδική, ως αποτέλεσμα των απαιτήσεων στη σύγχρονη **αγορά εργασίας** (κατέλαβε ποσοστό **18%** περίπου των απαντήσεων) και της αυξανόμενης τάσης για **μεταπτυχιακές** σπουδές (ποσοστό **16,3%** των απαντήσεων) (διάγραμμα 11).

Προβλήματα του κλάδου

Τα κέντρα ξένων γλωσσών που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα θεωρούν ως κύριο λόγο της προαναφερθείσας **καθοδικής** πορείας που ακολουθεί ο κλάδος, τα **ιδιαίτερα μαθήματα** (ποσοστό **18,2%** των απαντήσεων) και τα **παράνομα οικοδιδασκαλεία** (σε ποσοστό **17,4%**), τα όποια έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας και συνεχίζουν να αποτελούν εμπόδιο για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου (διάγραμμα 12).

Το παραπάνω εύρημα επιβεβαιώνεται και από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων όσον αφορά τα **προβλήματα** που ταλανίζουν διαχρονικά τα κέντρα ξένων γλωσσών και θέτουν σε κίνδυνο την βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων του κλάδου. Τις περισσότερες απαντήσεις συγκεντρώνουν και πάλι τα **ιδιαίτερα μαθήματα** και τα **παράνομα**

οικοδιδασκαλεία (κατέλαβαν ποσοστό **21,1%** των απαντήσεων), ενώ ακολουθεί το πάγιο πρόβλημα της **υπερφορολόγησης** (ποσοστό **20,4%** των απαντήσεων), το οποίο επιβαρύνει περαιτέρω τα κέντρα ξένων γλωσσών (διάγραμμα 13).

Αντιμετώπιση των προβλημάτων

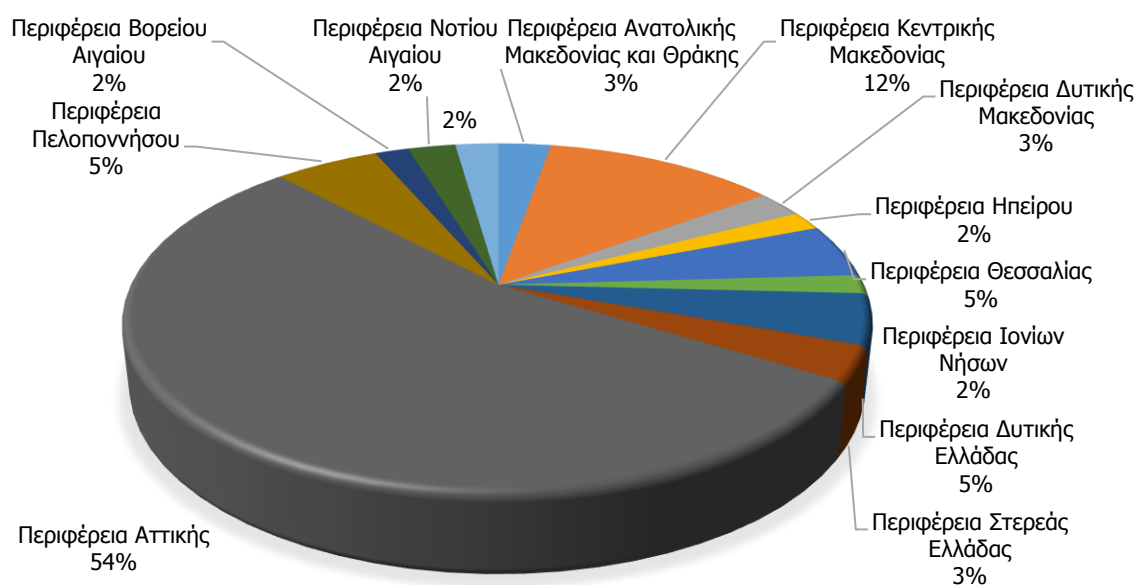
Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι υπάρχει ταύτιση απόψεων όσον αφορά τους τρόπους αντιμετώπισης των θεμάτων που απασχολούν τον κλάδο, καθώς παρατηρείται ότι δίδεται ίση βαρύτητα, από τους συμμετέχοντες στην έρευνα, όσον αφορά τις προωθητικές **ενέργειες** στις οποίες οφείλει να προχωρήσει ο κλάδος σε **συλλογικό** επίπεδο (διάγραμμα 14). Αυτές αφορούν **παρεμβάσεις**, κυρίως, τόσο για την **εγγραφή** υποψήφιων για τις εξετάσεις πιστοποίησης γλωσσομάθειας στους εξεταστικούς φορείς μέσω των κέντρων ξένων γλωσσών (ποσοστό **14,8%** των απαντήσεων) όσο και για τον **έλεγχο** διαδικτυακών πλατφορμών και διαδικασιών πιστοποιήσεων, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί και στην **ευαισθητοποίηση** της κοινής γνώμης για την **αξία** της εκμάθησης ξένης γλώσσας.

Τέλος, τα συμμετέχοντα κέντρα ξένων γλωσσών φαίνεται πως επιδεικνύουν αυξημένο ενδιαφέρον για την κινητοποίηση του κλάδου και σε ατομικό επίπεδο. Στο ερώτημα σχετικά με το σε ποιες **ατομικές παρεμβάσεις** θα πρέπει να προχωρήσουν, διαπιστώθηκε ότι αυτές αφορούν την αφύπνιση τόσο της τοπικής κοινωνίας για τη σημασία της **συνεργατικής μάθησης** (κατέλαβε ποσοστό **41,4%** των απαντήσεων) όσο και της **επιχειρηματικής νοοτροπίας** των ιδιοκτητών των κέντρων ξένων γλωσσών για αποτελεσματικότερη αξιοποίηση και εφαρμογή του «επιχειρείν» (ποσοστό **40,9%** των απαντήσεων) (διάγραμμα 15).

Σημειώνεται ότι τόσο τα **προβλήματα** όσο και οι **προτάσεις-ενέργειες** που αφορούν τον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών παρουσιάζονται και στο **8^ο κεφάλαιο** της παρούσης μελέτης.

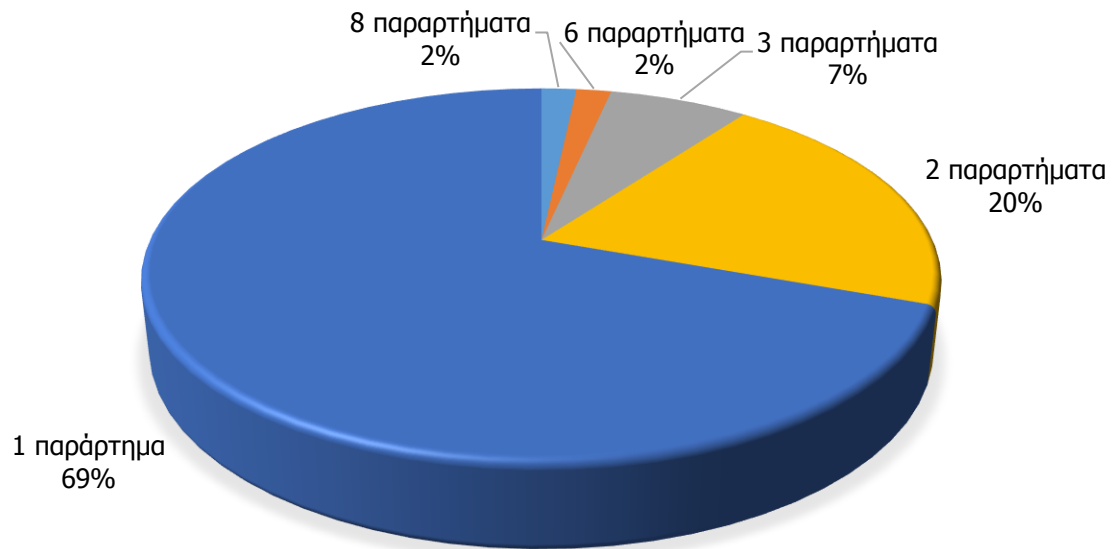
Τέλος, στο παράρτημα του κεφαλαίου παρατίθεται το δομημένο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για την άντληση στοιχείων και δεδομένων στην έρευνα.

Διάγραμμα 5.1 Γεωγραφική Κατανομή Κέντρων Ξένων Γλωσσών

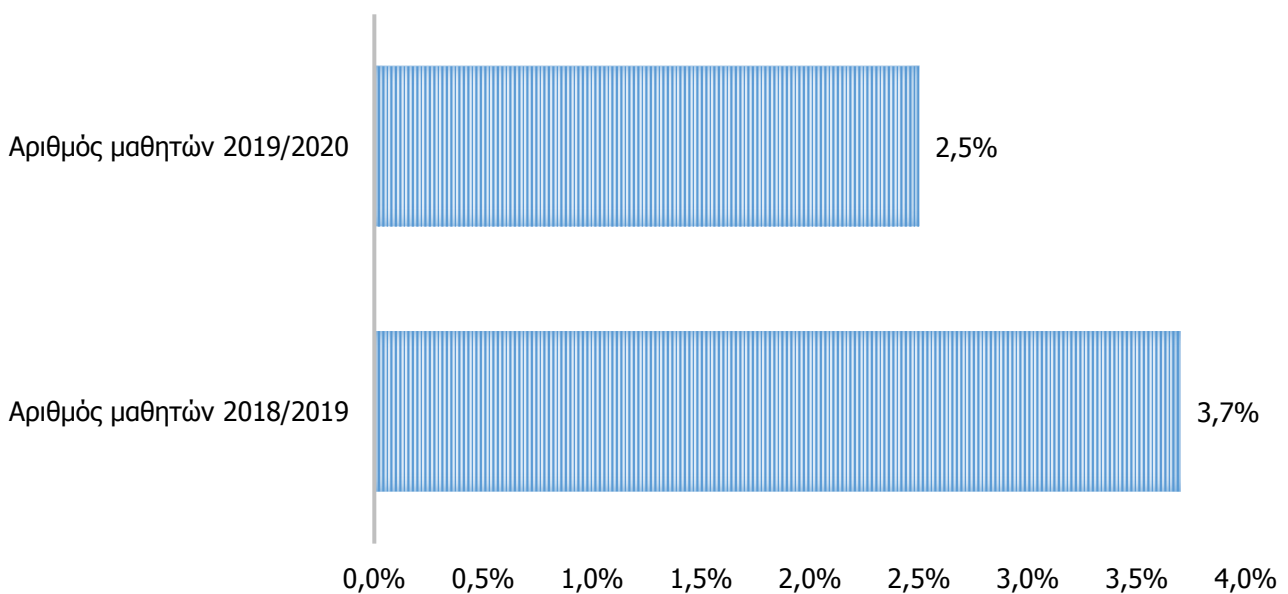
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.2 Κατανομή Κέντρων Ξένων Γλωσσών βάσει Δικτύου

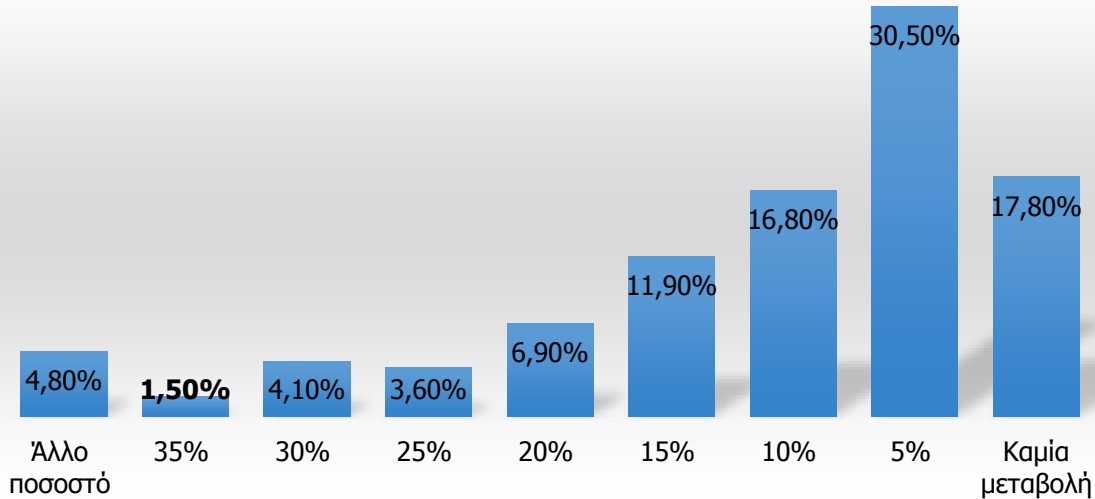
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.3. Μεταβολή (%) Αριθμού Μαθητών των Κέντρων Ξένων Γλωσσών (2019-2020)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

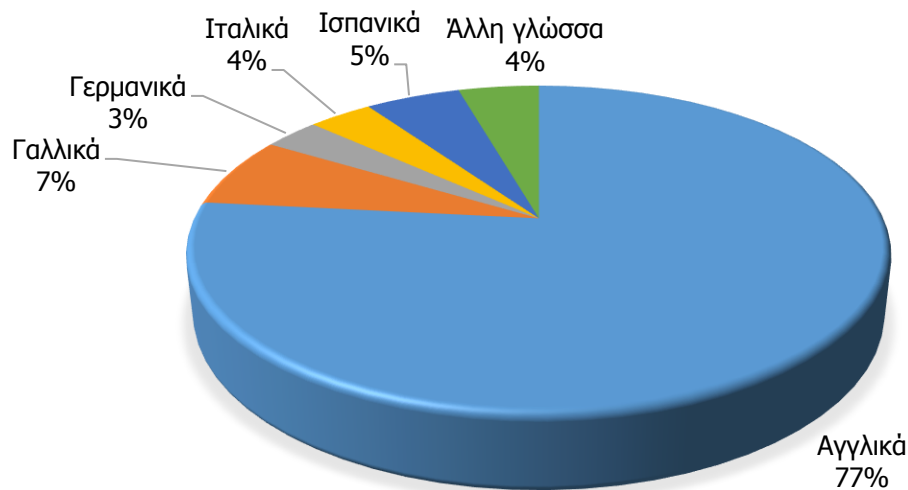
Διάγραμμα 5.4 Ποσοστό μετακίνησης του Μαθητικού Πληθυσμού από ΚΕΓ σε Οικοδιδασκαλεία/Ιδιαίτερα Μαθήματα (2018/2019)

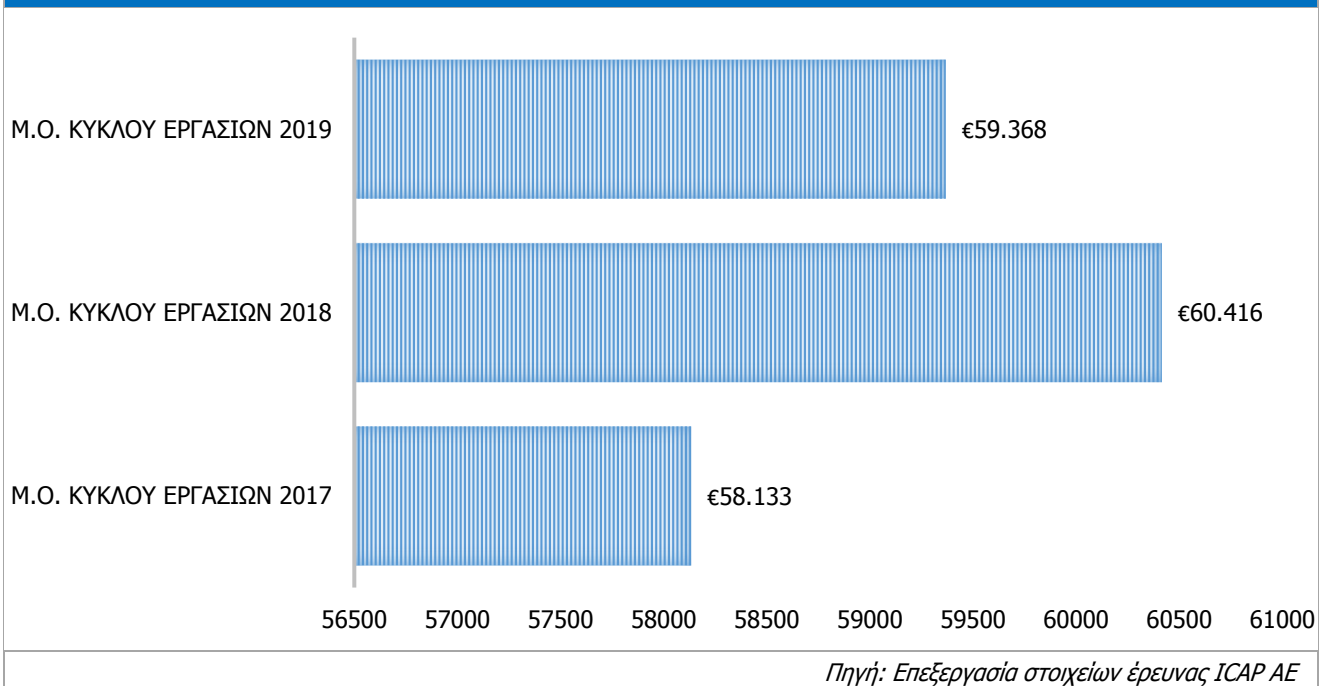
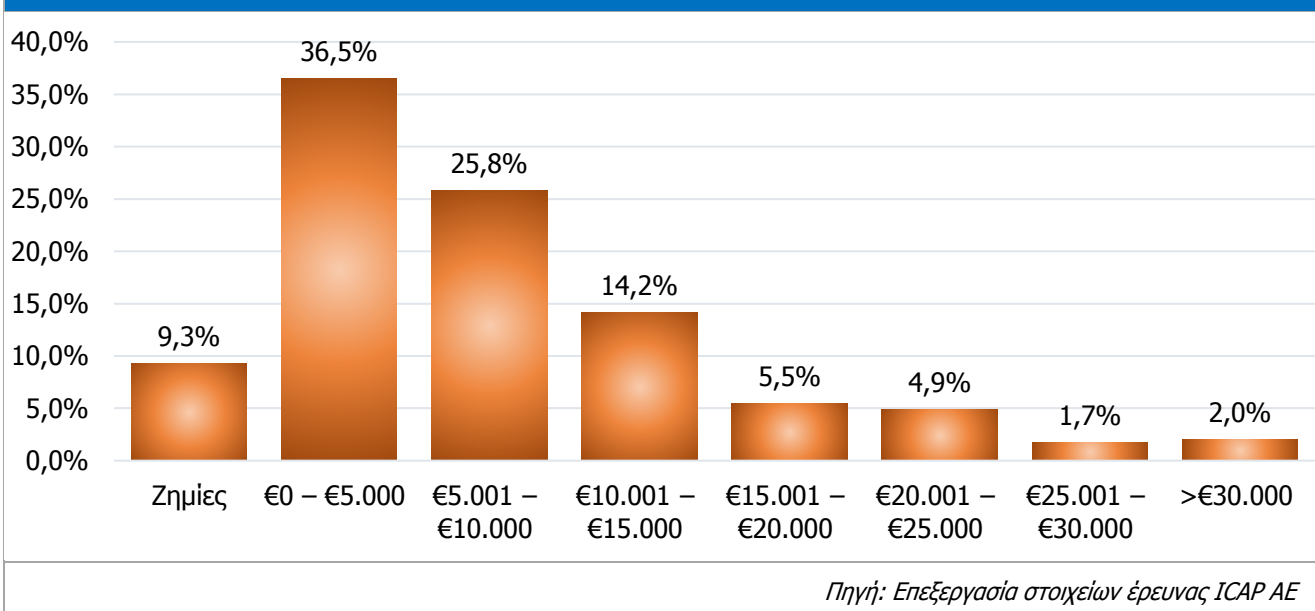
Σημειώνεται ότι οι τιμές στον οριζόντιο άξονα αφορούν το ποσοστό μετακίνησης του μαθητικού πληθυσμού από κέντρα ξένων γλωσσών σε οικοδιδασκαλεία και ιδιαίτερα μαθήματα, ενώ οι τιμές των στηλών αφορούν το ποσοστό των απαντήσεων των συμμετεχόντων στην έρευνα.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

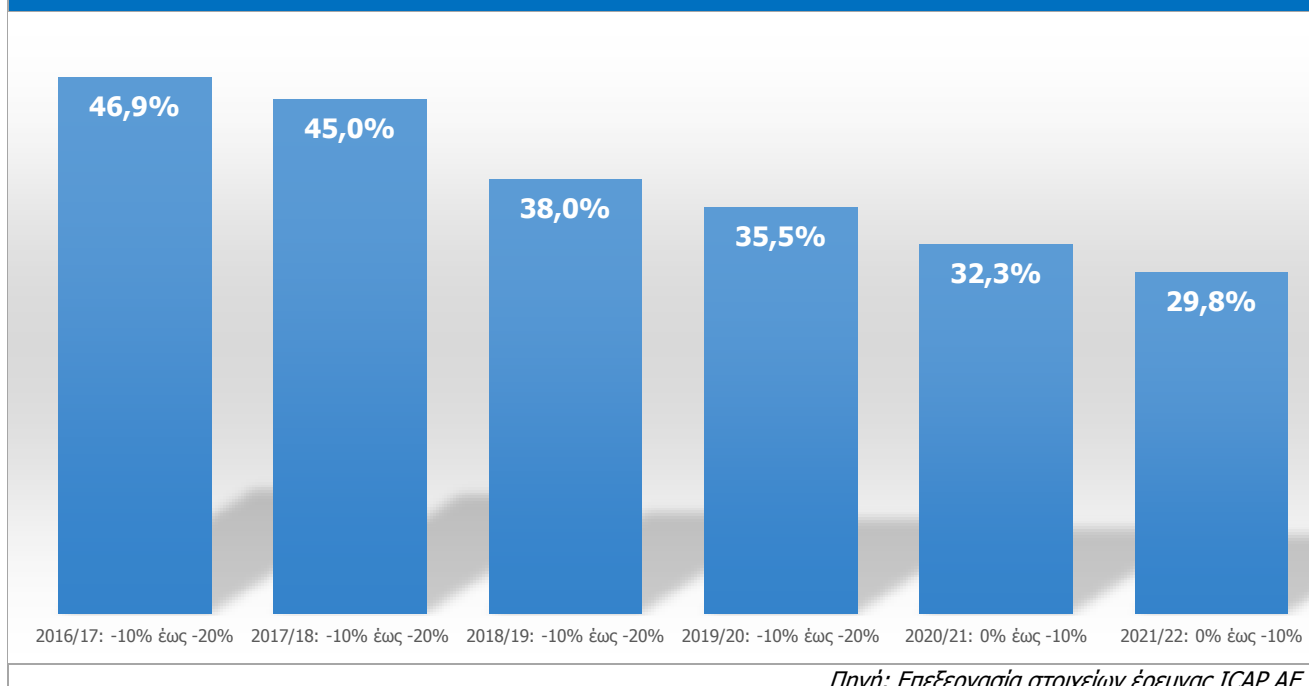
Διάγραμμα 5.5 Κατανομή Μαθητικού Πληθυσμού ανά ξένη γλώσσα (2019/20)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.6 Μέσος Όρος Κύκλου Εργασιών Κέντρων Ξένων Γλωσσών (2017-2019)**Διάγραμμα 5.7 Κατανομή Κέντρων Ξένων Γλωσσών βάσει Καθαρών Κερδών (2018/2019)**

Διάγραμμα 5.8 Εκτίμηση Μεταβολής Μαθητικού Πληθυσμού των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022)

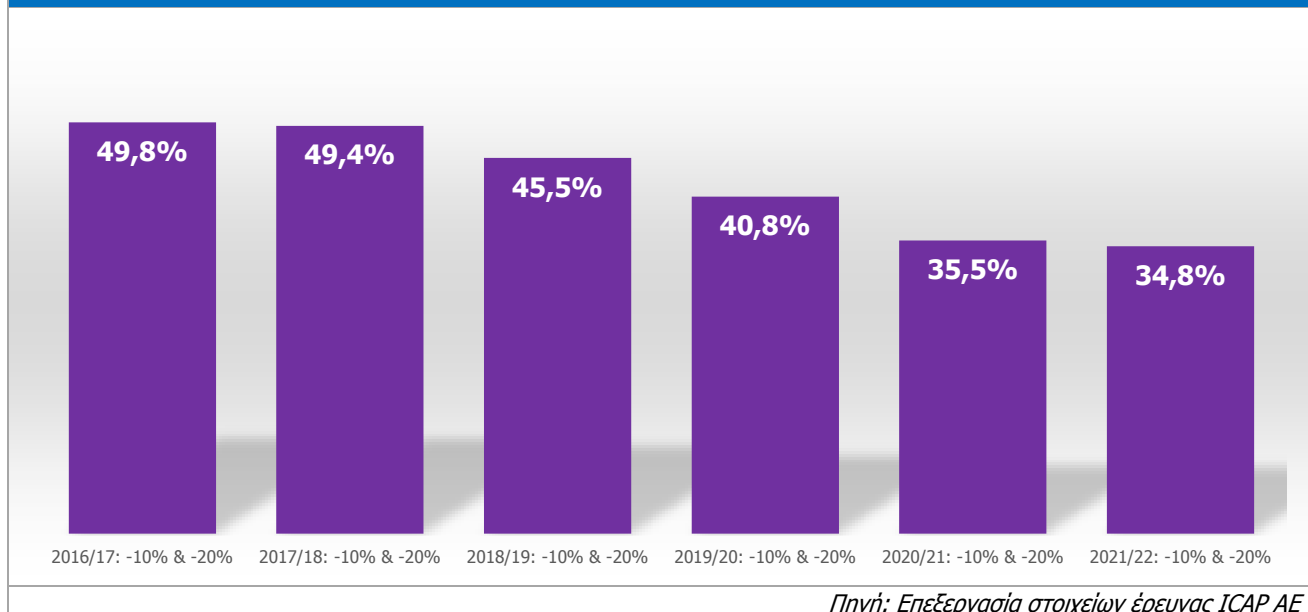

Πίνακας 5.1 Εκτίμηση Μεταβολής Μαθητικού Πληθυσμού των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022)

Σχολικό Έτος	Εκτίμηση Μεταβολής Μαθητικού Πληθυσμού	Ποσοστό Απαντήσεων
2016/2017	-10% έως -20%	46,9%
2017/2018	-10% έως -20%	45,0%
2018/2019	-10% έως -20%	38,0%
2019/2020	-10% έως -20%	35,5%
2020/2021*	0% έως -10%	32,3%
2021/2022*	0% έως -10%	29,8%

*πρόβλεψη
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.9 Εκτίμηση Μεταβολής Κύκλου Εργασιών των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022)

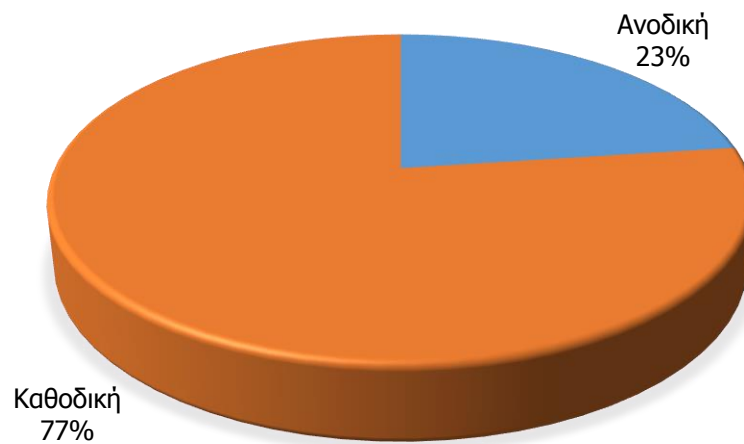
Πίνακας 5.2 Εκτίμηση Μεταβολής Κύκλου Εργασιών των Κέντρων Ξένων Γλωσσών για το σύνολο του κλάδου (2017-2022)

Σχολικό Έτος	Εκτίμηση Μεταβολής Κύκλου Εργασιών	Ποσοστό Απαντήσεων
2016/2017	-10% έως -20%	49,8%
2017/2018	-10% έως -20%	49,4%
2018/2019	-10% έως -20%	45,5%
2019/2020	-10% έως -20%	40,8%
2020/2021*	-10% έως -20%	35,5%
2021/2022*	-10% έως -20%	34,8%

*πρόβλεψη

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.10 Εκτίμηση για την πορεία των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

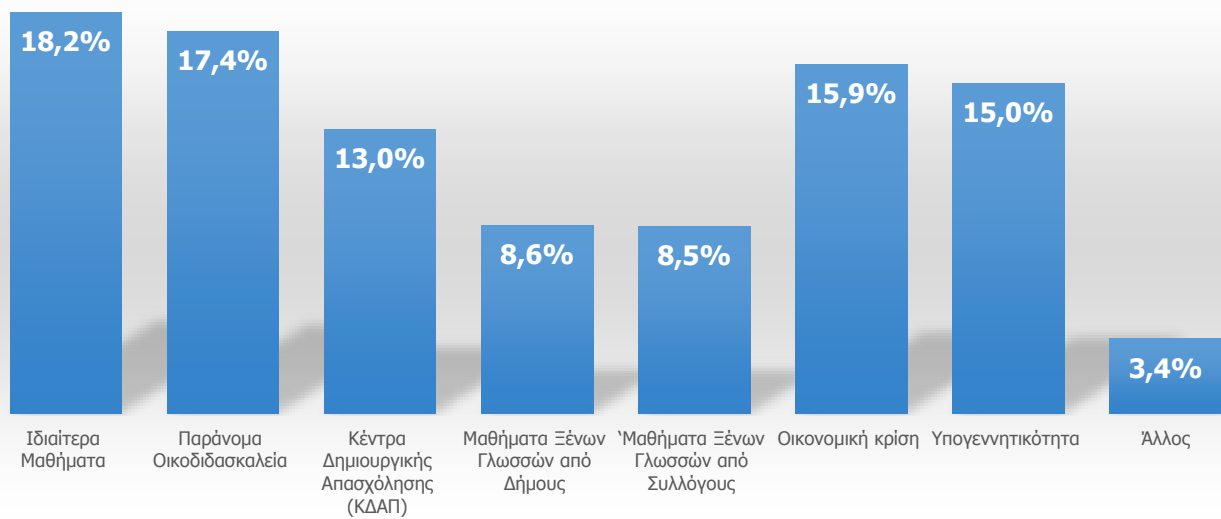
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.11 Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά τον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

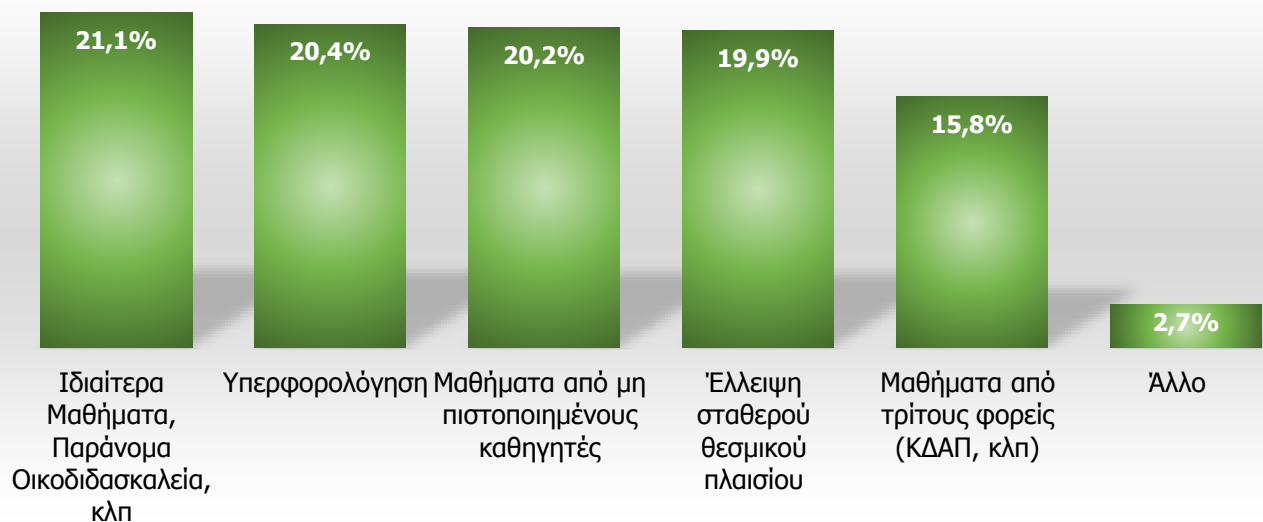
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.12 Παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

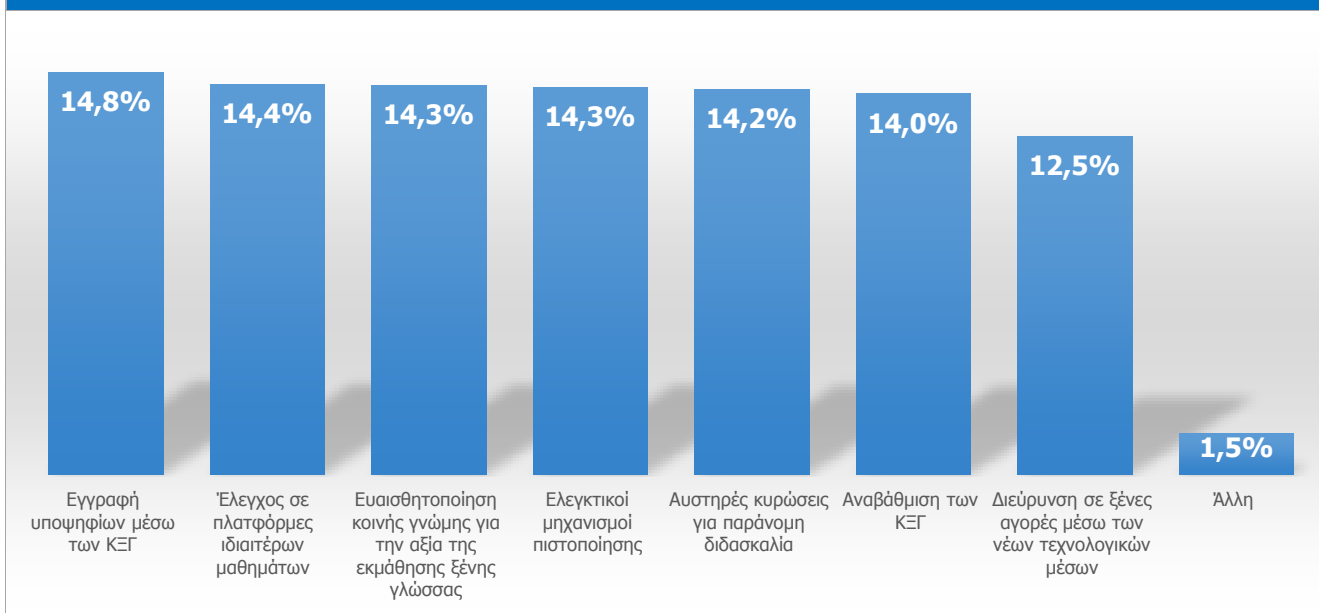
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.13 Προβλήματα στον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

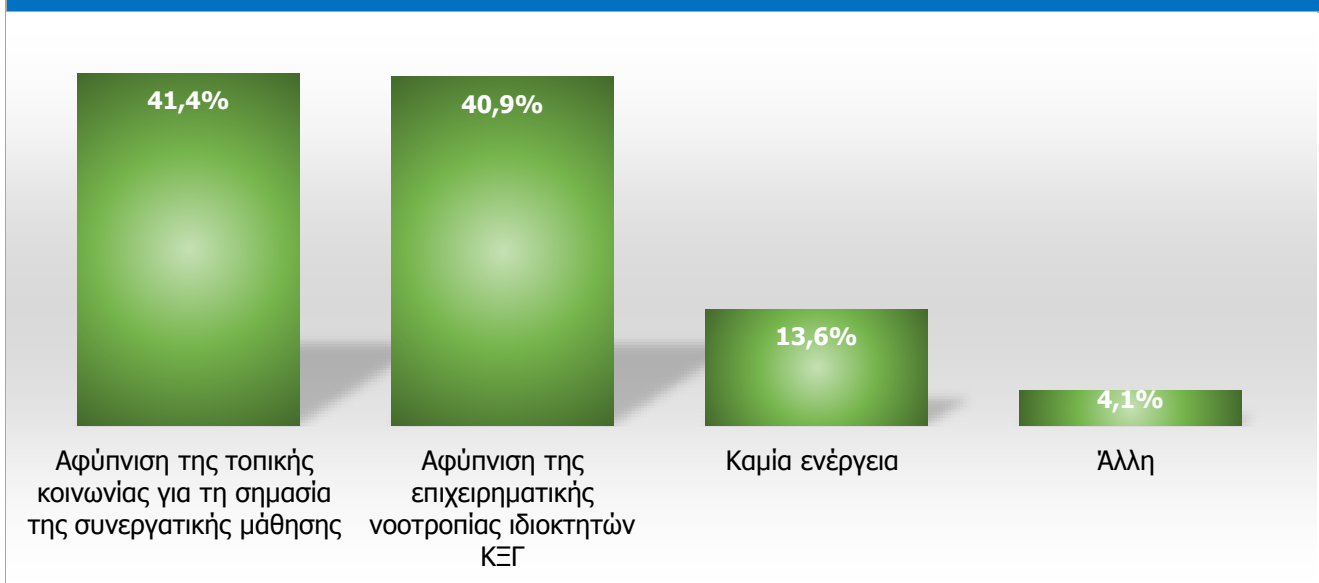
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.14 Συλλογικές Δράσεις στον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

Διάγραμμα 5.15 Ατομικές Δράσεις στον κλάδο των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ICAP ΑΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 5

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

- Εμπορική Επωνυμία** Κέντρου Ξένων Γλωσσών (προαιρετικά):
- Έδρα** του Κέντρου Ξένων Γλωσσών:(συμπληρώστε περιοχή κεντρικού)
- Αριθμός μονάδων και παραρτημάτων** που διαθέτετε:
Κεντρική μονάδα:.....
Κεντρική μονάδα καιπαραρτήματα (συμπληρώστε αριθμό)
- Τα **παραρτήματά** σας βρίσκονται (συμπληρώστε δήμο, πχ. Δήμος Αθηναίων):
Παράρτημα 1
Παράρτημα 2
Παράρτημα 3
Παράρτημα 4
Παράρτημα 5
- Ανήκετε σε δίκτυο Franchise: ... **ΝΑΙ / ΟΧΙ**. Εάν ΝΑΙ, συμπληρώστε σε ποιο:.....
- Είστε ο ίδιος ο ιδιοκτήτης του Franchise; ... **ΝΑΙ / ΟΧΙ**
- Εάν ΝΑΙ, σημειώστε τον αριθμό κέντρων ξένων γλωσσών του δικτύου σας ανά διοικητική περιφέρεια:

Διοικητική Περιφέρεια	Αριθμός
Αττική	
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	
Βόρειο Αιγαίο	
Δυτική Ελλάδα	
Δυτική Μακεδονία	
Ήπειρος	
Θεσσαλία	
Ιόνιοι Νήσοι	

Κεντρική Μακεδονία	
Κρήτη	
Νότιο Αιγαίο	
Πελοπόννησος	
Στερεά Ελλάδα	

8. Αριθμός **προσωπικού**:

Καθηγητές:..... Διοικητικό προσωπικό:

9. **Συνολικός αριθμός μαθητών** των κέντρων ξένων γλωσσών σας (κεντρικού & παραρτημάτων):

Σχολικό έτος	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Αριθμός μαθητών			

10. Τι ποσοστό μαθητών αποχώρησαν από το κέντρο σας και επέλεξαν τα **ιδιαίτερα μαθήματα** και τα **οικοδιδασκαλεία** την τελευταία τριετία; (Σημειώστε με X την επιλογή σας)

	0%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	36% και άνω	Άλλο ποσοστό
2016/2017										
2017/2018										
2018/2019										

11. Ποιο είναι το ποσοστό των μαθητών σας **ανά ξένη γλώσσα** το σχολικό έτος 2019/2020;

Ξένη Γλώσσα	Ποσοστό στο σύνολο των μαθητών
Αγγλικά	
Γαλλικά	
Γερμανικά	
Ιταλικά	
Ισπανικά	
Άλλη γλώσσα	
Σύνολο	100%

12. Ποιο είναι το ποσοστό των **ενηλίκων μαθητών** σας το σχολικό έτος 2019/2020;.....%
Υπάρχει τάση αύξησής του ή μείωσής του τα τελευταία έτη, ή παραμένει σταθερό;

Ποσοστό Μεταβολής	Μείωση					Σταθερότητα	Αύξηση				
	≤-50%	-40%	-30%	-20%	-10%	0%	+10%	+20%	+30%	+40%	≥+50%
Επιλογή											

13. Σε τι επίπεδα διαμορφώθηκε ο **τζίρος (συνολικά έσοδα)** του κέντρου ξένων γλωσσών σας την τελευταία τριετία;

Έτος	Συνολικά έσοδα σε € (τζίρος)
2017	
2018	
2019 (εκτίμηση)	

14. Σε τι επίπεδα κυμαίνονται τα **καθαρά κέρδη** της επιχειρήσής σας αφαιρουμένων όλων των **εξόδων**, των **αμοιβών** προσωπικής εργασίας, των **αμοιβών** προς συγγενείς, και αφαιρούμενου ενοικίου το οποίο ενδεχομένως δεν αποδίδεται λόγω οικογενειακής περιουσίας κλπ; (Σημειώστε με Χ την επιλογή σας)

Κέρδη Επιχείρησης (2018)	Επιλογή
<0 (ζημιές)	
€0 – €5.000	
€5.001 – €10.000	
€10.001 – €15.000	
€15.001 – €20.000	
€20.001 – €25.000	
€25.001 – €30.000	
>€30.000	

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΑΔΟΥ

15. Πόσο εκτιμάτε ότι **μεταβλήθηκε ο αριθμός των μαθητών** σε όλα τα κέντρα ξένων γλωσσών στην Ελλάδα την τελευταία τριετία; Ποια είναι η πρόβλεψή σας για την επόμενη τριετία; (Σημειώστε με X την επιλογή σας)

Σχολικό έτος	≤-50%	-40%	-30%	-20%	-10%	0%	+10%	+20%	+30%	+40%	≥+50%
2016/2017											
2017/2018											
2018/2019											
2019/2020 *											
2020/2021 *											
2021/2022 *											

*πρόβλεψη

16. Κατά τη γνώμη σας, πως μεταβλήθηκε ο «**τζίρος**» των κέντρων ξένων γλωσσών στην Ελλάδα την τελευταία τριετία; Ποια είναι η πρόβλεψή σας για την επόμενη τριετία; (Σημειώστε με X την επιλογή σας)

Σχολικό έτος	≤-50%	-40%	-30%	-20%	-10%	0%	+10%	+20%	+30%	+40%	≥+50%
2016/2017											
2017/2018											
2018/2019											
2019/2020 *											
2020/2021 *											
2021/2022 *											

*πρόβλεψη

17. Θεωρείτε ότι ο κλάδος των κέντρων ξένων γλωσσών έχει **ανοδική** ή **καθοδική** πορεία; (Σημειώστε με X την επιλογή σας)

Ανοδική	Καθοδική

18. Εάν στην ερώτηση 17 απαντήσατε «**Ανοδική**», ποιοι παράγοντες θεωρείτε ότι επηρεάζουν **θετικά** την πορεία του Κλάδου; (για κάθε απάντηση παρακαλώ χρησιμοποιήστε την κλίμακα σημαντικότητας από 1 έως 5, όπου 1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ 5: Πάρα Πολύ)

Θετικοί Παράγοντες	Κλίμακα				
	1	2	3	4	5
Απαιτήσεις της Αγοράς Εργασίας					
Αύξηση Τουριστικής Κίνησης					
Μεταπτυχιακές Σπουδές					
Ανάγκη Εξωστρέφειας Επιχειρήσεων					
Παγκοσμιοποίηση					
Ψηφιοποίηση					
Άλλος (προσδιορίστε).....					

19. Εάν στην ερώτηση 17 απαντήσατε «**Καθοδική**», ποιοι παράγοντες θεωρείτε ότι επηρεάζουν **αρνητικά** την πορεία του Κλάδου; (για κάθε απάντηση παρακαλώ χρησιμοποιήστε την κλίμακα σημαντικότητας από 1 έως 5, όπου 1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ 5: Πάρα Πολύ)

Αρνητικοί Παράγοντες	Κλίμακα				
	1	2	3	4	5
Ιδιαίτερα Μαθήματα					
Παράνομα Οικοδιδασκαλεία					
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ)					
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από Δήμους					
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από Συλλόγους					
Οικονομική κρίση					
Υπογεννητικότητα					
Άλλος (προσδιορίστε).....					

20. Ποια θεωρείτε τα βασικότερα **προβλήματα** του κλάδου; (για κάθε απάντηση παρακαλώ χρησιμοποιήστε την κλίμακα σημαντικότητας από 1 έως 5, όπου 1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ 5: Πάρα Πολύ)

Προβλήματα	Κλίμακα				
	1	2	3	4	5
Ιδιαίτερα Μαθήματα, Παράνομα Οικοδιδασκαλεία, κλπ					
Μαθήματα από τρίτους φορείς (ΚΔΑΠ, κλπ)					
Υπερφορολόγηση					
Μαθήματα από μη πιστοποιημένους καθηγητές					
Έλλειψη σταθερού θεσμικού πλαισίου					
Άλλο (προσδιορίστε).....					

21. Ποιες είναι, κατά τη γνώμη σας, οι απαραίτητες **ενέργειες - δράσεις** που πρέπει να γίνουν **συλλογικά από τον κλάδο σας** για την ανοδική πορεία του τα προσεχή έτη; (για κάθε απάντηση παρακαλώ χρησιμοποιήστε την κλίμακα σημαντικότητας από 1 έως 5, όπου 1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ 5: Πάρα Πολύ)

Ενέργειες - Δράσεις	Κλίμακα				
	1	2	3	4	5
1. Διεκδικήσεις από πολιτεία					
- Ελεγκτικοί μηχανισμοί πιστοποίησης παρόχων διδασκαλίας					
- Αυστηρές κυρώσεις για παράνομη διδασκαλία					
- Έλεγχος σε πλατφόρμες ιδιαίτερων μαθημάτων					
- Πιστοποίηση γλωσσομάθειας μέσω νομίμων Κέντρων Ξένων Γλωσσών με ελάχιστη υποχρέωση παρακολούθησης μαθημάτων στο ΚΞΓ					
2. Αναβάθμιση των ΚΞΓ					
3. Ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης για την αξία της μάθησης της ξένης γλώσσας σε οργανωμένη τάξη ΚΞΓ					
4. Διεύρυνση σε ξένες αγορές μέσω των νέων τεχνολογικών μέσων					
5. Άλλη (προσδιορίστε).....					

22. Ποιες είναι, κατά τη γνώμη σας, οι απαραίτητες **ενέργειες - δράσεις** που πρέπει να γίνουν **ατομικά από το κάθε ΚΞΓ** για την ανοδική πορεία του κλάδου τα προσεχή έτη; (για κάθε απάντηση παρακαλώ χρησιμοποιήστε την κλίμακα σημαντικότητας από 1 έως 5, όπου 1: Καθόλου, 2: Λίγο, 3: Μέτρια, 4: Πολύ 5: Πάρα Πολύ)

Ενέργειες - Δράσεις	Κλίμακα				
	1	2	3	4	5
Αφύπνιση της τοπικής κοινωνίας ως προς τη σημασία της συνεργατικής μάθησης σε οργανωμένο κέντρο ξένων γλωσσών					
Αφύπνιση της επιχειρηματικής νοοτροπίας (του ιδιοκτήτη ΚΞΓ) για ορθή και αποτελεσματική αξιοποίηση του πλαισίου και των κανόνων του «επιχειρείν»					
Ατομικά, δεν χρειάζεται να προβώ σε καμία ενέργεια					
Άλλη (προσδιορίστε).....					

6. Η Αγορά των Κέντρων Ξένων Γλωσσών

6.1 Δημόσιες Δαπάνες Εκπαίδευσης

Σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό του **2020**, οι συνολικές **δαπάνες** εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων θα ανέλθουν στα **€5,463 δισ.** (πίνακας 6.1). Συγκριτικά με το 2019 παρουσιάζονται μειωμένες κατά 1,2%, ενώ σε σχέση με το 2018 είναι αυξημένες κατά 3,0%. Οι δαπάνες για τη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση** καλύπτουν διαχρονικά παραπάνω από το 1/3 του προϋπολογισμού του Υπουργείου και αποτελούν τη μεγαλύτερη δαπάνη του.

Πίνακας 6.1 Δαπάνες Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (2018-2020)			
	2018	2019	2020
Τακτικός Προϋπολογισμός	4.685	4.962	4.953
Προϋπολογισμός Δημόσιων Επενδύσεων	620	565	510
Σύνολο	5.305	5.527	5.463

Ποσά σε € εκατ.
Πηγή: Κρατικός Προϋπολογισμός 2020

6.2 Ιδιωτικές Δαπάνες Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών

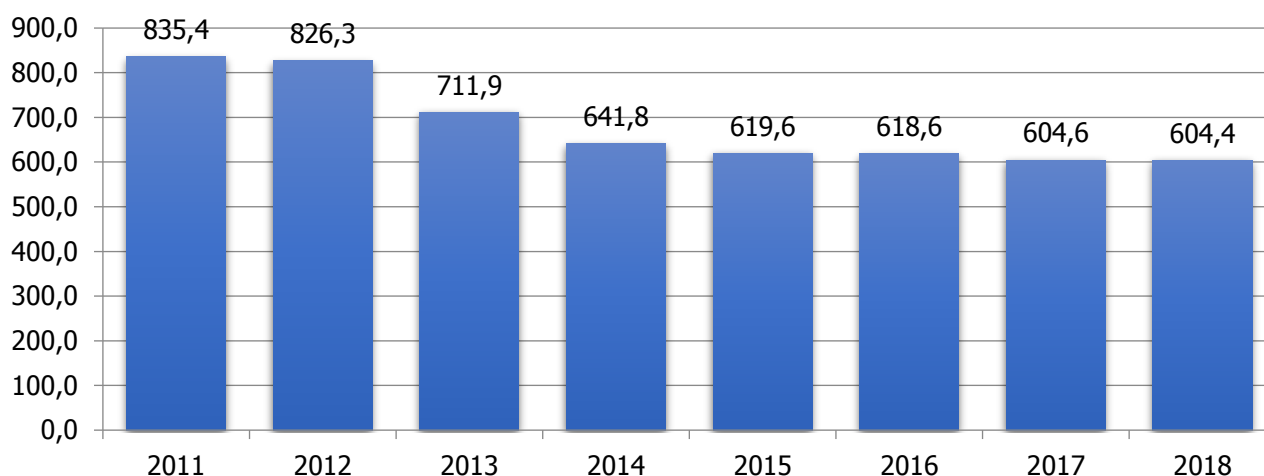
Για την εκτίμηση της **ιδιωτικής δαπάνης** για υπηρεσίες εκπαίδευσης και συγκεκριμένα για την εκμάθηση ξένων γλωσσών χρησιμοποιήθηκαν οι διαθέσιμες **Έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών (2011-2018)** της ΕΛΣΤΑΤ. Η έρευνα του 2018 διενεργήθηκε σε δείγμα 6.502 νοικοκυριών στο σύνολο των περιοχών της χώρας. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, η χώρα μας το **2018** αριθμούσε **4.048.749** νοικοκυριά.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι οι σχετικές έρευνες συνήθως υποεκτιμούν τα δαπανούμενα ποσά και ως εκ τούτου θα πρέπει να θεωρηθούν ως **κατώτατα όρια εκτιμήσεων** για την ιδιωτική εκπαιδευτική δαπάνη. Η εκτίμηση των δαπανών γίνεται με αναγωγή (σε δωδεκάμηνο) της μέσης μηνιαίας δαπάνης ανά νοικοκυριό επί του συνόλου των νοικοκυριών της χώρας το εκάστοτε έτος.

Οι εκτιμώμενες δαπάνες για την εκμάθηση **ξένων γλωσσών** αφορούν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (προσχολικής, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας), καθώς και τις δαπάνες ατόμων που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης.

Με βάση τα προαναφερόμενα, οι ετήσιες συνολικές **δαπάνες** για **την εκμάθηση ξένων γλωσσών** εκτιμώνται σε **€604,4 εκατ.** το **2018** (διάγραμμα 6.1). Αξιοσημείωτο είναι ότι οι συνολικές δαπάνες **παρουσιάζουν μείωση** καθ' όλη την περίοδο 2011-2018 (μόνο το τελευταίο έτος 2018/17 παρατηρείται σχετική σταθερότητα). Η σωρευτική μείωση των δαπανών ήταν σημαντική και διαμορφώθηκε σε 27,7% την προαναφερόμενη περίοδο (πίνακας 6.2).

Διάγραμμα 6.1 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2011-2018)

Ποσά σε € εκατ.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία ICAP

Μεγαλύτερη κατηγορία ως προς το μέγεθος της εκτιμώμενης δαπάνης είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της **δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**, καθώς κάλυψαν το **52%** των συνολικών δαπανών εκμάθησης ξένων γλωσσών το **2018**. Ακολουθούν οι δαπάνες κατά τη διάρκεια της **πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** με **35,4%**, ενώ οι δαπάνες ατόμων που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης καλύπτουν το υπόλοιπο 12,6% (διαγράμματα 6.2-6.4).

Όπως φαίνεται και στον πίνακα 6.2, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της **πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** ενισχύθηκαν την περίοδο 2016-2018 (κατά **16,7%**), ενώ τόσο οι δαπάνες κατά τη διάρκεια της **δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** όσο και των **ατόμων που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης** περιορίστηκαν τη διετία 2017-2018 (κατά 3,2% και 21,9% αντίστοιχα).

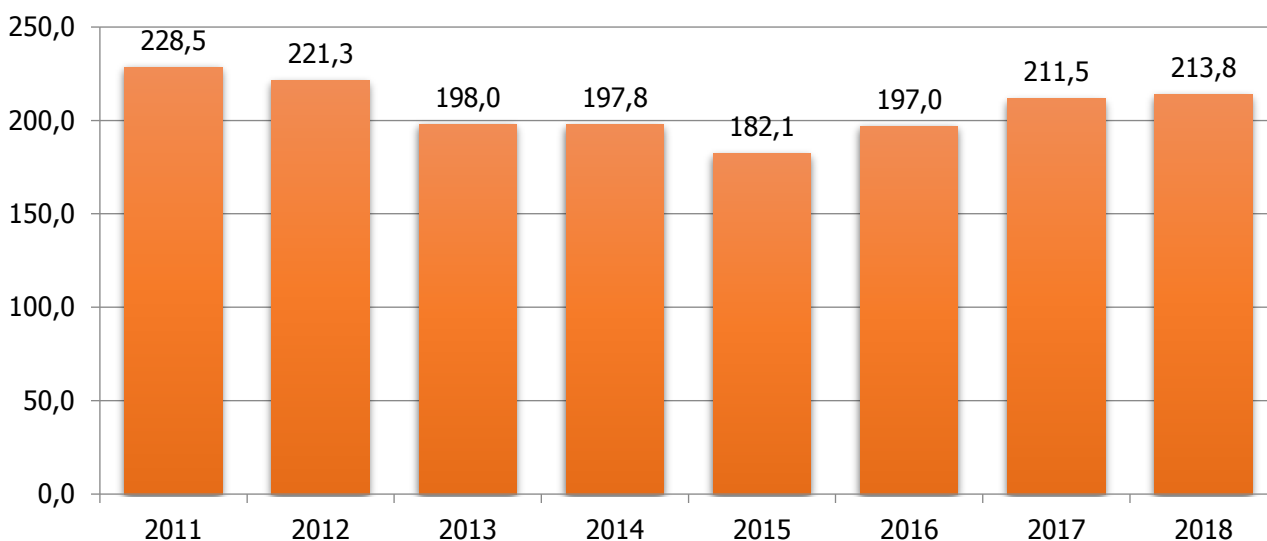
Πίνακας 6.2 Ετήσιες και σωρευτικές μεταβολές των ιδιωτικών δαπανών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2011-2018)

Χρονική περίοδος	Ξένες γλώσσες προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	Ξένες γλώσσες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ξένες γλώσσες για άτομα που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης	Σύνολο
2011/10	-20,5%	-2,4%	2,3%	-7,5%
2012/11	-3,2%	-0,4%	0,0%	-1,1%
2013/12	-10,5%	-12,4%	-23,9%	-13,8%
2014/13	-0,1%	-15,2%	-7,2%	-9,8%
2015/14	-7,9%	-1,2%	-2,3%	-3,5%
2016/15	8,2%	-5,1%	1,6%	-0,2%
2017/16	7,4%	-3,0%	-19,3%	-2,3%
2018/17	1,1%	-0,2%	-2,6%	0,0%
2018/11	-6,4%	-32,9%	-44,9%	-27,7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία ICAP

Επισημαίνεται ότι, τα προαναφερόμενα στοιχεία αφορούν τις δαπάνες των νοικοκυριών για την **εκμάθηση ξένων γλωσσών**, στα οποία περιλαμβάνονται τα καταβαλλόμενα διδάκτρα στα κέντρα ξένων γλωσσών.

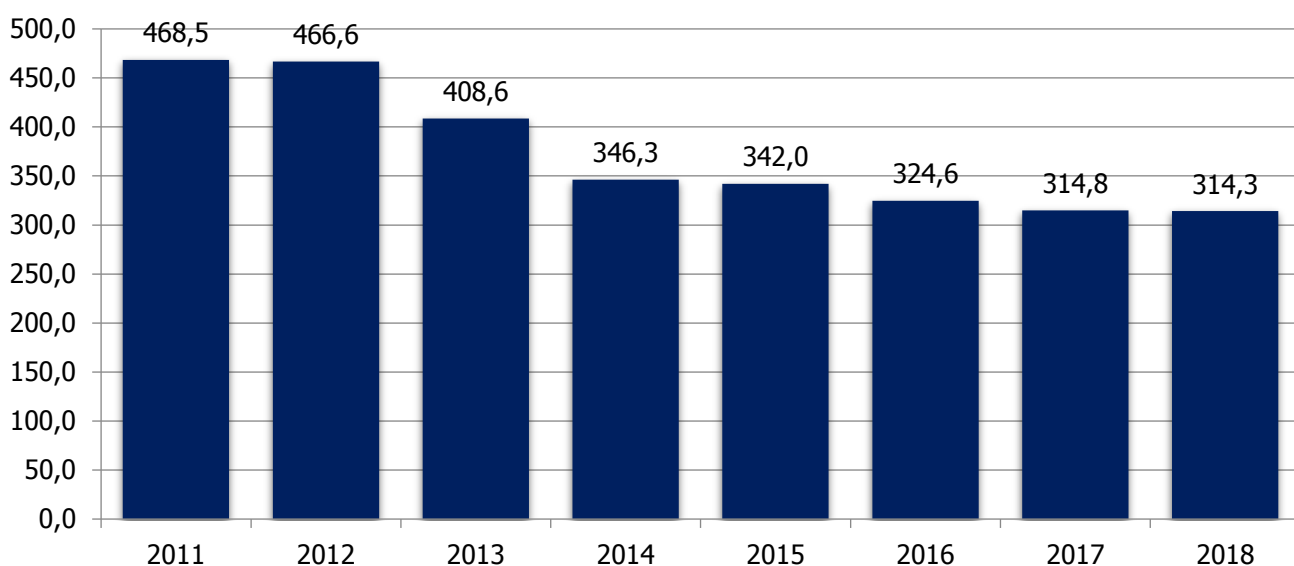
Διάγραμμα 6.2 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (2011-2018)

Ποσά σε € εκατ.

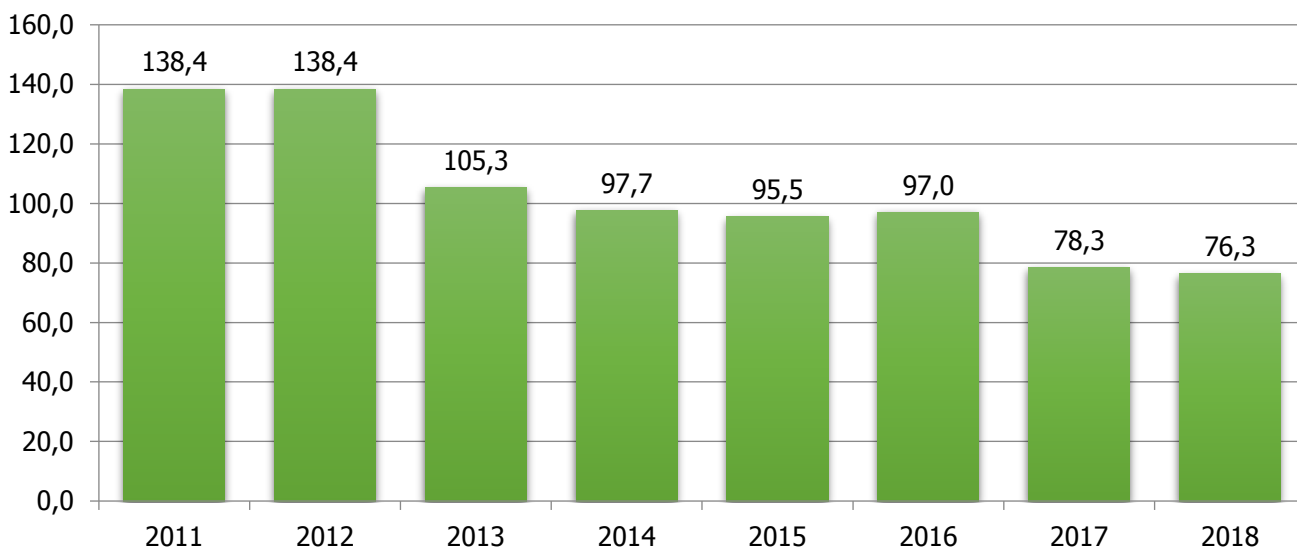
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία ICAP

Διάγραμμα 6.3 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (2011-2018)

Ποσά σε € εκατ.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία ICAP

Διάγραμμα 6.4 Ιδιωτικές δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών για άτομα που δεν παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης (2011-2018)

Ποσά σε € εκατ.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία ICAP

6.3 Εξέλιξη Μαθητικού Πληθυσμού και Δαπανών στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών

Ο **μαθητικός πληθυσμός** στα κέντρα ξένων γλωσσών παρουσίασε πτωτική πορεία από τη σχολική περίοδο 2010/11 και έπειτα (πίνακας 6.3).

Ειδικότερα, ο **αριθμός των μαθητών** που φοίτησαν στα κέντρα ξένων γλωσσών τη σχολική χρονιά **2018/2019** εκτιμάται σε περίπου **413.000** (διάγραμμα 6.5). Από το σχολικό έτος 2010/2011, όπου ο αριθμός των μαθητών ανερχόταν σε 558.100 παρατηρείται μια **σωρευτική μείωση** της τάξης του **28%**, γεγονός που οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, τόσο στη διεύρυνση του φαινομένου των ιδιαίτερων μαθημάτων και οικοδιδασκαλείων όσο και στο δημογραφικό πρόβλημα που «μαστιγίζει» την ελληνική κοινωνία (υπογεννητικότητα).

Από την επεξεργασία των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ (Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών) και της εκτιμώμενης εξέλιξης του μαθητικού πληθυσμού προκύπτει ότι οι ετήσιες δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών ανά μαθητή κυμάνθηκαν

μεταξύ **€1.408–€1.441** την περίοδο **2014-2020**, ενώ έλαβαν την υψηλότερη τιμή τους το 2012 (€1.618 ανά μαθητή).

Η **μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος** των νοικοκυριών και η κατακόρυφη **αύξηση της ανεργίας** την προηγούμενη δεκαετία, λόγω της οικονομικής κατάστασης της χώρας (περίοδος ύφεσης 2009-2016), δεν άφησαν ανεπηρέαστα και τα κέντρα ξένων γλωσσών. Παράγοντες του κλάδου τονίζουν ότι λόγω των οικονομικών δυσχερειών αρκετών νοικοκυριών, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι

Πίνακας 6.3 Εξέλιξη του μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2011-2020)

Σχολικό έτος	Μαθητικός Πληθυσμός	Ετήσια Μεταβολή
2010/11*	558.100	-
2011/12*	510.600	-8,5%
2012/13	472.400	-7,5%
2013/14	450.000	-4,7%
2014/15	440.000	-2,2%
2015/16	438.000	-0,5%
2016/17	430.000	-1,8%
2017/18	421.000	-2,1%
2018/19	413.000	-1,9%
2019/20	404.000	-2,2%

* Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP

γονείς προτιμούν τα παιδιά τους να διδάσκονται μόνον την αγγλική γλώσσα, σε αντίθεση με το παρελθόν όπου πολλά παιδιά διδάσκονταν και δεύτερη ξένη γλώσσα.

Από την άλλη πλευρά όμως, ενισχυτικά λειτουργεί η αύξηση του ενδιαφέροντος ενήλικων μαθητών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών που δεν είναι διαδεδομένες (πχ. ρωσικά, κινέζικα), ώστε να καταστούν πιο ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας.

Ανάλογη πορεία με εκείνη του αριθμού μαθητών παρουσιάζουν και οι ετήσιες δαπάνες για τα κέντρα ξένων γλωσσών, οι οποίες εκτιμώνται σε **€595 εκατ.** το 2018/19 (μείωση 1,6% σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο).

Ωστόσο, η κήρυξη **πανδημίας** του ιού **Covid-19** από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και η εμφάνισή του και στην ελληνική επικράτεια στα τέλη Φεβρουαρίου 2020 υποχρέωσε την πολιτεία στην αναστολή λειτουργίας και των κέντρων ξένων γλωσσών κατά το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου του ίδιου έτους. Το γεγονός αυτό σε

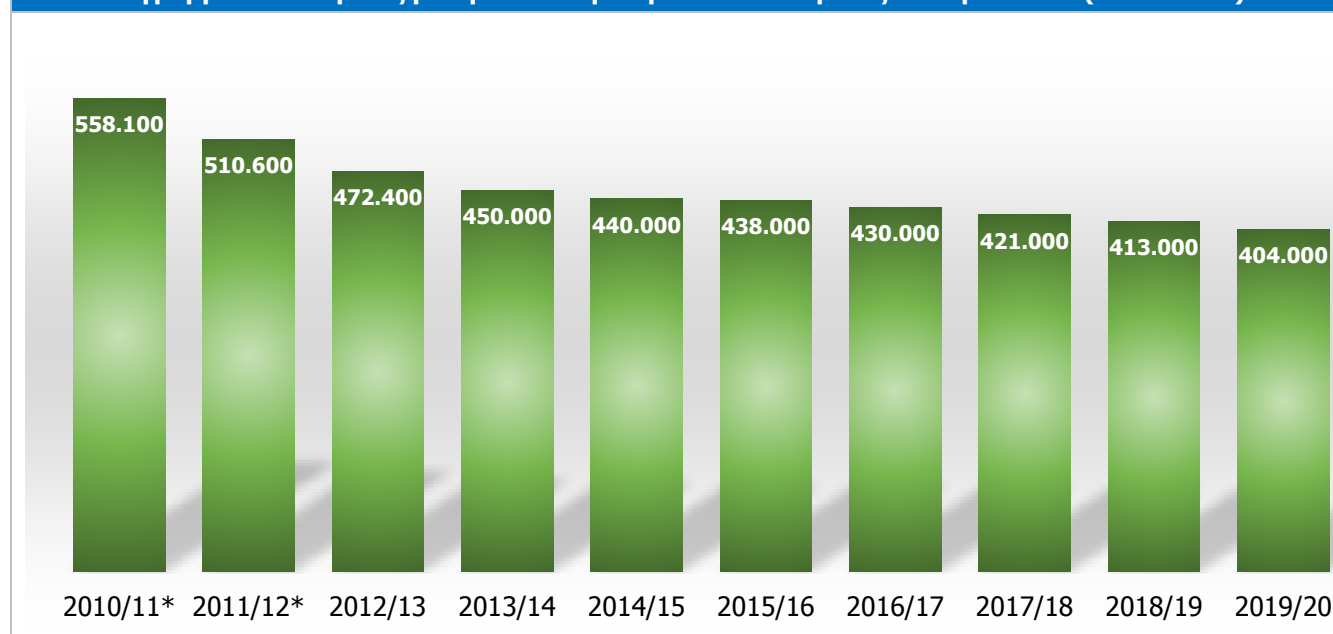
συνδυασμό με την αναμενόμενη επιδείνωση στην εγχώρια οικονομία (βλ. 8^ο κεφάλαιο) δημιουργεί έντονο προβληματισμό για την πορεία του κλάδου το 2020 τόσο όσον αφορά τα **έσοδα** όσο και τον **μαθητικό πληθυσμό**.

Πίνακας 6.4 Εξέλιξη δαπανών στα κέντρα ξένων γλωσσών (2011-2020)

Σχολικό έτος	Δαπάνες	Ετήσια Μεταβολή
2010/11	€835,4 εκατ.	-
2011/12	€826,3 εκατ.	-1,1%
2012/13	€711,9 εκατ.	-13,8%
2013/14	€641,8 εκατ.	-9,8%
2014/15	€619,6 εκατ.	-3,5%
2015/16	€618,6 εκατ.	-0,2%
2016/17	€604,6 εκατ.	-2,3%
2017/18	€604,4 εκατ.	0,0%
2018/19	€595,0 εκατ.	-1,6%
2019/20	€580,0 εκατ.	-2,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2011-2018), Εκτιμήσεις ICAP (2019-2020)

Διάγραμμα 6.5 Μέγεθος μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2011-2020)

* Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP

Σε αυτό το πλαίσιο, ο **αριθμός των μαθητών** στα κέντρα ξένων γλωσσών τη σχολική χρονιά **2019/2020** εκτιμάται σε περίπου **404.000** μειωμένος κατά **2,2%**, ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες δεν θα υπερβούν τα **€580 εκατ.** την ίδια περίοδο, μειωμένες κατά 2,5% (πίνακες 6.3-6.4).

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου και στην προσπάθειά τους να περιορίσουν τις απώλειες, κάποια από τα κέντρα ξένων γλωσσών προχωρούν στην εναλλακτική μέθοδο διδασκαλίας μέσω παρακολούθησης **online μαθημάτων (τηλεκπαίδευση)**, καθώς πλέον, τα νοικοκυριά παρουσιάζουν υψηλότερη συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο σε σχέση με το παρελθόν. Σύμφωνα με πηγές του κλάδου, τα κέντρα ξένων γλωσσών που έχουν επενδύσει σε νέες τεχνολογίες και προσφέρουν τη δυνατότητα παρακολούθησης και διδασκαλίας εξ' αποστάσεως, φαίνεται να πλήττονται λιγότερο από τις συνθήκες που επικρατούν λόγω της πανδημίας.

Δίδακτρα

Τα **ετήσια δίδακτρα** στα κέντρα ξένων γλωσσών αυξάνονται ανάλογα με το επίπεδο σπουδών που παρακολουθεί ο εκάστοτε μαθητής. Για την **πρώτη τάξη** τα δίδακτρα κυμαίνονται (το τελευταίο έτος) στα **€400** με **€600** ετησίως, ενώ για την **τελευταία τάξη σπουδών** ξεπερνούν σε πολλές περιπτώσεις τα **€1.000**. Οι όποιες διαφοροποιήσεις εντοπίζονται στο ύψος των ετήσιων διδάκτρων, εξαρτώνται από τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα και τον αριθμό μαθητών ανά τάξη.

Πρόβλεψη Μαθητικού Πληθυσμού και Δαπανών για την εκμάθηση Ξένων Γλωσσών

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι συνθήκες πανδημίας που επικρατούν το τρέχον έτος (2020) έχουν δημιουργήσει «αναταράξεις» και στον κλάδο των ξένων γλωσσών. Η υποχρεωτική αναστολή λειτουργίας των εκπαιδευτηρίων και η αβεβαιότητα για την ολοκλήρωση του σχολικού έτους, εκτιμάται ότι θα διατηρήσει τον ρυθμό συρρίκνωσης του μαθητικού πληθυσμού το σχολικό έτος 2019/2020 (404.000 μαθητές).

Σε πιο μακροπρόθεσμο **ορίζοντα**, ο μαθητικός πληθυσμός των κέντρων ξένων γλωσσών, εφόσον δεν επιλυθούν χρόνια προβλήματα (πχ. παράνομα οικοδιδασκαλεία) αναμένεται να **περιοριστεί** περαιτέρω και να προσεγγίσει τους **399.000 μαθητές** το σχολικό έτος **2020/21** και τους **395.000** το **2021/22** (πίνακας 6.5).

Σε κάθε περίπτωση, η πρόβλεψη αυτή είναι αρκετά χαμηλότερη από τα επίπεδα, στα οποία κυμάνθηκε ο αριθμός μαθητών προ δεκαετίας (2010/11: 558.100), σαφές δείγμα της ανάγκης για επίλυση των προβλημάτων που ταλανίζουν τον κλάδο (ιδιαίτερα μαθήματα, οικοδιδασκαλεία) και την κοινωνία εν γένει (υπογεννητικότητα).

Σύμφωνα με παράγοντες του κλάδου τα δίδακτρα δεν θα ενισχυθούν τα προσεχή σχολικά έτη και δεδομένης της μείωσης που αναμένεται να σημειώσει ο μαθητικός πληθυσμός, οι ετήσιες **δαπάνες** για την εκμάθηση κέντρων ξένων γλωσσών εκτιμάται ότι θα διατηρηθούν σε **πτωτική** τροχιά. Οι προαναφερόμενες συνθήκες πανδημίας που πλήττουν τη χώρα από το 1^ο τρίμηνο του 2020 αναμένεται να δημιουργήσουν «παρενέργειες» που ενδέχεται να αποτυπωθούν και στην επόμενη σχολική περίοδο (έναρξη Σεπτέμβριος 2020), με

αποτέλεσμα οι εν λόγω δαπάνες να εκτιμώνται σε **€562 εκατ.** το σχολικό έτος **2020/21** και σε **€550 εκατ.** το **2021/22** (πίνακας 6.6).

Πίνακας 6.5 Εκτιμώμενη εξέλιξη μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2020-2022)

Έτος	Μαθητικός Πληθυσμός	Μεταβολή
2019/2020	404.000	-2,2%
2020/2021*	399.000	-1,2%
2021/2022*	395.000	-1,0%

**πρόβλεψη*
Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP

Πίνακας 6.6 Εκτιμώμενη εξέλιξη δαπανών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2020-2022)

Έτος	Δαπάνες	Μεταβολή
2019/2020	€580 εκατ.	-2,5%
2020/2021*	€562 εκατ.	-3,1%
2021/2022*	€550 εκατ.	-2,1%

**πρόβλεψη*
Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP

Συμπέρασμα

- Οι ετήσιες συνολικές **ιδιωτικές δαπάνες** για την εκμάθηση **ξένων γλωσσών** εκτιμώνται σε **€604,4 εκατ.** το 2018.
- Οι ετήσιες δαπάνες για την εκμάθηση ξένων γλωσσών ανά μαθητή κυμάνθηκαν μεταξύ **€1.408–€1.441** την περίοδο **2014-2020**.
- Ο **αριθμός των μαθητών** που φοίτησαν στα κέντρα ξένων γλωσσών τη σχολική χρονιά **2019/2020** εκτιμάται σε περίπου **404.000**, ενώ αναμένεται να περιοριστεί σε **395.000 μαθητές** το **2021/22**.
- Οι **δαπάνες** για την εκμάθηση ξένων γλωσσών την περίοδο **2019/2020** εκτιμώνται σε περίπου **€580 εκατ.**, ενώ αναμένεται να μειωθούν σε **€550 εκατ.** το **2021/22**.

7. Στοιχεία Ευρωπαϊκής Αγοράς

7.1 Γενικά

Οι διεθνείς στατιστικές εκπαίδευσης (ΟΟΣΑ, Eurostat) ακολουθούν το πλαίσιο της **Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης** (International Standard Classification of Education, **ISCED**). Η ISCED δημιουργήθηκε από την UNESCO για να διευκολύνει τη σύγκριση των στατιστικών και των δεικτών για την εκπαίδευση μεταξύ των διαφόρων χωρών βάσει ενιαίων και διεθνώς συμφωνημένων ορισμών. Η πρώτη ταξινόμηση δημιουργήθηκε την δεκαετία του 1970 και η αναθεώρησή της έγινε το 1997. Η πιο πρόσφατη αναθεώρηση έγινε το 2011 και αναφέρεται ως **ISCED 2011**. Σύμφωνα με την ISCED 2011, η εκπαίδευση περιλαμβάνει **οκτώ βαθμίδες**:

- Προσχολική εκπαίδευση/λιγότερο από πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 0)
- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1)
- **Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2)**
- **Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3)**
- Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου (ISCED 4)
- Τριτοβάθμια εκπαίδευση σύντομης διάρκειας (ISCED 5)
- Πτυχίο ή ισοδύναμο επίπεδο (ISCED 6)
- Μεταπτυχιακό ή ισοδύναμο επίπεδο (ISCED 7)
- Διδακτορικό ή ισοδύναμο επίπεδο (ISCED 8)

Το επίπεδο **ISCED 2** στην Ελλάδα αφορά την τριετή παρακολούθηση του **Γυμνασίου**. Αποτελεί την τελευταία περίοδο υποχρεωτικής

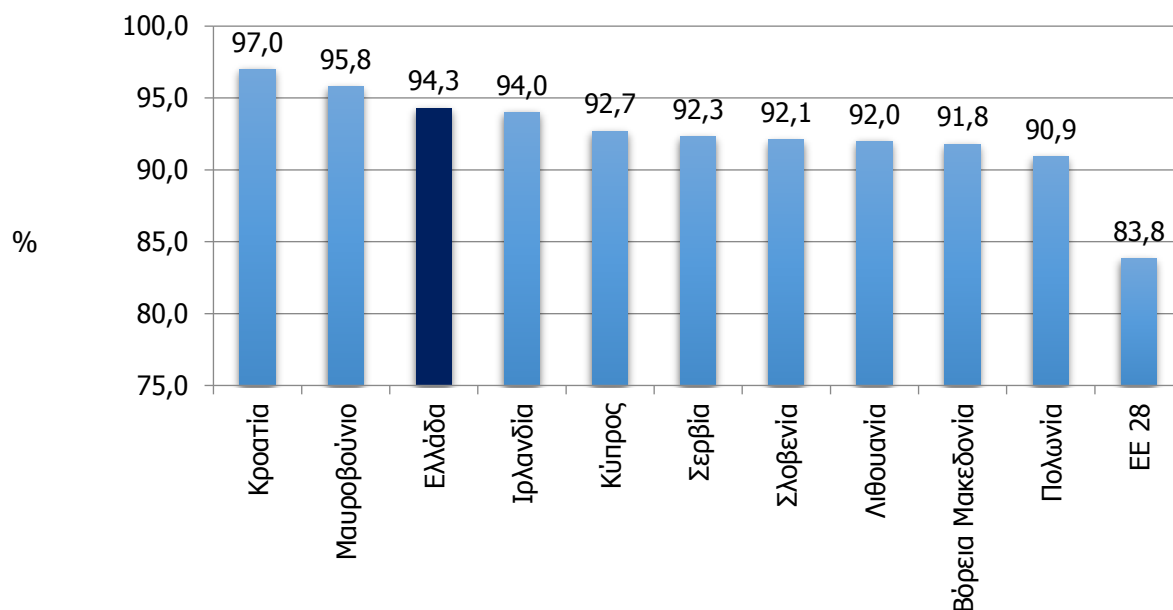
εκπαίδευσης και είναι προαπαιτούμενο για την εγγραφή και φοίτηση στα Γενικά και Επαγγελματικά λύκεια. Εσπερινά Γυμνάσια λειτουργούν παράλληλα με τα ημερήσια, στα οποία η παρακολούθηση αρχίζει από την ηλικία των 14 ετών. Απόφοιτοι κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι οι απόφοιτοι Γυμνασίου και των ΣΔΕ (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας).

Το δεύτερο επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, το οποίο αντιστοιχεί στο επίπεδο **ISCED 3**, είναι μη υποχρεωτικού χαρακτήρα, διαρκεί τρία έτη και περιλαμβάνει τη γενική εκπαίδευση (**Γενικό Λύκειο**) και την επαγγελματική εκπαίδευση (**Επαγγελματικό Λύκειο**). Το Επαγγελματικό Λύκειο προσφέρει δύο κύκλους σπουδών: α. το δευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών και β. τον μετα-δευτεροβάθμιο (προαιρετικό) κύκλο σπουδών, την «τάξη μαθητείας». Τόσο στα Γενικά όσο και στα Επαγγελματικά Λύκεια, οι μαθητές εγγράφονται στο 15ο έτος της ηλικίας τους. Παράλληλα με τα ημερήσια, λειτουργούν Εσπερινά Γενικά Λύκεια και Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια. Απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι οι απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού ή Επαγγελματικού).

7.2 Μορφωτικό Επίπεδο στην Ευρώπη

Στο διάγραμμα 7.1 παρουσιάζεται το ποσοστό του πληθυσμού (ηλικίας 20 έως 24 ετών) ανά χώρα στην Ευρώπη που έχει τουλάχιστον ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (επίπεδο ISCED 3). Το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Κροατία (97%) και ακολουθεί το Μαυροβούνιο (95,8%). Όπως προκύπτει από το διάγραμμα η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά (94,3%).

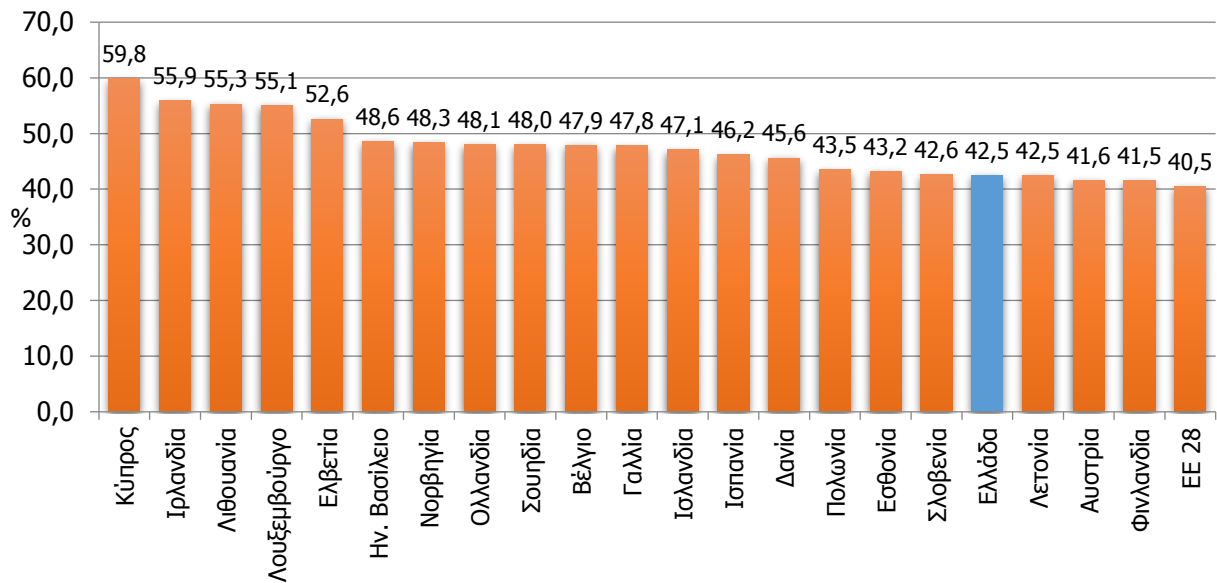
Διάγραμμα 7.1 Χώρες με Υψηλότερα Ποσοστά (%) πληθυσμού με ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 20-24 ετών)

Πηγή: Eurostat

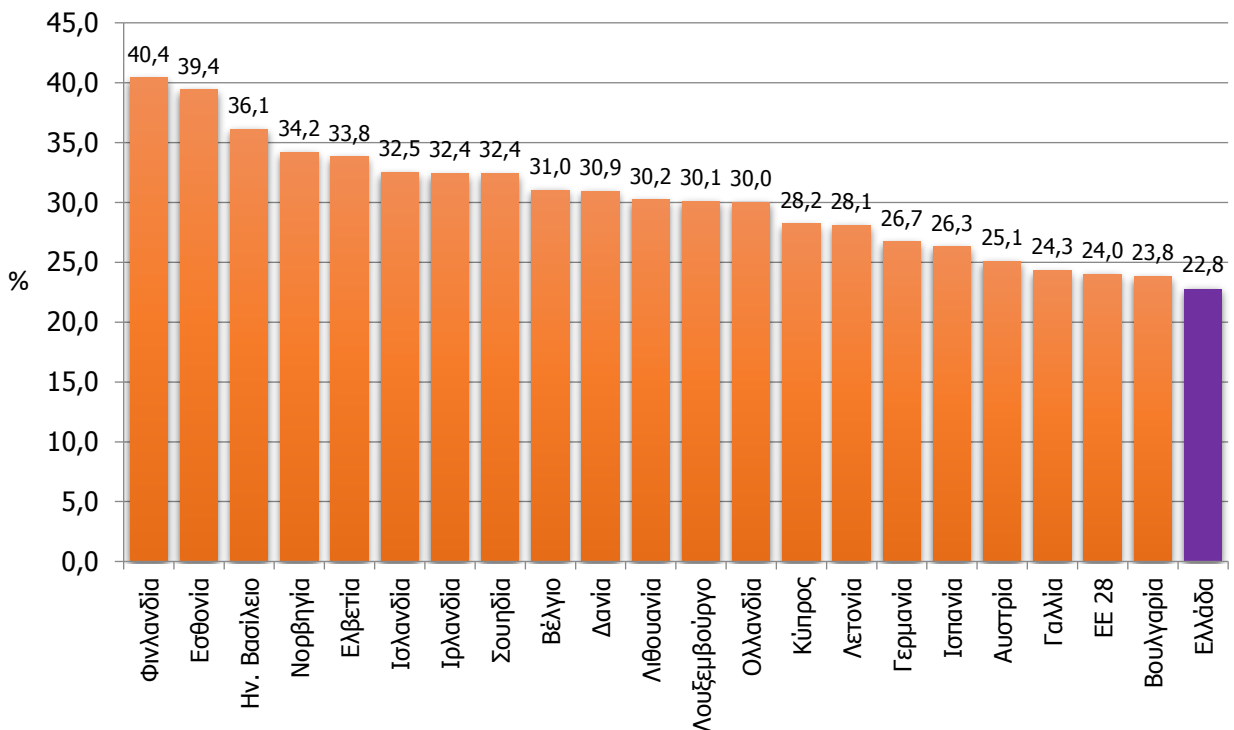
Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat οι νεότερες γενιές των ευρωπαίων πολιτών διαθέτουν σημαντικά υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο σε σχέση με τις προηγούμενες γενεές. Στα διαγράμματα 7.2 και 7.3 παρουσιάζονται αναλυτικά τα ποσοστά ολοκλήρωσης της **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (επίπεδο ISCED 5 και άνω) ανά χώρα, για τις ηλικιακές ομάδες 25 έως 54 ετών και 55 ετών και άνω. Στην πρώτη ηλικιακή ομάδα το ποσοστό στην **Ευρωπαϊκή Ένωση (28)** διαμορφώνεται στο **40,5%**, ενώ στην δεύτερη ηλικιακή ομάδα στο **24,0%**. Για την **Ελλάδα** τα αντίστοιχα ποσοστά είναι **42,5%** και **22,8%**. Το υψηλότερο ποσοστό στην ηλικιακή ομάδα 25-54 ετών έχει η Κύπρος με 59,8%, ενώ στην ηλικιακή ομάδα 55 ετών και άνω την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Φινλανδία με ποσοστό 40,4%.

Διάγραμμα 7.2 Ποσοστό (%) πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-8) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 25-54 ετών)

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 7.3 Ποσοστό (%) πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-8) στην Ευρώπη το 2019 (ηλικίες 55-74 ετών)

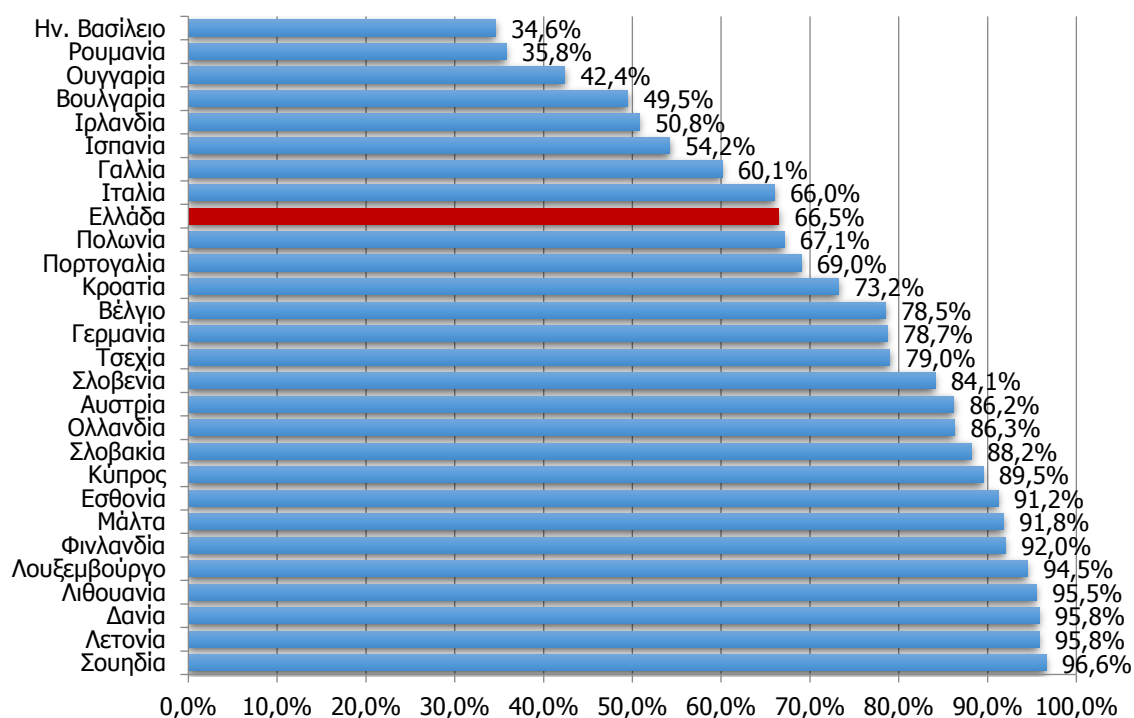
Πηγή: Eurostat

7.3 Γλωσσομάθεια στην Ευρώπη

Στο διάγραμμα 7.4 παρουσιάζονται τα ποσοστά γλωσσομάθειας σε διάφορες χώρες στην Ευρώπη σύμφωνα με στοιχεία του Theknowledgeacademy.com. Από τα στοιχεία του διαγράμματος προκύπτει ότι σε χώρες όπως η Σουηδία, η Λετονία και η Δανία σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού ομιλεί τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα. Ακολουθεί η Λιθουανία με 95,5% και το Λουξεμβούργο με 94,5%.

δαπάνες ως προς το ΑΕΠ τις πραγματοποιεί η Νορβηγία με 8,0% και ακολουθεί η Σουηδία και η Ισλανδία με 7,7% και 7,5% αντίστοιχα (διάγραμμα

Διάγραμμα 7.4 Ποσοστά (%) γλωσσομάθειας* στην Ευρώπη (2019)

*γνώση έστω μίας ξένης γλώσσας

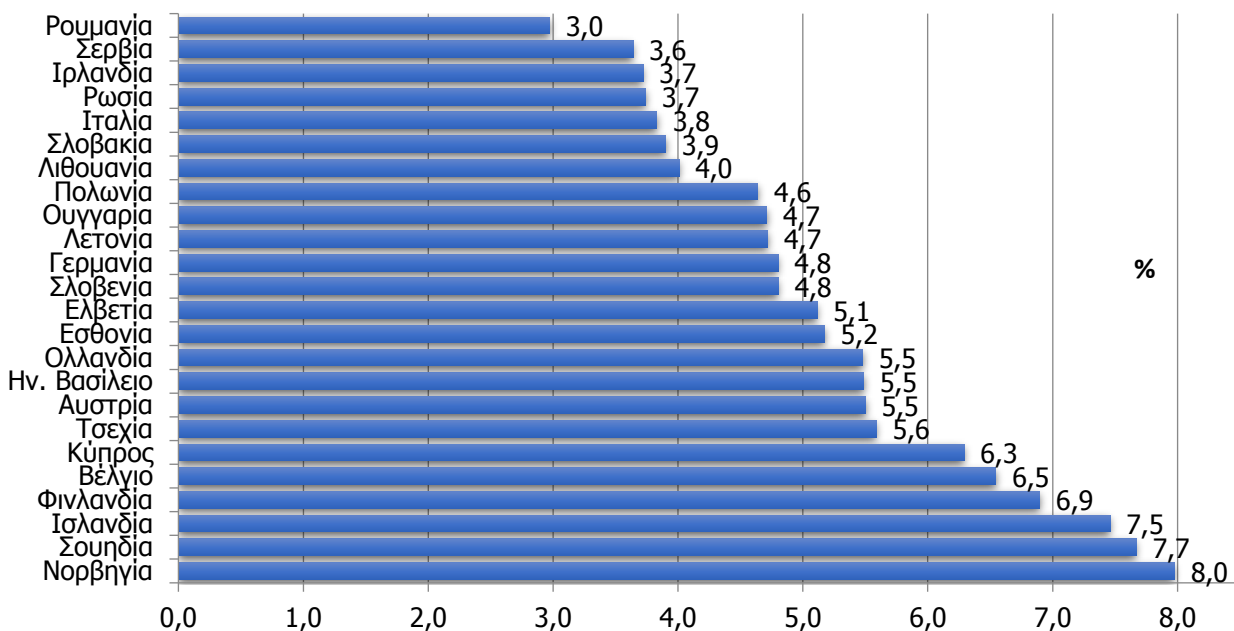
Πηγή: Theknowledgeacademy.com

7.4 Εκπαιδευτικές Δαπάνες στην Ευρώπη

Οι εκπαιδευτικές δαπάνες στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαμορφώθηκαν στα €624 δισ. για το 2018 σύμφωνα με την Eurostat. Τις μεγαλύτερες δημόσιες

7.5). Τα χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζουν Ρουμανία (3,0%) και Σερβία (3,6%).

Διάγραμμα 7.5 Ποσοστά (%) δημόσιων εκπαιδευτικών δαπανών ως προς το ΑΕΠ σε χώρες της Ευρώπης (2016)

Πηγή: Unesco Institute for Statistics

Συμπέρασμα

- Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat οι νεότερες γενιές των ευρωπαίων πολιτών διαθέτουν **σημαντικά υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο** σε σχέση με τις προηγούμενες γενεές.
- Οι εκπαιδευτικές δαπάνες στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαμορφώθηκαν στα **€624 δισ.** για το 2018.

8. Συμπεράσματα – Προβλήματα – Προτάσεις – Προοπτικές

8.1 Ανάλυση Ανταγωνιστικού Περιβάλλοντος

Είσοδος Νέων Ανταγωνιστών

Το κόστος επένδυσης που απαιτείται σε κτιριακές εγκαταστάσεις και σε εξοπλισμό (π.χ. θρανία, πίνακες) εξαρτάται άμεσα από το μέγεθος του κέντρου ξένων γλωσσών. Η ίδρυση ενός εκπαιδευτηρίου με λίγες αίθουσες δεν απαιτεί υψηλό κεφάλαιο, ειδικότερα εάν ο επιχειρηματίας διαθέτει και ιδιόκτητες εγκαταστάσεις. Εντούτοις, εάν κάποιος νέος επιχειρηματίας του κλάδου διαλέξει να συνεργαστεί με κάποια μεγάλη εδραιωμένη αλυσίδα του κλάδου, το κόστος για την αγορά των δικαιωμάτων δικαιόχρησης (franchising) του ονόματος και της μεθόδου διδασκαλίας επιβαρύνει σημαντικά το αρχικό κόστος επένδυσης.

Επιπλέον, η καθιερωμένη και εδραιωμένη επί σειρά ετών, ακόμα και δεκαετιών, φήμη-όνομα ορισμένων μεγάλων φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών, καθιστά δυσκολότερη την είσοδο νέων ανταγωνιστών στον κλάδο, καθώς η δημιουργία «καλής φήμης» ενός εκπαιδευτηρίου είναι μακροχρόνια διαδικασία.

Κίνδυνοι από Υποκατάστατες Υπηρεσίες

Τα ιδιαίτερα μαθήματα αποτελούν τις σημαντικότερες υποκατάστατες υπηρεσίες ως προς τα κέντρα ξένων γλωσσών. Επίσης, τα μαθήματα ξένων γλωσσών εντός του εκπαιδευτικού ωραρίου των δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων, καθώς και τα μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας αποτελούν και αυτά με τη σειρά τους υποκατάστατες υπηρεσίες. Όπως έχει τονιστεί και στο κεφάλαιο 5, λόγω της υψηλής ανεργίας στον κλάδο των

εκπαιδευτικών οι αμοιβές των καθηγητών που παραδίδουν ιδιαίτερα μαθήματα έχουν περιοριστεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν. Ως εκ τούτου, ο κλάδος επηρεάζεται αρνητικά τα τελευταία έτη.

Διαπραγματευτική Δύναμη Προμηθευτών

Κυριότεροι προμηθευτές των κέντρων ξένων γλωσσών είναι το εκπαιδευτικό προσωπικό και οι εταιρείες οι οποίες τους προμηθεύουν με εκπαιδευτικό υλικό (π.χ. βιβλία) και με μέσα τεχνολογίας (π.χ. Η/Υ). Σύμφωνα με παράγοντες του κλάδου, τόσο το εκπαιδευτικό προσωπικό, όσο και οι προμηθεύτριες εταιρείες έχουν ιδιαίτερα περιορισμένη διαπραγματευτική δύναμη, λόγω επαρκούς προσφοράς αυτών.

Επιπλέον, η απόκτηση των απαραίτητων κτιριακών εγκαταστάσεων, αποτελεί σημαντικό κόστος, αφού πρέπει να καταβληθεί ένα αξιόλογο χρηματικό ποσό για την αγορά γης και την ανέγερση κτιρίων ή την ενοικίαση των κατάλληλων κτιριακών εγκαταστάσεων. Βεβαίως, σε όσο πιο κεντρικό σημείο βρίσκεται ένα οίκημα τόσο πιο μεγάλη διαπραγματευτική δύναμη έχει ο ιδιοκτήτης ή ο μεσίτης του οικήματος αυτού.

Διαπραγματευτική Δύναμη Αγοραστών

Στους εξεταζόμενους κλάδους τη ζήτηση τη δημιουργούν οι μαθητές. Οι γονείς των υποψηφίων μαθητών των κέντρων ξένων γλωσσών δίνουν ιδιαίτερη σημασία στις προσφερόμενες υπηρεσίες, στο χρηματικό κόστος (δίδακτρα), στη φήμη που διαθέτει το εκάστοτε φροντιστήριο, αλλά κυρίως, εάν διαθέτει ιστορικό επιτυχιών. Συνεπώς, για τα κέντρα ξένων γλωσσών οι επιτυχίες στα πτυχία γλωσσομάθειας θεωρείται καθοριστικός παράγοντας επιλογής τους από τους μαθητές.

Σε κάθε περίπτωση, λόγω της υπερπροσφοράς κέντρων ξένων γλωσσών, οι γονείς

των μαθητών και οι ενήλικες μαθητές διαθέτουν πληθώρα επιλογών.

Ανταγωνισμός μεταξύ Επιχειρήσεων του Κλάδου

Ο πολύ μεγάλος αριθμός κέντρων ξένων γλωσσών στην Αττική και δευτερευόντως στη Θεσσαλονίκη, καθώς και σε άλλες μεγάλες πόλεις, δημιουργεί συνθήκες έντονου ανταγωνισμού. Αντιθέτως, στις μικρές επαρχιακές πόλεις όπου η παρουσία τέτοιων κέντρων είναι σαφώς μικρότερη, ο ανταγωνισμός είναι περιορισμένος.

Η διαφοροποίηση μεταξύ των κέντρων ξένων γλωσσών επιτυγχάνεται μέσω του αριθμού των ωρών διδασκαλίας, του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού προς τους μαθητές, της ύπαρξης ψηφιακών μέσων διδασκαλίας, του ύψους των διδάκτρων, της φήμης, καθώς επίσης και της διαφήμισης των επιτυχιών τους στα πτυχία γλωσσομάθειας.

Επιπλέον, η ύπαρξη καθηγητών που διδάσκουν στη μητρική τους γλώσσα μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πλεονέκτημα. Τέλος, η συνεργασία ενός φροντιστηρίου με τη μέθοδο franchising ή licensing με μια μεγάλη αλυσίδα ξένων γλωσσών που διαθέτει πανελλήνια φήμη και αναγνωριστικότητα, δύναται να καταστεί σημείο διαφοροποίησης έναντι του ανταγωνισμού.

8.2 Ανάλυση SWOT

Δυνατά σημεία

- Η διαχρονική αξία της γνώσης ξένων γλωσσών, η οποία αποτελεί σημαντικό εφόδιο στη δύσκολη αγορά εργασίας και στην εκπαιδευτική πορεία των μαθητών.
- Η μεγάλη εξειδίκευση που διαθέτει η πλειοψηφία των καθηγητών.
- Αποδοτική διδασκαλία, η οποία πραγματοποιείται σε τμήματα με σημαντικά μικρότερο αριθμό μαθητών σε σχέση με τα σχολικά.
- Απρόσκοπτη φοίτηση, η οποία δε διαταράσσεται από εξωγενείς παράγοντες (π.χ. απεργίες των εκπαιδευτικών, κτλ).
- Προκαθορισμένος και ελεγχόμενος χρόνος φοίτησης (έλεγχος παρουσιών).

Αδύνατα Σημεία

- Η ύπαρξη πολύ μεγάλου αριθμού κέντρων ξένων γλωσσών δημιουργεί συνθήκες έντονου ανταγωνισμού.
- Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός από την προσφορά εκμάθησης ξένων γλωσσών από οικοδιδασκαλεία, Δήμους, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης, κλπ.
- Το κόστος σπουδών θεωρείται από ορισμένα νοικοκυριά σχετικά υψηλό.

Ευκαιρίες

- Η βελτίωση κλάδων της οικονομίας (πχ. τουρισμός) θα τονώσει την ζήτηση για τις υπηρεσίες των κέντρων ξένων γλωσσών.
- Η αυξανόμενη επιθυμία μετανάστευσης πολλών Ελλήνων για την αναζήτηση εργασίας/σπουδών στο εξωτερικό ευνοεί τη ζήτηση για την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Απειλές

- Επιβράδυνση της οικονομίας λόγω συνθηκών επιδημίας (Covid-19) με επιπτώσεις και στον κλάδο κέντρων ξένων γλωσσών.
- Η έλλειψη σταθερού θεσμικού πλαισίου.
- Η παράδοση κατ' οίκον ιδιαίτερων μαθημάτων από μη πιστοποιημένους καθηγητές.
- Η υπερφορολόγηση των επιχειρήσεων του κλάδου.
- Οι εντεινόμενες προσπάθειες του Υπουργείου Παιδείας για την αναβάθμιση της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στα σχολεία.

8.3 Προβλήματα

Τα κέντρα ξένων γλωσσών αντιμετωπίζουν, επί σειρά ετών, σημαντικό αριθμό προβλημάτων με αποτέλεσμα να μην προκαλεί έκπληξη η πεποίθηση που είναι διάχυτη εντός του κλάδου ότι αυτός διαγράφει **καθοδική** πορεία τα τελευταία χρόνια.

Η σημαντικότερη «πληγή» για τον κλάδο προέρχεται διαχρονικά, από τον **αθέμιτο ανταγωνισμό** που προκύπτει από τα έντονα φαινόμενα **παραιοικονομίας** που παρατηρούνται στη χώρα, όπως τα παράνομα οικοδιδασκαλεία και τα ιδιαίτερα μαθήματα με δυσμενείς προεκτάσεις και στην εγχώρια οικονομία (φοροδιαφυγή, κλπ).

Το συγκεκριμένο πρόβλημα εντείνεται από τον αυξανόμενο αριθμό **φορέων** που έχουν κάνει την εμφάνισή τους τα τελευταία χρόνια όπως οι Δήμοι, τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης, διάφοροι σύλλογοι, κλπ, οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες εκμάθησης ξένων γλωσσών.

Επιπλέον, τις προαναφερόμενες συνθήκες **υπερπροσφοράς** επιδεινώνει περαιτέρω η αναφορά όλο και περισσότερων «κρουσμάτων» διδασκαλίας ξένων γλωσσών από **μη πιστοποιημένους καθηγητές**.

Επιπρόσθετα, ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι τα εν λόγω **φαινόμενα** φαίνεται να **διευρύνονται** τις τελευταίες δεκαετίες και να παίρνουν τέτοιες διαστάσεις, ώστε να πλήττονται καίρια τα κέντρα ξένων γλωσσών, στα οποία παρατηρείται φθίνουσα πορεία τόσο σε έσοδα όσο και σε μαθητικό πληθυσμό.

Η περίπτωση της μείωσης του αριθμού μαθητών επιβαρύνεται και από άλλες κοινωνικές παθογένειες όπως το χρόνιο **δημογραφικό** πρόβλημα **υπογεννητικότητας** που καταγράφει η ελληνική κοινωνία εδώ και δεκαετίες.

Παράλληλα, η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και οι δείκτες ανεργίας επηρεάζουν και τα κέντρα ξένων γλωσσών, καθώς πολλά νοικοκυριά επιλέγουν τα παιδιά να διδάσκονται μόνο την αγγλική γλώσσα, σε αντίθεση με το παρελθόν όπου η διδασκαλία και δεύτερης ξένης γλώσσας αποτελούσε συχνότερο φαινόμενο.

Προβληματισμό στον κλάδο προκαλεί και η **επιβάρυνση** των κέντρων ξένων γλωσσών με υψηλούς **φορολογικούς συντελεστές**, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο την βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων του κλάδου.

«Πονοκέφαλο» συνεχίζει να αποτελεί για τον εξεταζόμενο κλάδο η όξυνση του ανταγωνισμού που προκύπτει από τον «πόλεμο» **προσφορών** σε δίδακτρα και λοιπές **παροχές** από τα κέντρα ξένων γλωσσών (πχ. προσφορά εκμάθησης δεύτερης ξένης γλώσσας, κλπ), ο οποίος εκτοπίζει τις επιχειρήσεις του κλάδου που δεν δύνανται να ακολουθήσουν τέτοιες επιχειρηματικές πρακτικές.

Παράλληλα, αστάθεια και αβεβαιότητα δημιουργούν οι αλληπάλληλες αλλαγές και αναθεωρήσεις του **θεσμικού πλαισίου**, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις γεννούν νέα προβλήματα παρά επιλύουν αυτά που ταλανίζουν διαχρονικά τον κλάδο.

Τέλος, έντονο προβληματισμό και απαισιοδοξία έχει δημιουργήσει η **πανδημία του Covid-19** που έκανε την εμφάνισή της τον Μάρτιο του 2020 και στην ελληνική επικράτεια, καθώς η υποχρεωτική αναστολή της λειτουργίας των κέντρων ξένων γλωσσών και η επιβράδυνση της οικονομίας αναμένεται να **επιδεινώσουν** περαιτέρω τις συνθήκες στον κλάδο και να οδηγήσουν σε διευρυμένες **απώλειες** σε επίπεδο εσόδων και αριθμού μαθητών.

Τέλος, στη συνέχεια παρατίθενται, επιγραμματικά, τα προαναφερόμενα κύρια **προβλήματα** του κλάδου:

- Αύξηση των παράνομων οικοδιδασκαλείων και ιδιαίτερων μαθημάτων
- Έλλειψη σταθερού θεσμικού πλαισίου
- Εκμάθηση ξένων γλωσσών από μη πιστοποιημένους καθηγητές
- Επιβάρυνση κέντρων ξένων γλωσσών με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές
- Αυξανόμενος αριθμός παρόχων εκμάθησης ξένων γλωσσών (Δήμοι, κλπ)
- Υπογεννητικότητα
- Έλλειψη αυστηρών διαδικασιών στην απόκτηση πιστοποίησης γλωσσομάθειας
- Αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ Κέντρων Ξένων Γλωσσών (προσφορές διδασκτρων, λοιπές παροχές, φοροαποφυγή, κλπ)
- Υποχρεωτική αναστολή λειτουργίας Κέντρων Ξένων Γλωσσών λόγω συνθηκών πανδημίας (Covid-19)

8.4 Προτάσεις

Η σειρά προβλημάτων που απασχολεί τον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών καθιστά επιτακτική ανάγκη την άμεση αντιμετώπισή τους. Στη συνέχεια και με βάση την έρευνα που διεξήχθη στις επιχειρήσεις του κλάδου και σε αρμόδιους φορείς που τον εκπροσωπούν, παρατίθενται ορισμένες **προτάσεις-παρεμβάσεις**, η υλοποίηση των οποίων μπορεί να βελτιώσει τις συνθήκες και την πορεία των κέντρων ξένων γλωσσών.

Όπως έχει αναφερθεί, αποτελεί θετικό γεγονός ότι υπάρχει ταύτιση απόψεων μεταξύ των ανθρώπων του κλάδου όσον αφορά τις **προωθητικές ενέργειες** (τόσο σε **συλλογικό** όσο και σε **ατομικό** επίπεδο) και τους τρόπους αντιμετώπισης, καθώς είναι ανάγκη να ακολουθηθεί ενιαία γραμμή στον σχεδιασμό και την υλοποίησή τους.

Ως εκ τούτου, η Πολιτεία οφείλει – όπως απαιτείται και για το διδακτικό προσωπικό των Κέντρων Ξένων Γλωσσών – να φροντίσει για την υιοθέτηση αυστηρών **ελεγκτικών μηχανισμών** αξιολόγησης και πιστοποίησης διδασκαλίας, οι οποίοι θα διασφαλίζουν ότι στο σύνολο του χώρου της γλωσσομάθειας δραστηριοποιείται ανθρώπινο δυναμικό που έχει αξιολογηθεί και πιστοποιηθεί για τις γνώσεις και δεξιότητές του.

Σε προτεραιότητα θα πρέπει να τεθεί η καταπολέμηση της **παράνομης διδασκαλίας** και των φαινομένων **φοροδιαφυγής** και **εισφοροαποφυγής**, καθώς η επιβολή αυστηρών κυρώσεων αναμένεται να περιορίσουν σημαντικά τέτοια φαινόμενα.

Επιπρόσθετα, κρίνεται αναγκαίο η θέσπιση ανάλογων **ελεγκτικών μηχανισμών** να επεκταθεί και να εντατικοποιηθεί και στον έλεγχο της

νομιμότητας της διδασκαλίας σε **πλατφόρμες** και διαδικτυακούς διαφημιστικούς ιστότοπους παροχής ιδιαίτερων μαθημάτων. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να εκλείψει η προσφορά εκμάθησης ξένων γλωσσών από **μη νόμιμους φορείς**.

Μέτρα που θα ενίσχυαν το κύρος και τη θέση των κέντρων ξένων γλωσσών, αποτελούν τόσο η **παροχή κινήτρων** από μέρους της πολιτείας για την έκδοση **αποδείξεων** από τις επιχειρήσεις του κλάδου όσο και η ανάθεση **εγγραφής** των **υποψηφίων** για την απόκτηση πιστοποίησης γλωσσομάθειας, στους εξεταστικούς φορείς **μόνο** από τα κέντρα ξένων γλωσσών.

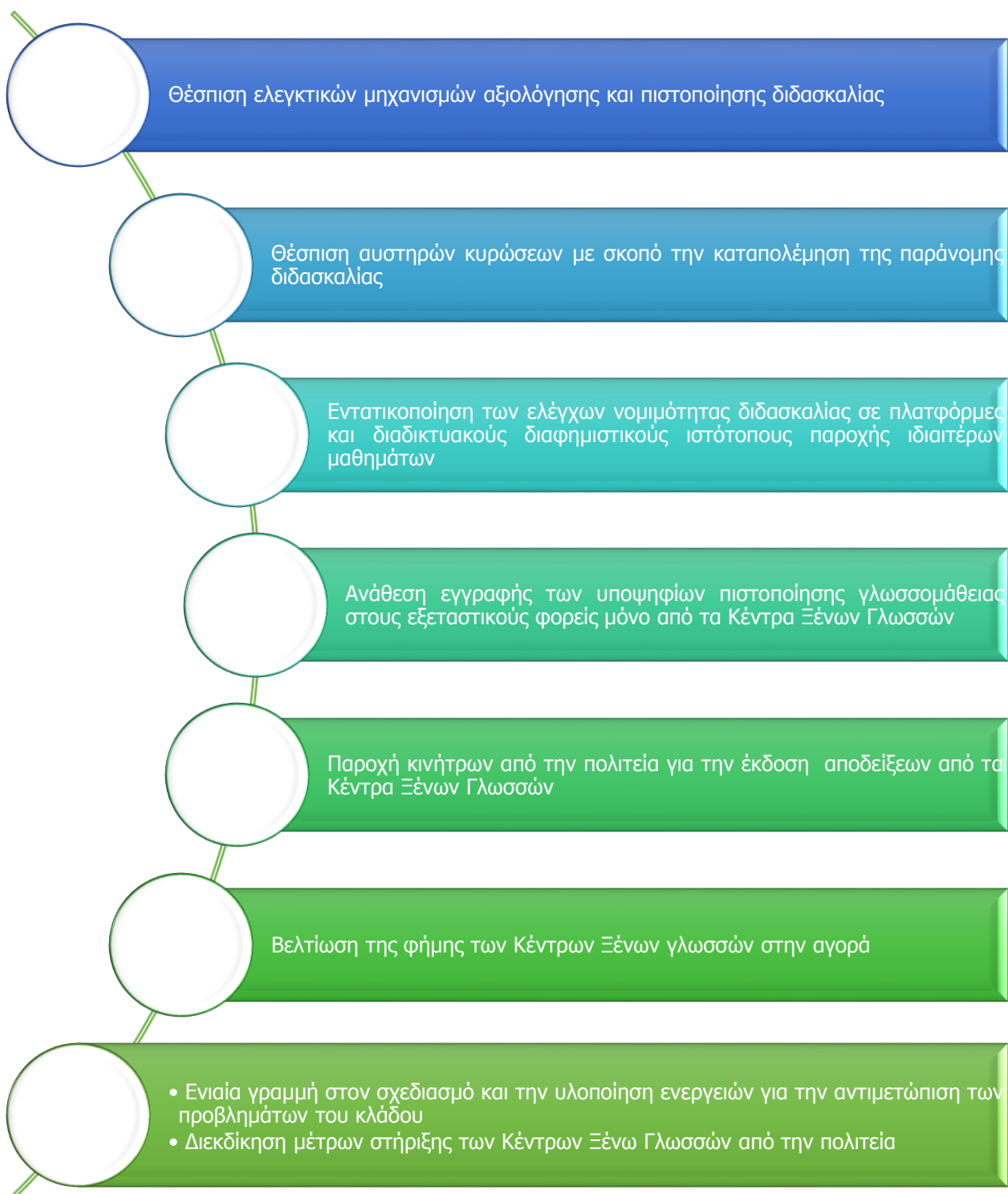
Με τη πρακτική αυτή δημιουργούνται συνθήκες **αναβάθμισης** (ελάχιστη υποχρέωση παρακολούθησης μαθημάτων) και πλήρους **διαφάνειας** στην εξεταστική διαδικασία των ξένων γλωσσών (η νομιμότητα των κέντρων ξένων γλωσσών θα προκύπτει από την προσκόμιση του ΑΦΜ ή του κωδικού που διαθέτει στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού).

Επιπλέον, θεωρείται αναγκαίο οι επιχειρήσεις του κλάδου να προχωρήσουν σε παρεμβάσεις που θα επιφέρουν **βελτίωση** της εικόνας τους στην αγορά, ενώ βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί και στην **ευαισθητοποίηση** της κοινής γνώμης σχετικά με την **αξία** της εκμάθησης ξένης γλώσσας, δίνοντας προτεραιότητα στη **γνώση** και όχι απλά στην απόκτηση πιστοποίησης γλωσσομάθειας.

Τέλος, παρότι παρατηρούνται **συντονισμένες προσπάθειες** για τη διεκδίκηση μέτρων στήριξης των κέντρων ξένων γλωσσών από την πολιτεία (φοροαπαλλαγή, οικονομικά μέτρα στήριξης και ενίσχυσης, κλπ), το σύνολο του κλάδου

θα πρέπει να υποστηρίξει έμπρακτα όλες αυτές τις ενέργειες και παρεμβάσεις (κινητοποίηση του κλάδου και σε ατομικό επίπεδο, αφύπνιση για τη σημασία της **συνεργατικής μάθησης**, αφύπνιση **επιχειρηματικής νοοτροπίας** ιδιοκτήτη κέντρου ξένων γλωσσών, κλπ).

Τέλος, στη συνέχεια παρατίθενται, επιγραμματικά, οι προαναφερόμενες κύριες **προτάσεις**:

8.5 Προοπτικές

Η δραστική μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κατάστασης της χώρας (περίοδος ύφεσης 2009-2016), είχε σημαντικές επιπτώσεις και στον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών. Η λειτουργία τους επηρεάστηκε αρνητικά, καθώς παρατηρήθηκε τόσο **μείωση** του αριθμού των **μαθητών** και των **εσόδων** των επιχειρήσεων όσο και **αναστολή λειτουργίας** πολλών κέντρων ξένων γλωσσών.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο κλάδος αντιμετωπίζει διαχρονικά πληθώρα **προβλημάτων** που αφορούν αθέμιτο ανταγωνισμό λόγω φαινόμενων παραοικονομίας, υπερφορολόγηση, απουσία ελεγκτικών μηχανισμών των ιδιαίτερων μαθημάτων, κλπ.

Οι **προοπτικές**, στην αρχή του τρέχοντος έτους, **θεωρούνταν** από παράγοντες του κλάδου πιο **θετικές**, σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν, καθώς το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών παρουσίαζε τάσεις σταθεροποίησης. Εχέγγυο για την ύπαρξη σταθερών συνθηκών ζήτησης συνεχίζει να αποτελεί η δεδομένη επιθυμία της πλειοψηφίας των ελληνικών νοικοκυριών για εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Ωστόσο, την εκτίμηση για τις όποιες ευνοϊκότερες προοπτικές στον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών το τρέχον έτος (2020) ανέκοψαν οι συνθήκες **πανδημίας** του **ιού Covid-19** που επικρατούν και στην ελληνική επικράτεια το τελευταίο διάστημα. Το φαινόμενο που πλήττει και την Ελλάδα από τον Μάρτιο του 2020, όξυνε το κλίμα αβεβαιότητας τόσο στο σύνολο της εγχώριας οικονομίας όσο και στον κλάδο των κέντρων ξένων γλωσσών.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της **Τράπεζας της Ελλάδος**, τα προληπτικά μέτρα για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των εξαγωγών των αγαθών και των ταξιδιωτικών εισπράξεων, ενώ αναμένεται μείωση της καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης, καθώς και της παραγωγής και της απασχόλησης. Οι εξελίξεις αυτές θα οδηγήσουν σε ύφεση την εγχώρια οικονομία το 2020, το ποσοστό της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς προς το παρόν (τελευταίες εκτιμήσεις κάνουν λόγο για απώλειες της τάξης του 5%).

Η πολιτεία προχώρησε σε υποχρεωτική **αναστολή** της λειτουργίας όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων και των κέντρων ξένων γλωσσών, έως ότου εξασθενήσει η πανδημία, γεγονός που έχει επιδράσει αρνητικά στον κλάδο.

Τα κέντρα ξένων γλωσσών, προκειμένου να συνεχίσουν τη λειτουργία τους, αναγκάστηκαν να στραφούν στην **τηλεκπαίδευση**. Αυτή η εξέλιξη επιτάχυνε τον ψηφιακό μετασχηματισμό των κέντρων ξένων γλωσσών και δημιούργησε νέα δεδομένα, καθώς οι επιχειρήσεις του κλάδου που είχαν ήδη εντάξει τις εν λόγω μορφές διδασκαλίας στο πρόγραμμά τους, απέκτησαν πλεονέκτημα έναντι άλλων εκπαιδευτηρίων που δεν διέθεταν αντίστοιχες υποδομές.

Σε κάθε περίπτωση, η νέα αυτή πραγματικότητα παρέχει νέες δυνατότητες στα κέντρα ξένων γλωσσών, καθώς μπορούν να εισάγουν καινοτόμες ψηφιακές μεθόδους διδασκαλίας και να προσεγγίσουν μαθητές που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.

Σε αυτό το ιδιαίτερα αρνητικό οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον, οι **επισφάλειες** εκτιμάται ότι θα διευρυνθούν, καθώς πολλές

οικογένειες δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή των διδάκτρων.

Εφόσον δεν δοθεί οριστική λύση στα παράνομα οικοδοδασκαλεία και τα ιδιαίτερα μαθήματα, ο **αριθμός των μαθητών** των κέντρων ξένων γλωσσών θα συνεχίσει να «μετρά» απώλειες. Ως εκ τούτου, ο μαθητικός πληθυσμός αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω τα προσεχή έτη και εκτιμάται ότι δεν θα ξεπεράσει τους **399.000 μαθητές** το σχολικό έτος **2020/21** και τους **395.000 μαθητές** το **2021/22** (πίνακας 8.1).

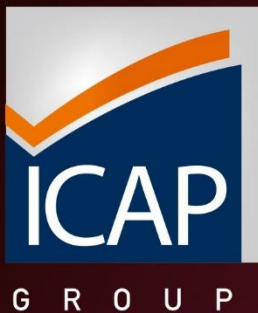
Πίνακας 8.1 Εκτιμώμενη εξέλιξη μαθητικού πληθυσμού των κέντρων ξένων γλωσσών (2020-2022)		
Έτος	Μαθητικός Πληθυσμός	Μεταβολή
2019/2020	404.000	-2,2%
2020/2021*	399.000	-1,2%
2021/2022*	395.000	-1,0%
*πρόβλεψη		
Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP		

Πίνακας 8.2 Εκτιμώμενη εξέλιξη δαπανών για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (2020-2022)		
Έτος	Δαπάνες	Μεταβολή
2019/2020	€580 εκατ.	-2,5%
2020/2021*	€562 εκατ.	-3,1%
2021/2022*	€550 εκατ.	-2,1%
*πρόβλεψη		
Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP		

Δεδομένης της φθίνουσας πορείας του μαθητικού πληθυσμού, παράγοντες του κλάδου εκτιμούν ότι και οι **δαπάνες** των κέντρων ξένων γλωσσών θα συνεχίσουν την πτωτική τους πορεία τα προσεχή έτη. Οι εν λόγω δαπάνες αναμένεται να διαμορφωθούν σε **€562 εκατ.** τη σχολική περίοδο **2020/2021** και σε **€550 εκατ.** το **2021/22** (πίνακας 8.2).

Τέλος, ανεξάρτητα από την πορεία που θα διαγράψει ο κλάδος κατά το τρέχον έτος και την επίλυση ή μη, όλων των προβλημάτων που αυτός αντιμετωπίζει, τα κέντρα ξένων γλωσσών θα πρέπει να εστιάσουν στους εξής άξονες δραστηριοποίησης, προκειμένου να ενισχύσουν ή ακόμη και να διατηρήσουν τη θέση τους στην αγορά:

Your Business Partner

Κλαδική Μελέτη

Κεντρικά Γραφεία: Λεωφ. Ελευθερίου Βενιζέλου 2, 176 76 Καλλιθέα
Τηλ.: 210 7200 000, e-mail: icap@icap.gr, www.icap.gr

